

Op koers

Jaarverslag 2023

Welkom

Niet alleen de vanzelfsprekendheid van voldoende drinkwater staat onder druk, ook de complexiteit voor drinkwaterbedrijven neemt toe. Daarom markeert 2023 een periode van stappen voorwaarts temidden van toenemende uitdagingen.

Nu de continuïteit van de drinkwaterlevering zoals we die kenden kwetsbaar is, wordt de durf om te leren, innoveren en experimenteren alleen maar belangrijker. Zo werken we binnen Brabant Water aan een duurzame, stabiele basis én aan een positieve beweging vooruit op het gebied van ons water, onze omgeving, onszelf en onze toekomst. We zijn vastbesloten om de drinkwatervoorziening voor de komende generaties veilig te stellen. Met elkaar, koersvast en toch wendbaar.

Inhoud

Bestuursverslag	4
Koersvast en toch wendbaar	4
Over Brabant Water	6
Ons Water: continuïteit en kwaliteit	16
Onze Omgeving: duurzaam en samen	22
Ons: mens en cultuur	28
Onze Toekomst: innovatie en verandering	34
Risicomanagement en financiën	40
 Jaarrekening 2023	 54
Winstbestemming	89
 Overig	 92
Controleverklaring	92
Afkorting	94

Koersvast en toch wendbaar

Rob van Dongen

Algemeen directeur
Brabant Water

**“De basis ligt bij collega’s die voortdurend
gezamenlijk hun schouders eronder
zetten en daadwerkelijk ‘Op Pad’ zijn.
Zij zijn de reden dat Brabant Water op
koers ligt om veranderingen door te
voeren die nodig zijn voor een robuuste
drinkwatervoorziening.”**

Niet alleen de vanzelfsprekendheid van voldoende drinkwater staat onder druk, ook de complexiteit voor drinkwaterbedrijven neemt toe. Juist daarom keek Rob van Dongen in 2023 met bewondering naar al zijn collega's die zich onvermoeibaar inzetten en zo stappen voorwaarts weten te zetten te midden van toenemende uitdagingen. Ook onderstreept Rob het belang van gezamenlijke inspanning met alle waterpartners: "Meer dan ooit zullen we het samen moeten doen."

"De wereld is in relatief korte tijd beduidend complexer geworden en een stuk minder zorgeloos. Dat voelen we ook bij Brabant Water. De continuïteit van de drinkwaterlevering zoals we die kenden, is kwetsbaar. Niet alleen door klimaatverandering, verdroging en de stijgende watervraag, maar evengoed omdat we als organisatie te maken hebben met toenemende uitdagingen. Met een groeiend aantal stakeholders dat steeds meer van ons verwacht, complexere wetgeving en een lastige technische arbeidsmarkt. Zelfs met juridische procedures die de drinkwatervoorziening verder bemoeilijken. Al die zaken hebben effect op Brabant Water. En tegelijkertijd sterken ze ons in onze koers."

De koers van 'Op Pad' bedoel je?

"Zeker. Precies hierom lanceerden we in 2021 'Op Pad': een vierjarige verkenning van nieuwe routes. Gedreven vanuit noodzaak, maar gevoed door de durf om te leren, innoveren en experimenteren. Door koersvast en toch wendbaar te zijn, kunnen we beter inspelen op uitdagingen in een snel veranderende wereld. En nu die wereld – met onrust en onzekerheid op zoveel verschillende fronten – nog sneller verandert dan we destijds dachten, worden leren, innoveren en experimenteren alleen maar belangrijker. Des te trotser ben ik dat we met elkaar – in slechts een paar jaar tijd – die abstracte plannen en ideeën van 'Op Pad' tot leven weten te brengen."

Wat betekent dat concreet voor het werk van Brabant Water?

"Kijk ik naar Brabant Water, dan zie ik een organisatie vol leergierige mensen die keihard werken aan het veiligstellen van

de drinkwatervoorziening voor de komende decennia. Aan een stabiele basis en een positieve beweging vooruit, te midden van al die veranderingen. Vastberaden om nieuwe technologieën te verkennen, duurzame praktijken te omarmen en samen te werken met alle belanghebbenden. We zetten écht grote stappen voorwaarts om aanvullende alternatieve bronnen te realiseren, leveringszekerheid te garanderen en droogteschade te voorkomen. Ik vertrouw erop dat stakeholders dat niet alleen zien, maar ons daarvoor ook de tijd willen gunnen."

Heb je het gevoel dat dat niet gebeurt?

"We verhogen ons tempo waar mogelijk, maar moeten ook erkennen dat sommige zaken nu eenmaal tijd kosten. Daarin lijkt het soms alsof partijen tegenover elkaar staan, in plaats van naast elkaar. Bijvoorbeeld als het gaat om drinkwaterbedrijven en natuurorganisaties. Maar dat is niet zo. Integendeel: we kunnen niet zonder natuur én we kunnen niet zonder drinkwater. Daarom is het – juist nu – kansrijk om bruggen te slaan en krachten te bundelen. Uiteindelijk delen we met bijna al onze stakeholders hetzelfde doel: het beschermen van kostbare natuurlijke hulpbronnen én het garanderen van een veilige en duurzame toekomst voor ons allemaal. Meer dan ooit zullen we het samen moeten doen."

Grote stappen voorwaarts... hoe kijk je van daaruit naar 2023?

"Op het gebied van aanvullende alternatieve bronnen zetten we grote stappen met een brak water-pilot. Ook kwam het vakmanschap van onze eigen mensen weer hoog op de agenda: minder uitbesteden, meer zelf doen. Een enorm positieve ontwikkeling! We verwezenlijkten een toekomstbestendig

onderhoudsregime voor brandkranen in Midden- en West-Brabant, plaatsten de eerste sensor voor Digital Twin SOFIA en realiseerden forse waterbesparing met twee nieuwe spoelwater-terugwinunits. Bijzonder was ook de bestuurdersbijeenkomst 'Ons Drinkwater 2040', met waterbedrijven uit Nederland, Spanje, België en Denemarken. Daar bespraken we de veranderende wereld van water én innovatieve mogelijkheden om daarop in te spelen. Waterproblematiek beperkt zich tenslotte niet tot onze grenzen en ook hier geldt: samen optrekken wordt steeds belangrijker. Zo kan ik veel momenten bedenken, maar de basis voor alles ligt toch bij collega's die voortdurend gezamenlijk hun schouders eronder zetten en daadwerkelijk 'Op Pad' zijn. Zij zijn de reden dat Brabant Water op koers ligt om veranderingen door te voeren die nodig zijn voor een robuuste drinkwatervoorziening."

Wat streef je na voor 2024?

"In alle lagen van de organisatie weten medewerkers de 'Op Pad'-visie om te zetten in concrete acties en tastbaar resultaat en ik ben buitengewoon trots om deel uit te maken van zo'n team. Op die koers gaan we in 2024 verder, wetend dat momenten van lef en eigenaarschap soms tijd kosten, maar ook dé sleutel zijn tot vooruitgang. Bij voorkeur versterken we daarbij de samenwerking met andere waterpartners in Brabant. Want dat pad richting 2030 en verder? Dat bewandelen we een stuk efficiënter als we gebruikmaken van elkaars kennis en kunde en het ook echt samen doen."

The background is a lush green field of foliage, including moss and various leaves, some of which are in sharp focus while others are blurred. A thin, light green wavy line curves across the left side of the image, partially framing the text.

Over Brabant Water

De kerntaak van Brabant Water is het produceren en distribueren van drinkwater voor 2,6 miljoen Brabanders. Een prachtige taak, omdat drinkwater een belangrijke bijdrage levert aan de volksgezondheid en welvaart. Met ruim 900 medewerkers werken we met hart en ziel aan voldoende, betrouwbaar en duurzaam drinkwater.

De plant op de foto is Wolfspoot (*Lycopodium europaeus*). Je komt dit plantje tegen op de Groote Heide: het grootste waterwingebied van Brabant Water. Het is een zeer uitgestrekt gebied met bos, heidevelden en verschillende open plekken met kleine watertjes, zoals vennen en poelen.

Daarnaast is het een uniek leefgebied voor diverse diersoorten, zoals zeldzame vlinders, veldkrekels, heikikkers, diverse soorten libellen, tal van vogelsoorten en reeën. Een wandeling in dit gebied is iedere dag en in ieder seizoen weer een nieuwe ervaring.

Het jaar **2023** in cijfers

2022

1.289.530
1.268.697

aansluitingen

186.519.381 m³
192.240.393 m³

waterproductie

8,3
8,3

klanttevredenheid

€ 9.200.000
€ 5.400.000

financieel bedrijfsresultaat

€ 123 miljoen
€ 90 miljoen

investeringen

51
51

aandeelhouders

926
865

medewerkers

1.624 hectare
1.624 hectare

natuur in bezit

71%
71%

CO₂-reductie (peiljaar 1990)

2.500.000 kWh
3.000.000 kWh

duurzame opwekking

22.600 ton
22.500 ton

CO₂-voetafdruk

Profil

Brabant Water is het duurzame drinkwaterbedrijf dat dag en nacht drink- en industriewater levert aan 2,6 miljoen inwoners en bedrijven in Brabant en een klein gedeelte van Zeeland. Water uit de beste bronnen, gelegen in prachtige natuurgebieden.

Met ruim 900 mensen zorgen we voor voldoende en betrouwbaar drinkwater voor heel Brabant. Onze klanten rekenen blindelings op ons. We doen ons werk met trots, vakmanschap en zorg voor mens, natuur en omgeving.

We beseffen dat onze rol verder gaat. Met een duurzame watervoorziening van bron tot kraan voor ogen, willen we maatschappelijke waarde toevoegen voor huidige en toekomstige generaties. **Bewust. Natuurlijk.**

De grondstof voor ons drinkwater, grondwater, onttelen we rechtstreeks aan de natuur. Daarom gaat onze zorg niet alleen uit naar onze bronnen, maar ook naar de natuur die deze bronnen beschermt.

brabant **Water**
bewust. natuurlijk.

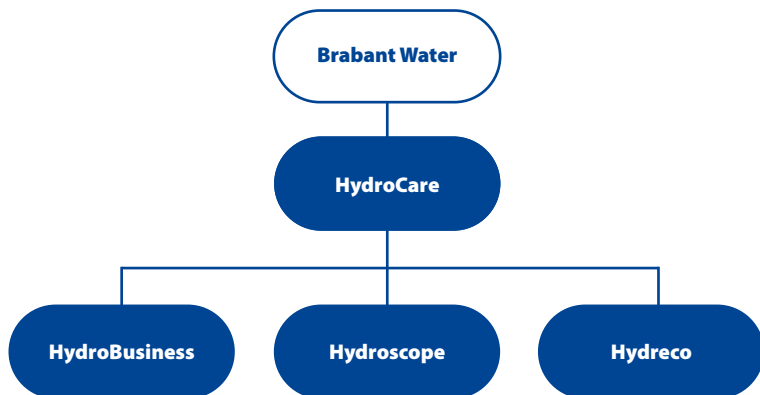

Dochterondernemingen

Brabant Water NV heeft drie dochterondernemingen: Hydreco BV, HydroBusiness BV en Hydroscope BV, die zijn ondergebracht in de holding HydroCare BV.

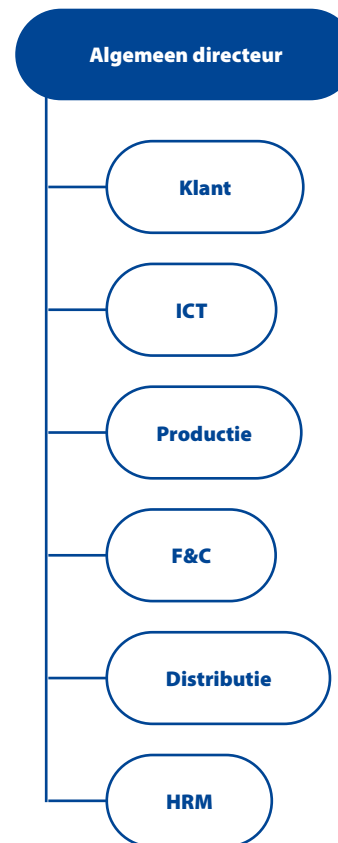
Onze kennis en expertise op het gebied van koude- en warmteopslag (KWO) is geconcentreerd in ons dochterbedrijf Hydreco BV. HydroBusiness BV biedt dienstverlening voor industriewater. Hydroscope BV is actief op het gebied van waterkwaliteit, veiligheid en legionellapreventie.

De cijfers die we in dit jaarverslag presenteren hebben steeds betrekking op het moederbedrijf Brabant Water NV inclusief haar dochterondernemingen, tenzij anders vermeld.

Bestuur & directieteam

per 31 december 2023

Rob van Dongen - algemeen directeur/bestuurder
Karlijn van der Heijden - sectordirecteur Klant
Simon Levelt - sectordirecteur ICT
Jasper Verberk - sectordirecteur Productie
Rianne Siebel - sectordirecteur Finance & Control
Hanneke van de Ven - sectordirecteur Distributie
Renate Rijken - sectordirecteur HRM

Ondernemingsraad

Per 31 december 2023

Joey van der Vliet - Voorzitter
Megan Boeijkens – Vicevoorzitter
Ouassima Douiri – Ambtelijk secretaris
Bahar Cihan Canturk
Jurgen van de Camp
Antoon van Ballegooij
Jan Heesters
Wouter Huisman
Lisanne Knigge
Jos van de Kruijs
Thijs van Loon
Patrick Moonen
Remco van Tilburg
Julia Tsoukalis

Duurzaamheid

Klimaatneutraal sinds 2013

In het jaarverslag over 2025 dient Brabant Water te voldoen aan de Corporate Sustainability Reporting Standard (CSRD). Vooruitlopend op deze rapportageverplichting hebben we al diverse stappen gezet. Zo zijn we begonnen met het vastleggen van onze visie en ambitie voor de duurzaamheidsthema's die relevant zijn voor onszelf en onze stakeholders. Deze duurzaamheidsambitie wordt vertaald in doelstellingen, KPI's en een duurzaamheidsroadmap.

Mede vanuit 'Op Pad', lopen er al diverse initiatieven tot verduurzaming. Ook zijn we in gesprek met stakeholders over dit thema.

- In 2023 hebben we een hercertificering behaald met betrekking tot CO₂-reductiemanagement niveau 1. Dit is een aanvulling op onze bestaande milieucertificering (onder ISO 14001). Ook hebben wij de certificering behaald voor de Safety Culture Ladder niveau 3.
- Voor het tiende jaar op rij was Brabant Water in 2023 volledig klimaatneutraal. Het certificaat wordt jaarlijks verstrekt na evaluatie van onze CO₂-voetafdruk. We blijven continu kijken hoe we onze CO₂-voetafdruk verder kunnen verkleinen.
- Brabant Water heeft op het primaire proces de ambitie een zero waste bedrijf te worden en de cirkel volledig te sluiten. Dit houdt in dat we 100% van onze materialen en reststoffen opnieuw gebruiken, recyclen en upcyclen in het productieproces.
- Ook waterbesparing is een belangrijk thema. In 2023 hebben we op diverse waterproductielocaties spoelwaterterugwinunits (STU's) in gebruik genomen. Hierdoor kunnen wij vuil spoelwater zuiveren en hergebruiken, zodat waardevol grondwater zo veel mogelijk wordt vastgehouden en benut kan worden voor drinkwater. De inzet van STU's zorgt op termijn voor een waterbesparing van 3 miljoen m³ per jaar.
- In samenwerking met een externe partij hebben wij een biobased waterleiding ontwikkeld. Voor 2024 is als target gesteld om 110 ton biocirculaire grondstof te gebruiken in onze nieuwe waterleidingen.
- Vanaf 2022 worden alle personenauto's elektrisch ingekocht. In 2023 zijn we ook gestart met elektrificatie van het bedrijfswagenpark. In dit segment biedt elektrificatie nog niet altijd een goede oplossing. In 2024 wordt een pilot gestart om ook bestelbussen elektrisch te laten rijden. Daarnaast leggen we zonnepanelen op de daken van onze grote monteursbussen als stroomvoorziening voor het opladen van het gereedschap. Dit blijven we doen totdat alle monteursbussen vervangen zijn door elektrische varianten. Zo houden we het verbruik van onze bussen zo laag mogelijk.
- Bij alles wat we doen, kijken we of het beter en duurzamer kan. Zo treffen we bij alle renovaties en nieuwbouw energiebesparende maatregelen, zoals het leggen van zonnepanelen op onze daken en terreinen.

A group photograph of five people standing in a technical or industrial setting, possibly a laboratory or a museum. From left to right: a man in a dark blazer and light trousers, a woman in a brown blouse and dark trousers, a man in a blue suit and red tie, a woman in a patterned dress and yellow scarf, and a man in a grey blazer and dark trousers. The background features large pipes, valves, and blue lighting. A green curved graphic element is at the bottom left, and a white curved graphic element is at the top right.

Bericht van de Raad van Commissarissen

De Raad van Commissarissen met van links naar rechts:
Romke Swinkels, Lieske van den Bosch, Mark van Stappershoef,
Yvonne de Haan en Ruud van Heugten

Jaarrekening

Het Bestuur van Brabant Water NV heeft ons de opgemaakte jaarrekening over het jaar 2023 voorgelegd, samen met het verslag over het door hem gevoerde beleid. De Raad van Commissarissen (hierna: de Raad) heeft de opgemaakte jaarrekening over 2023 laten controleren door Deloitte Accountants. De goedkeurende controleverklaring van de onafhankelijke accountant is in het verslag opgenomen.

De Raad heeft besloten de jaarrekening door te sturen naar de Algemene Vergadering van Aandeelhouders (hierna: de Algemene Vergadering) en stelt u voor de Jaarrekening 2023 ongewijzigd vast te stellen. Verder stelt de Raad u voor décharge te verlenen aan de Directie voor haar bestuur en aan de Raad voor zijn toezicht.

Corporate Governance

De Raad en het Bestuur onderschrijven het belang van transparantie en deugdelijk ondernemingsbestuur voor Brabant Water NV. Om deze reden wordt de Corporate Governance Code vrijwillig toegepast voor die onderdelen die ook voor onze onderneming aan de orde zijn.

Brabant Water NV is een naamloze vennootschap waarop het verzwakt structuurregime van toepassing is. Dit betekent onder andere dat het Bestuur wordt benoemd door de Algemene Vergadering op bindende voordracht van de Raad. De Algemene Vergadering benoemt eveneens, op voordracht van de Raad, de commissarissen.

De verhoudingen tussen de Algemene Vergadering, de Raad en het Bestuur zijn vastgelegd in de statuten en diverse regelingen, waaronder de reglementen voor de vaste commissies van de Raad. Deze regelingen zijn in 2023 geactualiseerd en op de website van Brabant Water NV gepubliceerd.

Samenstelling en omvang van de Raad

De Raad heeft in haar vergadering van 14 december 2020 de profielschets voor de Raad vastgesteld. De met de Algemene Vergadering overeengekomen samenstelling en omvang van de

Raad is sindsdien de volgende:

- één lid op voorstel van het College van Gedeputeerde Staten van Noord-Brabant;
- één lid op basis van het versterkt aanbevelingsrecht van de Ondernemingsraad;
- de overige leden hebben een andere achtergrond.

Binnen de Raad is sprake van een evenwichtige verdeling van kennis, kunde en vaardigheden zoals voorgeschreven in de Profielschets.

De samenstelling van de Raad per 31 december 2023 is opgenomen op pagina 15 van dit jaarverslag.

Het Bestuur van de vennootschap bestaat uit één statutair directeur, de heer drs. Rob van Dongen.

Invulling toezicht

De Raad kwam in 2023 vijf maal in vergadering bijeen. Bij deze vergaderingen is het Bestuur aanwezig geweest. Bij de bespreking van het Jaarverslag en de Jaarrekening 2022 was ook de accountant aanwezig.

Tijdens de vergaderingen en in overige contacten met het Bestuur heeft de Raad gesproken over de strategie van de onderneming, de behaalde resultaten en de plannen voor de komende periode.

In 2023 zijn daarnaast onder andere de volgende onderwerpen aan de orde geweest:

- Presentaties door leden van het directieteam/ afdelingsmanagers
- Ondernemingsstrategie 2023-2025
- Dividendtoets 2022
- Jaarverslag en Jaarrekening 2022 en het verslag van de accountant
- Tariefbesluit 2024
- Financiële kwartaalrapportages 2023
- Begroting 2024 en Investeringsbegroting 2024
- Financieel Meerjarenperspectief 2024 t/m 2033
- Treasury Statuut

- Regelingen voor de Raad van Commissarissen
- Benchmark 2022
- Risico- en kansenrapportage
- Werving en voordracht van de heer Ruud van Heugten als nieuwe commissaris
- Samenstelling Audit- en Governancecommissie
- Evaluatie bestuurder
- Remuneratie bestuurder 2024
- Droogteschade

Heisessie

Op 11 en 12 mei 2023 heeft een tweedaagse heisessie plaatsgevonden waarin de Raad en de bestuurder met name van gedachten hebben gewisseld over het thema 'Onze Toekomst', onderdeel van het cultuurveranderingstraject 'Op Pad'. Hierbij is aandacht besteed aan het project SOFIA en Digital Twin, het innovatie- en onderzoeksprogramma van Brabant Water en de innovatie bij drinkwaterleidingen.

De Raad heeft twee vaste commissies: de Auditcommissie en de Governancecommissie.

Auditcommissie

De Auditcommissie adviseert de Raad bij de uitvoering van zijn taak tot het houden van toezicht op de interne risicobeheers- en controlesystemen en de jaarverslaglegging. De Auditcommissie heeft in 2023, in aanwezigheid van de accountant, de concept-jaarrekening 2022 en het concept-jaarverslag 2022 besproken. Daarnaast heeft de Auditcommissie onder meer vergaderd over het Treasurystatuut, de Regelingen voor de Raad van Commissarissen, de dividendtoets 2022, de financiële informatieversteviging (begroting en tariefbesluit 2024 en realisatiecijfers 2023), het financieel meerjarenperspectief 2024 tot en met 2033, de risico- en kansenrapportage, het plan van aanpak met betrekking tot de aanbevelingen uit de managementletter interimcontrole, het protocol dividendtoets en de voorzieningen droogteschade en amovering leidingen.

Governancecommissie

Eén van de taken van de Governancecommissie is de Raad te adviseren over de vaststelling van de jaarlijkse remuneratie van het Bestuur, passend binnen het door de Algemene Vergadering vastgesteld bezoldigingsbeleid en de WNT-regels (Wet normering topinkomens). Overige taken zijn onder andere werving en selectie van leden van de Raad en het Bestuur en governance vraagstukken met betrekking tot de vennootschap.

De Governancecommissie heeft in 2023 onder meer de Regelingen voor de Raad van Commissarissen beoordeeld. De Governancecommissie is daarnaast nauw betrokken geweest bij de werving en voordracht van een nieuwe commissaris vanwege het aftreden van mevrouw drs. ir. Joke Driessen per 1 juli 2023. De Governancecommissie heeft ook een nieuwe procedure voor het Jaargesprek met de bestuurder voorbereid alsmede het Jaargesprek 2023 met de bestuurder gevoerd.

Zelfevaluatie

De Raad heeft op 30 januari 2023 de jaarlijkse zelfevaluatie uitgevoerd. De resultaten van de zelfevaluatie alsmede de daarin opgenomen aanbevelingen zijn besproken in de aansluitende vergadering van de Raad.

Tot slot

De Raad heeft, met het verlopen van haar tweede termijn, per 1 juli 2023 afscheid genomen van president-commissaris mevrouw drs. ir. Joke Driessen. De Raad spreekt zijn waardering uit over haar inbreng en betrokkenheid gedurende de afgelopen acht jaren.

De Raad spreekt tevens zijn dank en waardering uit voor de wijze waarop Bestuur, Ondernemingsraad en medewerkers van Brabant Water NV zich hebben ingezet.

's-Hertogenbosch, 22 april 2024
Namens de Raad van Commissarissen
Brabant Water NV

Mark van Stappershoef, president-commissaris
ir. Romke Swinkels, secretaris

Algemene Vergadering

De Algemene Vergadering van Aandeelhouders (hierna: de Algemene Vergadering) heeft een vaste Aandeelhouderscommissie ingesteld om de jaarlijkse Aandeelhoudersvergadering voor te bereiden. Deze Commissie is in 2023 één keer bijeengekomen.

Op 9 mei 2023 heeft de Aandeelhouderscommissie de onderwerpen van de agenda van de Aandeelhoudersvergadering 2023 met het Bestuur besproken. Hierbij zijn onder andere de dividendtoets 2022, het Jaarverslag en de Jaarrekening over het jaar 2022 en de voorgestelde Tarieven voor 2024 besproken. Daarnaast is de voordracht van een nieuwe commissaris alsmede de Ondernemingsstrategie 2023-2025 aan de orde geweest.

De Commissie heeft over deze onderwerpen schriftelijk advies uitgebracht aan de Algemene Vergadering.

De jaarlijkse Aandeelhoudersvergadering vond plaats op 16 juni 2023. Tijdens deze bijeenkomst heeft de bestuurder een toelichting gegeven op de stand van zaken binnen de onderneming. Daarnaast heeft de Algemene Vergadering de adviezen van de Aandeelhouderscommissie besproken, de Jaarrekening 2022 vastgesteld en is decharge verleend aan de Directie voor haar bestuur en aan de Raad van Commissarissen voor zijn toezicht.

De Algemene Vergadering verleende voorts goedkeuring aan het besluit van het Bestuur om het variabele tarief te stabiliseren onder gelijktijdige verhoging van het vastrecht met € 0,50 per maand. Het integrale tarief voor een huishouden met een gemiddeld verbruik stijgt daarmee met ingang van 1 januari 2024 met 4%. Daarnaast is goedkeuring verleend aan het besluit van het Bestuur tot een verhoging van het capaciteitstarief voor zakelijke klanten met 10%.

De Algemene Vergadering heeft tevens, op voordracht van de Raad van Commissarissen, de heer Ruud van Heugten benoemd tot commissaris van Brabant Water per 1 juli 2023.

Naast de reguliere jaarlijkse Aandeelhoudersvergadering heeft er op 17 april 2023 op het waterproductiebedrijf in Veghel een informele bijeenkomst voor de aandeelhouders plaatsgevonden. Tijdens deze

bijeenkomst heeft het Bestuur samen met Deloitte een toelichting gegeven op de financiële huishouding en het bijbehorende wettelijk kader van Brabant Water.

Op 6 oktober 2023 vond op het waterproductiebedrijf in Nuland een bestuurdersbijeenkomst plaats met als titel 'Ons Drinkwater 2040'. Tijdens een internationale paneldiscussie, met CEO's uit België, Spanje, Denemarken en Nederland, werd onder meer gesproken over de verdeling van water in tijden van schaarste, de zoektocht naar aanvullende bronnen (zeewater en brak grondwater), Digital Twin, kwalitatieve en kwantitatieve fluctuaties in het Maaswater, circulair en duurzaam bouwen en een gedifferentieerd watertarief.

Beide bijeenkomsten zijn door de stakeholders en aandeelhouders erg gewaardeerd.

Samenstelling Raad van Commissarissen

per 31 december 2023*

De heer Mark van Stappershoef - president-commissaris Benoemd per 1 juli 2018 en herbenoemd per 1 juli 2022

- Burgemeester van de gemeente Goirle
- Lid algemeen bestuur Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant
- Lid algemeen bestuur regio Hart van Brabant
- Voorzitter Raad van Toezicht Erfgoed Brabant
- Lid Raad van Advies van Informatiebeveiligingsdienst IBD (VNG)
- Lid Raad van Advies Stichting Veteranen Hart van Brabant

De heer ir. Romke Swinkels - secretaris Benoemd per 1 juli 2021

- Managing Director Nederland Royal Swinkels Family Brewers
- Lid algemeen bestuur Brainport VNO NCW Brabant Zeeland
- Penningmeester vereniging Nederlandse Brouwers
- Lid algemeen bestuur Stichting Dranken Nederland
- Lid dagelijks bestuur FNLI
- Lid van de Raad van Commissarissen van Vetinorum B.V. (tot 1 november 2023)

Mevrouw Yvonne de Haan RE - lid Benoemd per 1 juli 2022

- Vicevoorzitter College van Bestuur Hogeschool Arnhem en Nijmegen (HAN)
- Lid Raad van Toezicht Museum Catharijne Convent
- Lid bestuur Stichting Fondsbeheer Gelderland Valoriseert
- Lid bestuur Zestor, arbeidsmarkt- en opleidingsfonds hbo
- Lid Ledenraad SURF, ict corporatie van onderwijs en onderzoek
- Penningmeester Rotary Club Nieuwegein

Mevrouw Lieske van den Bosch - lid Benoemd per 1 juli 2022

- Zelfstandig ondernemer, 1973 B.V.
- Lid Bestuur bedrijfstakpensioenfonds Detailhandel
- Lid Raad van Commissarissen Rabobank Zuidwest Brabant
- Lid Raad van Commissarissen Saver N.V.
- Lid Raad van Commissarissen Action Service & Distributie & Action NL B.V.
- Lid Raad van Toezicht bedrijfstakpensioenfonds Vervoer

De heer Ruud van Heugten - lid Benoemd per 1 juli 2023

- Directeur/bestuurder B.V. Ontwikkelbedrijf Greenport Venlo
- Lid Raad van Commissarissen Ortessa BV
- Voorzitter Stichting Gehandicaptenzorg gewest Helmond

Samenstelling Auditcommissie

per 31 december 2023*

Mevrouw Yvonne de Haan RE - voorzitter De heer ir. Romke Swinkels - lid

Samenstelling Governancecommissie

per 31 december 2023*

Mevrouw Lieske van den Bosch - voorzitter De heer Ruud van Heugten - lid

* De zittingsduur van een commissaris is maximaal vier jaar, waarna deze eenmaal herbenoembaar is voor een periode van wederom maximaal vier jaar.

The background of the slide is a soft-focus photograph of a kitchen interior. On a white windowsill, there is a small potted plant with bright green, round leaves. Below the sill, on a dark countertop, two ripe yellow lemons are visible. The overall lighting is warm and natural, suggesting daylight from the window.

Ons Water: continuïteit en kwaliteit

Ons water gaat over onze bronnen, onze productielocaties en ons leidingnet dat het drinkwater naar onze klanten brengt. Alles draait om continuïteit en kwaliteit. Om de leveringszekerheid van ons water in de toekomst te garanderen, werken we aan een wendbare en vitale drinkwatervoorziening die tegen een stootje kan. We houden onze bronnen en assets robuust en betrouwbaar en hebben ons huis op orde.

186,5 miljoen m³

levering drinkwater
daling van 3,0% t.o.v. 2022

8,7 miljoen m³

levering industriewater

772.804 m³

hoogste dagafzet op 12-06-2023
+51% t.o.v. gemiddeld

13 min 2 sec

Ondermaatse leveringsminuten
waarvan 9 min 18 seconden gepland

18.502 kilometer

leidingnet waarvan
191 km vernieuwd in 2023

1,2 miljoen m³

extra waterbesparing in
productieproces op jaarbasis

36.840 ton

reststoffen uit het productieproces
krijgen een nieuwe bestemming:

20% Land- en tuinbouw

11% Tijdelijke opslag

7% Energieopwekking

6% Bodemislatie/huisvesting

4% Composiet/vulstof

31% Tapijtindustrie

10% Betonwaren

6% Waterzuivering/milieutechniek

6% Inrichting openbare orde

1% Stort

Optimaal assetmanagement

We doen er bij Brabant Water alles aan om betrouwbaar water aan onze klanten te leveren. Met ons assetmanagement zorgen we ervoor dat onze drinkwatervoorziening aan alle eisen voldoet.

Onze drinkwatervoorziening bestaat van bron tot kraan uit allerlei bedrijfsmiddelen. Denk aan winputten, filters, pompen, watermeters en computers voor de procesbesturing. Assetmanagement omvat alles wat we doen om deze assets de juiste prestaties te laten leveren. Daarbij is vastgelegd hoe de juiste balans wordt gevonden tussen prestaties, risico's en kosten. Het assetmanagementsysteem willen we steeds verder professionaliseren. De ISO-norm 55001 is een meetlat om te toetsen welke stappen er op dat gebied zijn gezet. In 2023 zijn we gecertificeerd volgens deze internationale norm voor assetmanagement.

Spoelwaterterugwinunits

Op onze waterproductielocaties in Tilburg en Loosbroek namen we in de zomer van 2023 nieuwe spoelwaterterugwinunits (STU's) in gebruik.

Deze installaties bevatten techniek waarmee de efficiëntie van ons zuiveringsproces wordt verhoogd. Met de inzet van deze twee nieuwe STU's wordt per jaar 600.000 kuub grondwater bespaard. Door bewust te kiezen voor het vasthouden, zuiveren en hergebruiken van spoelwater, hoeven we minder grondwater op te pompen en kunnen we ons kostbare grondwater meer inzetten voor het hoogste doel: drinkwater.

Hergebruik reststoffen drinkwaterproductie

99% van de reststoffen uit onze drinkwaterproductie wordt hergebruikt. Voor een deel in het eigen productieproces, maar we kiezen ook voor partijen in de omgeving die onze reststoffen en ons afval juist als grondstof kunnen inzetten. Bijvoorbeeld voor het zuiveren van groen gas uit biovergisters of als grondstof voor de tapijtindustrie.

Jaarlijks vindt zo'n 36 duizend ton aan onder andere ijzer- en kalkhoudend slib, kalkpellets, kalkkorrels en gebruikt filterzand de weg naar bedrijven die het goed kunnen gebruiken. Kalkkorrels worden bijvoorbeeld toegepast als composiet/vulstof of toegepast in de betonfabricage, bodemisolatie, glasindustrie, land- en tuinbouw en als pikstenen voor kippen bij lokale agrariërs. Het restproduct kalkkorrels van Brabant Water wordt vanaf medio 2023 vermalen en gebruikt als hulpmateriaal om het water te ontharden bij diverse waterproductiebedrijven in Nederland.

Onze grondwateronttrekkingen voor drinkwater naderen het vergunningsplafond, terwijl de verwachte watervraag de komende jaren met tien tot twintig miljoen kubieke meter stijgt. Vooruitblikkend is het cruciaal dat we gebruik kunnen maken van aanvullende alternatieve bronnen. In 2023 zette Brabant Water hiervoor een grote stap met de voorbereiding van een brak water-pilot in Drongelen, in nauwe samenspraak met de provincie. “We leggen ieder eigen accenten, maar willen uiteindelijk hetzelfde: voldoende drinkwater voor Brabant en een grondwatersysteem dat in balans is.”

In Drongelen bevindt zich op een diepte van tweehonderd tot tweehonderdvijftig meter onder het maaiveld een laag brak grondwater uit de tijd dat hier nog zee was. Brabant Water wil deze bron omzetten in drinkwater met behulp van omgekeerde osmose: een proces waarbij water door een membraan wordt geperst zodat nagenoeg alle zouten, mineralen en andere stoffen worden verwijderd. Een uniek project voor Brabant Water, stelt Tim van Dijk. Tim is senior adviseur waterkwaliteit en technologie bij Brabant Water en onderzoeksleider voor de brak water-pilot, die in 2024 van start gaat. “Nooit eerder hebben we zo diep zout water gewonnen. En ter vergelijking: de meeste proefinstallaties verwerken honderden liters water per uur. Bij deze pilot gaat het om 20.000 liter.”

Veel vooronderzoek

De keuzes voor brak grondwater en voor Drongelen zijn niet lichtzinnig gemaakt, vertelt Tim. “We brachten verschillende scenario’s in kaart, rekening houdend met een flinke set aan factoren. Wat zijn mogelijke effecten voor de omgeving en waar zijn deze minimaal, welke extra zuiveringsstappen zijn nodig, hoe zit het qua tijd, kosten en vergunningen en wat doen we met het restproduct?”

Na veel vooronderzoek is de knoop doorgehakt: in opmaat naar een zeewaterfabriek start Brabant Water met een proefinstallatie voor brak grondwater in Drongelen. Een locatie waar voldoende brak water aanwezig is, die niet in de weg zit van andere drinkwaterbedrijven of natuurgebieden en waarvoor uit voorlopige berekeningen blijkt dat winning geen nadelig effect heeft op de omgeving. In de pilothal worden straks verschillende zuiveringsstappen beproefd. “Het eerste jaar richten we ons op de waterkwaliteit”, legt Tim uit. “Als het optimale zuiveringsproces

duidelijk is, verleggen we de onderzoeken naar ontwerputgangspunten voor de uiteindelijke fabriek. Op basis van onze ervaringen in Drongelen, willen we een tweede brak waterwinning realiseren en zo vóór 2030 daadwerkelijk brak grondwater omzetten in drinkwater.”

Gedeelde doelen

In het hele traject trekt Brabant Water nauw op met de provincie Noord-Brabant, die verantwoordelijk is voor de kwaliteit en kwantiteit van het grondwatersysteem. Iris Vreugdenhil, geohydroloog bij de provincie en projectleider van de brak water-pilot, belicht de gedeelde doelen van Brabant Water en de provincie. “We vinden het allebei belangrijk dat er aanvullende drinkwaterbronnen komen, dat negatieve effecten op de omgeving worden uitgesloten en dat er verantwoord wordt omgegaan met de reststroom. We leggen ieder eigen accenten, maar willen uiteindelijk hetzelfde: voldoende drinkwater voor Brabant en een grondwatersysteem dat in balans is. Elke oplossing daarvoor kan niet snel genoeg gaan, want hoe langer de droogte aanhoudt, hoe meer schade we ondervinden. Het belang van deze pilot is dus ontzettend groot.”

Iris onderstreept de noodzaak van een goede samenwerking tussen Brabant Water en provincie. “En die is er”, zegt ze stellig. “We kijken samen hoe iets in de omgeving past en denken met elkaar mee in onderzoeken, vraagstukken en vergunningstrajecten.” Iris verwijst ook naar de gezamenlijke sessies die eens per twee maanden plaatsvinden en waar onder het genot van pizza – “en met een beetje geluk tiramisu”, lacht ze – de voortgang van de pilot wordt besproken. “Bewust aan het eind van de dag, zodat we zo lang als nodig kunnen overleggen. Daar heerst een sfeer van met elkaar vooruit willen, maar ook

kritisch op elkaar kunnen zijn. Door duidelijk aan te geven welke volgende stappen nodig zijn en tegelijkertijd open te zijn over mogelijke blinde vlekken, kun je samen echt vaart maken. Precies wat nu nodig is.”

Onmisbare opstap

Naast een onttrekkingsput krijgt Drongelen twaalf waarnemingsputten om de effecten op de grondwaterstand te monitoren. De aanleg van de eerste put wordt in februari 2024 gerealiseerd en de pilot loopt naar verwachting tot en met 2026. Zodra de brak water-winningen volledig draaien, betekent dat jaarlijks twee keer vijf miljoen kuub extra drinkwater. De zeewaterfabriek – die van dezelfde techniek uitgaat, maar complexer is – staat als alles volgens plan verloopt vanaf 2032 garant voor minstens 10 miljoen kuub extra drinkwater. “En die is opschaalbaar”, vult Tim aan. “Zo staan we over een aantal decennia niet voor dezelfde problematiek. Met deze brak water-pilot – als eerste aanvullende bron in een groter plan – slaan we een brug naar de toekomst. En ik ben er trots op dat wij daarmee letterlijk en figuurlijk een mooie nieuwe bron aanboren om Brabant van drinkwater te voorzien.”

A man in a blue jacket and light blue jeans is pointing towards a yellow drilling rig in the background. A woman in a maroon coat and blue jeans stands next to him, looking in the same direction. They are on a paved path that leads into a rural landscape with green fields and bare trees under a cloudy sky. The drilling rig is a large yellow truck with a long vertical mast and a small flag at the top.

“Met deze brak
water-pilot slaan
we een brug naar
de toekomst”

“We leggen ieder eigen accenten, maar willen uiteindelijk hetzelfde: voldoende drinkwater voor Brabant en een grondwatersysteem dat in balans is. Elke oplossing daarvoor kan niet snel genoeg gaan, want hoe langer de droogte aanhoudt, hoe meer schade we ondervinden. Het belang van deze pilot is dus ontzettend groot.”

Interview met

Tim van Dijk

senior adviseur waterkwaliteit en technologie

&

Iris Vreugdenhil

geohydroloog bij de provincie Noord-Brabant

Onze Omgeving: duurzaam en samen

Onze Omgeving gaat over onze plek in de maatschappij en het nemen van onze verantwoordelijkheid. Het betekent dat we onze beheerstaken gedegen uitvoeren met de rekenschap dat we onlosmakelijk onderdeel zijn van het Brabantse landschap en de Brabantse maatschappij. Dat laten we bijvoorbeeld zien in de duurzame samenwerking met onze waterpartners.

Bestuurdersbijeenkomst 'Ons Drinkwater 2040'

Vrijdag 6 oktober vond een bestuurdersbijeenkomst van internationale allure plaats op ons waterproductiebedrijf in Nuland. Op deze bijeenkomst 'Ons Drinkwater 2040' keken politici, bestuurders en beleidsexperts door een drinkwaterbril naar de grote Brabantse watervraagstukken zoals de toenemende drinkwatervraag, klimaatverandering, verdroging en waterkwaliteit.

De deelnemende waterschappen, gemeenten en de provincie lieten zich inspireren door een masterclass over innovatie en vernieuwing. Vijf CEO's van binnen- en buitenlandse drinkwaterbedrijven deelden hun strategische vraagstukken en oplossingsrichtingen. In de paneldiscussie kwamen allerlei veelbelovende initiatieven aan bod.

Het was een geslaagde dag waarop Brabantse bestuurders kennis met elkaar uitwisselden over hoe we innovatief kunnen inspelen op de veranderende wereld van het (drink)water. De bestuurdersbijeenkomst laat zien dat we actief het contact leggen om begrip te krijgen voor de grote uitdaging om ook in de nabije toekomst voldoende drinkwater beschikbaar te hebben voor Brabant.

35

waterwingebieden

608 hectare

landbouwgrond in bezit

563

waterwinputten

75,60%

gebieden opengesteld voor recreanten en wandelaars

1.624 hectare

natuur in bezit

29

wandelroutes in waterwingebieden

Nationale Kraanwaterdag

Samen met alle drinkwaterbedrijven in Nederland vragen we op Nationale Kraanwaterdag elk jaar extra aandacht voor ons bijzondere kraanwater. Waarom? Om kinderen bewust te maken van hoe kraanwater wordt gemaakt, waarom het zo gezond voor ze is en hoe ze er (nog) slimmer mee om kunnen gaan.

Op woensdag 27 september vond alweer de vierde editie plaats. Dertig enthousiaste Brabant Water-experts – waaronder onze directieleden en afdelingsmanagers – gingen op pad door heel Brabant om een gastles te verzorgen op basisscholen en het mbo. Daarnaast hebben meer dan 1000 Brabantse klassen deelgenomen aan deze spetterende dag met ons (gratis) digitaal lespakket. Leerkrachten konden hiermee zelf in een handomdraai een Kraanwaterdagles geven.

Onderzoek nieuwe drinkwaterbron

Gezond en voldoende water uit de kraan. Het lijkt zo vanzelfsprekend, maar dat is het niet. De watervraag stijgt hard door bevolkingsgroei en toenemend persoonlijk watergebruik. Om ook in de toekomst voldoende drinkwater te leveren voor West-Brabant, is het nodig om hier meer drinkwater te maken.

In afstemming met de provincie Noord-Brabant maken we het gebied ten noordoosten van Kruisland (Kruisland ligt tussen Roosendaal en Steenberghe) voor de nabije toekomst geschikt om water uit de grond te halen voor drinkwater. Daarbij kijken we ook hoe dat het beste kan in goede balans met natuur, landbouw en de omgeving.

A woman with blonde hair, wearing a dark blazer over a white top, and a man with glasses, wearing a blue suit and tie, are standing in front of a red fire truck. The truck has various firefighting equipment visible, including hoses and nozzles. The word 'BRANDWEER' is written on the side of the truck, and the number '20-5601' is visible on the side panel. The background is a fire station.

Uniforme afspraken
brengen 45.500
brandkranen in
uitstekende conditie

Interview met

Hanneke van de Ven

sectordirecteur Distributie

&

Egbert Lichtenberg

burgemeester van Altena

“Door de bluswatervoorziening op deze manier met elkaar – en voor elkaar – te organiseren, kan dat tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten. Daarmee is de overeenkomst een pijler onder consequent en vakkundig onderhoud aan brandkranen waar straks alle gemeenten in onze regio baat bij hebben.”

In de regio Midden- en West-Brabant bevinden zich zo'n 45.500 brandkranen, verdeeld over 24 gemeenten. Burgemeester Egbert Lichtenberg van Altena zet in februari 2024 als eerste zijn handtekening onder uniforme onderhoudsafspraken met Brabant Water. "De overeenkomst is een pijler onder consequent en vakkundig onderhoud aan brandkranen waar straks alle gemeenten in onze regio baat bij hebben."

In 2019 fuseerden drie Brabantse buurgemeenten tot de gemeente Altena. Hét moment om bestaande afspraken weer eens tegen het licht te houden. Zo kwam ook het onderhoud aan brandkranen in beeld. Dat de gemeente vervolgens bij een brand werd geconfronteerd met een lastig bereikbare brandkraan, benadrukte dat er actie vereist was, vertelt burgemeester Egbert Lichtenberg.

Een grondige inspectie van alle 2.531 brandkranen in de gemeente Altena onthulde dat de helft ervan gebreken vertoonde. In 75 procent van die gevallen ging het om kleine aandachtspunten, zoals het ontbreken van een bordje of markering. "Maar de overige knelpunten hadden betrekking op de vindbaarheid en bruikbaarheid," verduidelijkt de burgemeester. "Sommige brandkranen waren bijvoorbeeld niet goed geregistreerd, hadden een verzakte put of zaten vol zand. Als gemeente maakten we een forse inhaalslag om dat op orde te brengen. Tegelijkertijd stelden we onszelf de vraag hoe we het reguliere onderhoud daarna het best konden uitvoeren. Toen werd duidelijk dat bijna elke gemeente daarvoor eigen regels hanteerde."

Direct constructief

Het besef dat andere gemeenten waarschijnlijk met vergelijkbare knelpunten kampten, leidde binnen de Veiligheidsregio Midden- en West-Brabant tot een krachtig streven naar uniformiteit en harmonisering van het onderhoudsbeleid voor brandkranen. In zijn rol als voorzitter van de Stuurgroep Bluswatervoorziening nam Egbert het voortouw en klopte hij eind 2022 aan bij Brabant Water.

"Als het gaat om de bluswatervoorziening in onze regio, dan zijn gemeenten namelijk verantwoordelijk voor alle bovengrondse werkzaamheden, maar is Brabant Water de enige partij die

onderhoud aan het drinkwaternet en dus aan het ondergrondse deel van brandkranen – het zogenaamde natte deel – mag uitvoeren", legt hij uit. "Wetend dat elke gemeente op dat moment eigen regelingen met Brabant Water had, klopte ik dus aan met een ingewikkelde kwestie. Maar Brabant Water reageerde direct constructief."

Samen om tafel

De grote verscheidenheid aan afspraken was ook bij Brabant Water een punt van aandacht, geeft sectordirecteur Distributie Hanneke van de Ven aan. "We deelden het idee van de Veiligheidsregio: dat móet beter georganiseerd kunnen worden."

Met die insteek gingen de Veiligheidsregio en Brabant Water in 2023 samen om tafel. Het vraagstuk was helder: hoe komen we tot een goede aanpak voor inspectie en onderhoud waarachter alle gemeenten in deze regio zich willen scharen? "Ook gemeenten die al een lucratieve afspraak hadden lopen", schetst Hanneke de complexiteit nog maar eens. "Samen brachten we behoeften, ideeën en eerder gepubliceerde adviezen in kaart en bespraken we wat werkbaar zou zijn in de praktijk. Een proces waarin iedereen aan tafel open, oplossingsgericht en doortastend was, we elkaar telkens op hoofdlijnen vonden en snel tot de kern wisten te komen. Na amper drie sessies lag er een modelovereenkomst klaar."

Uniformiteit centraal

In de overeenkomst staat dat Brabant Water de complete dienstverlening voor gemeenten verzorgt, voor zowel boven- als ondergrondse inspectie en onderhoud van brandkranen. Gemeenten tekenen de overeenkomst voor ten minste acht jaar en betalen een vast bedrag per brandkraan. In die periode controleert Brabant Water iedere brandkraan om het jaar op

ligging, bereikbaarheid en bebording en één keer op de werking van de brandkraan zelf. Uniformiteit staat centraal, maar een tussentijdse evaluatie moet uitwijzen of die frequentie altijd en overal toereikend is.

"Je bent er als bestuurder verantwoordelijk voor dat mensen hun werk goed kunnen doen en veilig zijn", verklaart Egbert. "Door de bluswatervoorziening op deze manier met elkaar – en voor elkaar – te organiseren, kan dat tegen de laagst mogelijke maatschappelijke kosten. Daarmee is de overeenkomst een pijler onder consequent en vakkundig onderhoud aan brandkranen waar straks alle gemeenten in onze regio baat bij hebben."

Maatschappelijke dienstverlening

Als burgemeester van Altena zet Egbert in februari de eerste handtekening. Daarna volgen Dongen en Rucphen en stap voor stap ook andere gemeenten in Midden- en West-Brabant. "Hier was de urgentie – het gat tussen de bestaande en de nieuwe situatie – het grootst", stelt Hanneke. "Maar in 2024 benaderen we zeker ook andere gemeenten en Veiligheidsregio's. Met al het voorwerk dat is gedaan heb ik er alle vertrouwen in dat deze modelovereenkomst ook daar een uitstekende basis is voor uniforme afspraken."

"Zonder twijfel", vult Egbert aan. "De zorg en aandacht die Brabant Water toont om – naast de kernactiviteit van drinkwaterproductie – ook maatschappelijke dienstverlening zoals dit efficiënt te organiseren, vind ik bijzonder. In mijn ogen laat Brabant Water zo nog nadrukkelijker zien dat het ONS drinkwaterbedrijf is. Een partnerschap dat ten goede komt aan de veiligheid van alle gemeenten die samen optrekken."

The background image shows a close-up of a water treatment facility. A large, textured concrete structure is visible, with a red pipe running horizontally across the lower half of the frame. The pipe is connected to a white elbow fitting and a black pipe. The water surface is visible in the upper right corner, and the overall scene is somewhat blurred, emphasizing the industrial setting.

Ons: mens en cultuur

Onze eigen kracht en de kennis en kunde van onze mensen, dát staat centraal in het thema Ons. Onze mensen zijn het hart, de ziel en motor van Brabant Water. Zij hebben (technische) deskundigheid in huis en zijn goed in hun werk: het allerbeste drinkwater leveren aan onze klanten.

Experience Day

Als onderdeel van de onboarding (letterlijk: het aan boord stappen) van nieuwe medewerkers bij ons bedrijf, organiseren we drie keer per jaar een Experience Day. Ruim 145 nieuwe medewerkers namen in 2023 deel aan deze dag en ontdekten zo meer over ons bedrijf, product en werk.

Snel en praktisch ingewerkt worden is belangrijk, maar onboarding draait om veel meer. We hebben een centraal programma waarin nieuwe medewerkers wegwijs worden gemaakt binnen onze organisatie. Op de Experience Days trekken nieuwe medewerkers naar een van onze waterproductielocaties om een gevarieerd programma te beleven met o.a. een rondleiding, presentaties, een training van het opleidingscentrum en activiteiten om elkaar beter te leren kennen.

2.626.210

klanten

93,94% huishoudelijk | **6,06%** zakelijk

511.012 m³

gemiddeld verbruik per dag

-2,98% t.o.v. 2022

€ 26,77 p/mnd

gemiddeld voorschot per maand
voor een huishoudelijke klant

5

waterscans grootzakelijke klanten
voor inzicht in besparingspotentieel

460

119 geregistreerd als vulpunt en
341 geregistreerd als tappunt

1054

klassen nemen deel aan Kraanwaterdag

506

slimme meters geplaatst

308.000

contactmomenten

8,3

klanttevredenheid

56

samenwerking met gemeenten voor
schuldhulpverlening | **+1** t.o.v. 2022

16

samenwerking met gemeenten en
JOGG (Jongeren op Gezond Gewicht)
+2 t.o.v. 2022

Bezoeken en bijeenkomsten

We ontvangen regelmatig bezoekers op onze drinkwaterproductiebedrijven. We laten onze gasten kennis maken met de wereld van drinkwater.

In 2023 stonden vele bezoeken aan onze organisatie gepland. De bezoeken varieerden van werkbezoeken van de minister van Infrastructuur en Waterstaat tot rondleidingen aan studenten. We ontvingen ook waterschappen, journalisten en Saskia Boelema, gedeputeerde van de provincie Noord-Brabant en lieten hen kennis maken met de productielocaties van ons drinkwater uit de Brabantse bodem.

Ook organiseerden we bijeenkomsten in het teken van samenwerking, kennis delen en ervaringen uitwisselen. Hoogtepunten waren de bestuurdersbijeenkomst 'Ons Drinkwater 2040' in Nuland en de Masterclass voor journalisten samen met de Vereniging van drinkwaterbedrijven in Nederland (Vewin) op onze locatie in Oosterhout. Daarnaast organiseerden we samenwerkingssessies met de provincie en netwerkevents voor jonge drinkwaterprofessionals. Deze professionals dachten mee over hoe de drinkwatersector er in de toekomst uitziet. Tijdens de Dag van de Bouw stelden we onze deuren open van onze drinkwaterwinning in Eindhoven.

Met onze eigen duurzaamheidschallenge gingen 201 collega's aan de slag met één gezamenlijke missie: in 40 dagen je persoonlijke voetafdruk verkleinen en je persoonlijke handafdruk vergroten om zo bij te dragen aan een duurzamere toekomst voor ons allemaal.

Medewerkers werden in deze Footprint Challenge uitgedaagd om kleine duurzame acties uit te voeren. Het aantal dagen werd bewust gekozen, want het zorgt ervoor dat het nieuwe gedrag een gewoonte wordt en dat een duurzame mindset blijft. Iedere week stipten we een nieuw thema aan, zoals afval, eten, energie, CO₂ en natuurlijk water. De acties konden zowel thuis als op het werk worden uitgevoerd. In totaal zorgden de deelnemers met elkaar voor 8.023 duurzame acties in 40 dagen.

“Ons succes zit
in gezamenlijke
inspanning”

Interview met

Renate Rijken
sectordirecteur HRM

&

Nick van Uijtregt
leerling-monteur

“Hier krijg je echt de tijd om het vak te leren. Eén dag per week volg ik les op het opleidingscentrum en de overige dagen ga ik met een senior-monteur op pad. Hij leert mij de kneepjes van het vak en ook de andere collega's zijn heel behulpzaam.”

Uitdagende projecten waarin innovatie centraal staat en werk dat ertoe doet. Het kenmerkt Brabant Water en toch bleek ons drinkwaterbedrijf als werkgever nog niet bij iedereen top of mind te zijn. In 2023 daagden we werkzoekenden daarom actief uit om in de wereld van Brabant Water te duiken. Met succes: "Ook hier blijkt dat investeren in eigen vakmanschap zijn vruchten afwerpt."

Dat we alternatieve routes verkennen en kiezen voor baanbrekende technologie, brengt ook andersoortig werk op ons pad en een groeiende behoefte aan talent. Vooral op het gebied van ICT en techniek verwachtte Brabant Water in 2023 een vacaturepiek. "ICT'ers en technici kennen ons vaak wel, maar denken niet direct aan Brabant Water als potentiële werkgever", licht directeur HRM Renate Rijken toe. "Terwijl medewerkers juist enthousiast zijn over hun tastbare impact op de toekomst van drinkwater. Hoog tijd om dat onder de aandacht te brengen."

Rol van betekenis

Naast het beter inrichten van de eigen processen en proactieve sourcing recruitment via onder meer LinkedIn, ontwikkelde Brabant Water een wervingscampagne voor ICT-talent. "Die toont hoe je bij ons een rol van betekenis hebt in de innovatieve wereld van drinkwater", verduidelijkt Renate. De campagne werd ruim twee miljoen keer bekeken en leverde driehonderd sollicitanten op. "Zo wisten we in 2023 driekwart van onze ICT-vacatures in te vullen."

In de zoektocht naar technisch talent zetten Renate en haar team ook in op de werving van leerling-monteurs. "Het aantal volledig geschoolde watermonteurs is schaars. Daarom bieden we de mogelijkheid om bij ons opleidingen te volgen en het vak in de praktijk te leren." In het succes van die werving hadden Brabant Water-monteurs een groot aandeel. "We legden de nadruk op referral recruitment, waarbij je collega's aanmoedigt rond te kijken in hun eigen netwerk", legt Renate uit. "Van de 22 monteurs die in 2023 zijn aangenomen, is bijna de helft op die manier bij ons gekomen."

Precies wat ik zocht

Eén van hen is Nick van Uijtrecht, in september 2023 gestart als leerling-monteur. "Zolang ik me herinner, werk ik graag met mijn handen. Toch koos ik na mijn hbo-opleiding voor een kantoorfunctie binnen de e-commerce. Maar telkens als ik twee vrienden hoorde praten over hun werk als monteur bij Brabant Water, kriebelde het. Werken met je handen, onderweg zijn, bij mensen thuis komen, het klantcontact dat daarbij hoort... alles sprak me aan." Toen Nick's vrienden hem wezen op de wervingscampagne, greep hij de mogelijkheid aan om deel te nemen aan een meeloopdag. "Het bleek precies wat ik zocht."

Voor Nick pakte de overstap naar Brabant Water goed uit. "Hier krijg je echt de tijd om het vak te leren. Eén dag per week volg ik les op het opleidingscentrum en de overige dagen ga ik met een senior-monteur op pad. Hij leert mij de kneepjes van het vak en ook de andere collega's zijn heel behulpzaam."

Positief landen

Nick is één van de in totaal honderdvijftig nieuwe collega's die Brabant Water in 2023 verwelkomde. Renate is extra trots dat haar HRM-team dat zelf organiseerde. "Voorheen zetten we vacatures uit bij bureaus, maar ook hier blijkt dat investeren in eigen vakmanschap zijn vruchten afwerpt. Met een relatief klein team verzetten we ontzettend veel werk. Dat zien we terug in een toenemend aantal sollicitanten, 65 procent meer bezoekers op onze 'werken bij-pagina' en positieve feedback op het sollicitatieproces." Renate vertelt dat ook 'Op Pad' regelmatig ter sprake kwam tijdens sollicitatiegesprekken. "Mensen vinden het merkbaar positief dat we ze uitdagen om

nieuwe routes te verkennen, vindingrijk te zijn en lef te tonen. Op die manier betrokken zijn bij ons water, onze omgeving, onze toekomst en onszelf is iets waaraan ze graag willen bijdragen."

Dat Brabant Water meer naamsbekendheid heeft als aantrekkelijke werkgever is overigens te danken aan véél meer collega's dan het HRM-team, benadrukt Renate. "Werving is één ding, maar een positieve landing is minstens zo belangrijk. Ons succes zit in gezamenlijke inspanning: goede wervingscampagnes én collega's die iemand wegwijs maken terwijl hun reguliere werk doorloopt. Onmisbaar, want wij kunnen promoten dat we een fantastisch bedrijf zijn boordevol ontwikkelmogelijkheden, gave projecten en leuke collega's, maar zij bewijzen dat het écht zo is."

Nick knikt instemmend. "Op mijn eerste werkdag werd ik ontvangen met alle nieuwe medewerkers van die maand, ongeacht afdeling of functie. Verrassend dat ook voor mij als leerling-monteur een compleet ingerichte werkbus klaarstond. Ik voelde me gelijk onderdeel van het team." Nick verwijst ook naar de Experience Day, driemaal per jaar georganiseerd voor recent aangenomen collega's. "Leerzaam én leuk", verklaart hij. "Met een rondleiding op een waterproductiebedrijf, een presentatie van de directeur, een quiz en een spel leerden we elkaar en de organisatie beter kennen. Dat er zoveel aandacht is om medewerkers binnen te halen én vast te houden, vind ik dé kracht van Brabant Water als werkgever."

A photograph of a person's leg wearing a white sneaker, stepping on a small green plant in a field. The background is a soft-focus landscape with tall grass and a warm, golden light from the setting or rising sun, creating a lens flare effect. A thin green curved line is overlaid on the left side of the image.

Onze Toekomst: innovatie en verandering

Onze Toekomst gaat over innovatie. Innovatie stelt ons in staat om te groeien als bedrijf en passende antwoorden te vinden op onze opgaven. Hierbij staan ontwikkelingen centraal als verdergaande digitalisering, data science en de digitale kopie van ons leidingnet (Digital Twin). We slaan bewust nieuwe paden in en durven te denken in nieuwe (technologische) mogelijkheden.

926 medewerkers

90 medewerkers uit dienst

151 nieuwe medewerkers in vaste dienst

187

afgenomen
talentmanagementanalyses

110

medewerkers opleiding/
cursus gestart

8

incidenten met verzuim

15

missies naar buitenland

57

gastlessen op basisscholen

33

stagiaires

4,79%

gemiddeld
verzuimpercentage

Slimme brillen

Uitwisseling van informatie neemt almaar toe en gaat steeds sneller. Ook hebben we te maken met een krappe arbeidsmarkt. Met het project 'Slimme brillen' experimenteren we met verschillende soorten brillen om te onderzoeken hoe ze ons kunnen helpen bij het uitwisselen van kennis en ervaring om ook in de toekomst ons werk goed te kunnen blijven uitvoeren.

Zo zetten we virtual reality-brillen in bij trainingen en opleidingen waarbij situaties gesimuleerd worden en monteurs kunnen oefenen hoe ze in bepaalde situaties moeten handelen. Onze monteurstraining KIAD (Kwaliteit Instructie Aanleg Drinkwater) wordt in virtual reality nagebootst. Daarnaast zetten we meekijkbrillen (assisted reality headsets) in om een specialist op afstand mee te laten kijken met een leerling-monteur en zo slim samen te werken.

Innovatietafel

Wanneer we in ons werk ergens tegenaan lopen, ontstaan de meest innovatieve ideeën. Ideeën die ons werk vooruit helpen en ons slimmer, sneller en duurzamer laten werken worden gepitcht aan onze innovatietafel. Dit jaar vierden we de zesde innovatietafel en als winnaar kwam 'de mobiele zandzuiger' uit de bus. Een idee van meerdere distributiemonteurs.

De winnende pitch nam ons mee in de oudste en zwaarste activiteit van de distributiemonteur: het graven. Natuurlijk kunnen we niet zonder, maar de fysieke belasting is zwaar en door het graven is er risico op schade aan kabels en leidingen. Er bestaat al een vrachtwagen die het zand kan opzuigen, maar die is niet altijd goed in te zetten door monteurs. Hun oplossing: een mobiele zandzuiger. Eentje die we zelf in beheer hebben, snel kunnen gebruiken en goed handelbaar is voor de monteur. Die bestond er tot nu toe niet. Samen met mogelijke leveranciers wordt nu bekeken hoe we dit kunnen realiseren. Een terechte winnaar dus om het werk vooruit te helpen!

Onderwaterdrones

We zijn in 2023 gestart met een pilot voor het inspecteren van onze reinwaterkelders met onderwaterdrones. Aan de hand van een aantal experimenten kunnen we bepalen hoe we onderwaterdrones aanvullend kunnen inzetten op het huidige inspectieprogramma van deze drinkwateropslaglocaties.

Een reinwaterkelder is een opslaglocatie met gezuiverd drinkwater. Het zijn betonnen kelders die worden gevuld als de vraag naar drinkwater klein is en worden ingezet op de momenten waarop het watergebruik hoog is. De inspectie dient om eventuele vervuiling of de technische staat van de kelder vast te stellen. Bij een fysieke inspectie moeten we een kelder leegmaken. Met een drone kunnen we de kelder vol laten staan, gaat de inspectie sneller en is er minder stilstand.

Innovatieprijs voor Pipelife

Leverancier Pipelife is uitgeroepen tot onze Innovatiepartner 2023. Deze prijs wordt jaarlijks door ons uitgereikt aan een leverancier die op innovatie met ons samenwerkt, meedenkt en experimenteert om ons waterbedrijf toekomstbestendig te maken.

Pipelife, producent van kunststof leidingsystemen, ontving de prijs voor het meedenken over duurzame en innovatieve oplossingen voor onze sector. Toen wij op zoek waren naar een duurzame oplossing voor ons drinkwaterleidingnet, kwamen wij samen met hen op het spoor van biobased waterleidingen, gemaakt van oud frituurvet, houtpulp en suikerrietresten. Mede dankzij hun sensoroplossing kunnen we realtime data verzamelen over de status van ons netwerk en het water dat hier doorheen stroomt, wat weer bijdraagt aan de ontwikkeling van onze Digital Twin. Naast actueel inzicht geeft dit ons informatie waarmee we onze werkprocessen kunnen optimaliseren.

A man in a dark suit and red tie stands next to a large white sign for Brabant Water. The sign has a blue wave graphic and text in red and blue. The background shows a fence and some trees.

“Ik zie een drinkwaterbedrijf dat enorm gedurfd bezig is”

Interview met

Peter van der Velden
scheidend voorzitter Vereniging van
drinkwaterbedrijven (Vewin)

brabant Water

Waterproductiebedrijf
Bergen op Zoom

“Drinkwaterbedrijven werken ongelooflijk hard aan oplossingen om de productiecapaciteit te vergroten. Ook zijn er tal van initiatieven om de stijgende watervraag tegen te gaan, consumenten daarin mee te nemen, waterbewust te bouwen en het eigen productieproces te optimaliseren.”

Zes jaar lang leidde Peter van der Velden als voorzitter de Vereniging van drinkwaterbedrijven in Nederland (Vewin). Gedurende deze periode zag hij het huidige watersysteem tegen zijn grenzen aanlopen. Met het achteruitgaan van de waterbeschikbaarheid en -kwaliteit benadrukte hij herhaaldelijk de dringende noodzaak om te komen tot een robuust watersysteem. "In deze transitie nemen drinkwaterbedrijven al jaren hun verantwoordelijkheid, maar ze kunnen het gewoonweg niet alleen."

Het thema waterbeschikbaarheid is volgens Peter van der Velden de laatste jaren alleen maar relevanter geworden. "Nog steeds vindt bijna iedere Nederlander het vanzelfsprekend dat er altijd en overal drinkwater uit de kraan stroomt", stelt hij. "Van de allerhoogste kwaliteit en ook nog eens betaalbaar. Maar een aantal belangrijke zaken zet ons watersysteem onder grote druk: denk bijvoorbeeld aan de toenemende watervraag door groei van bevolking en economie, aan klimaatverandering en verdroging of aan verontreiniging van bestaande bronnen. Maar evenzeer aan de langdurige procedures om tot ontsluiting van nieuwe drinkwaterbronnen te komen. Het lijkt nu misschien nog ondenkbaar in een land als Nederland, maar feit is: zonder daadkrachtige maatregelen zullen er in 2030 tekorten ontstaan."

In gesprekken over een transitie van het watersysteem waarschuwde Peter daarom al een paar keer dat het één minuut voor twaalf is. "En dat is het ook, daar ben ik diep van overtuigd", geeft hij aan. "Tegelijkertijd is het nog geen twaalf uur. Dat betekent dat er nog steeds mogelijkheden zijn om een tekort aan drinkwater te voorkomen."

Langdurig getamboereerd

Volgens Peter werken drinkwaterbedrijven ongelofelijk hard aan oplossingen om de productiecapaciteit te vergroten. "De Nederlandse drinkwatersector is enorm professioneel georganiseerd en men onderzoekt iedere mogelijkheid om bestaande vergunningen verder uit te breiden en nieuwe winlocaties te openen. Ook zijn er tal van initiatieven om de stijgende watervraag tegen te gaan, consumenten daarin mee te nemen, waterbewust te bouwen en het eigen productieproces te optimaliseren."

Ondanks al die slagkracht onderlijnt Peter dat zulke stappen tijd kosten. "Er is geen tijd te verliezen en toch moeten we de realiteit niet uit het oog verliezen. Wij trokken jaren geleden al aan de bel en hebben langdurig getamboereerd op verandering. Drinkwaterbedrijven worden geconfronteerd met zeer complexe, langdurige juridische en bestuurlijke procedures. Dan kun je niet verwachten dat grote innovaties van de ene op de andere dag gereed zijn. In deze transitie nemen drinkwaterbedrijven al jaren hun verantwoordelijkheid, maar ze kunnen het gewoonweg niet alleen. Ministerie, provincies, gemeenten, drinkwatersector of waterschappen: we staan allemaal voor hetzelfde belang aan de lat."

Peter stelt voor dat drinkwaterbedrijven ook sneller in bestuurlijke processen worden betrokken. "Binnen drinkwaterbedrijven is zoveel knowhow, dat ik gemeenten en andere partijen oproep gebruik te maken van die brede kennis aan de voorkant. In deze pittige opgave hebben we elkaar nodig."

Innovatief en gedurfd

Specifiek kijkend naar Brabant Water valt vooral de innovatiekracht op, vindt Peter. "Ik zie een drinkwaterbedrijf dat enorm gedurfd bezig is. Dat leert, experimenteert en grootse stappen voorwaarts zet. Een bedrijf dat kennis deelt met en ophaalt bij partners in binnen- en buitenland. Dat kiest voor de meest geavanceerde zuiveringstechnieken en zelfs probeert een hele woonwijk op een duurzame manier van drinkwater te voorzien. Maar bovenal spreken de initiatieven op het gebied van brak grondwater en zeewater als alternatieve aanvullende bronnen natuurlijk tot de verbeelding. Ik wens Brabant Water toe dat ze doorgaan op dat pad van innoveren en vernieuwen en

tegelijkertijd vasthouden aan wat goed gaat. Want dat er heel veel goed gaat, heb ik persoonlijk ervaren."

Peter verwijst daarmee naar het moment dat hij zelf – als klant van Brabant Water – te maken kreeg met de dienstverlening. "De service, snelheid en nazorg vond ik echt top. Als je als drinkwaterbedrijf actief grote beleidsveranderingen doorvoert en tegelijkertijd aandacht kunt vasthouden voor het kleine en voor een individuele klant, dan ben je buitengewoon goed bezig. Volgens mij is dat precies wat Brabant Water kenmerkt."

Verrijkende periode

Eind 2023 droeg Peter het voorzitterschap binnen Vewin over aan zijn opvolger. "De afgelopen zes jaar heb ik als een hele verrijkende periode ervaren", glimlacht hij. "Misschien wel juist omdat ik de vanzelfsprekendheid van drinkwater vroeger zelf ook voor lief nam. Nu ken ik het belang van drinkwater voor ieder mens. Essentieel voor de volksgezondheid, voor de samenleving, voor alles en iedereen."

Ik ben trots dat we met elkaar de maatschappelijke, economische en sociale betekenis van drinkwater konden agenderen en kijk met veel vertrouwen naar de innovatiekracht die de drinkwaterbedrijven tentoonspreiden en de kansen die daaruit voortvloeien. Het is een groot voorrecht om in Nederland water te hebben en te consumeren zoals wij dat kunnen. Nu moeten we er samen alles aan doen om te garanderen dat de generaties na ons die rijkdom ook ervaren."

Risicomanagement en financiën

Als drinkwaterbedrijf zijn we primair verantwoordelijk voor het waarborgen van de continuïteit en kwaliteit van de drinkwaterlevering in Brabant. Gezien het maatschappelijke belang van ons bedrijf gaan we met het beheersen en reduceren van risico's uiterst zorgvuldig om. Ook het belang van continuïteit staat in ons financieel beleid bovenaan.

The form is red and white, with handwritten text in blue ink. The text includes:

- REKEN: Veilig
- VERZEGELD DOOR: Pt en
- AFDELING: 23-11-2023
- DATUM: Pt en
- MAG WORDEN VERWIJDERD DOOR: Pt en

Other visible text on the form includes "DEZE" and "NIET GE".

Risicomanagement

Brabant Water is als drinkwaterbedrijf vanuit haar wettelijke taak primair verantwoordelijk voor het waarborgen van de continuïteit en kwaliteit van de drinkwaterlevering in haar voorzieningsgebied. De zorgplicht voor continuïteit en kwaliteit van bron tot kraan is het kader voor de belangrijkste risico's.

Het Bestuur is verantwoordelijk voor de inrichting en effectieve werking van het risicomanagement. De uitvoering is onderdeel van het reguliere werk van lijn- en projectverantwoordelijken. De afdeling Audit & Risk is verantwoordelijk voor de opzet van het systeem, de centrale sturing, interne controles, rapportage en ondersteuning aan de lijn voor risicobeoordeling, behandeling en controle.

Externe beoordeling van de interne beheersmaatregelen en managementsystemen vindt – vanuit het perspectief van en de materialiteit voor de jaarrekeningcontrole – plaats door de accountant en middels certificering door geaccrediteerde instellingen. De accountant rapporteert aan het Bestuur, de Auditcommissie en aan de Raad van Commissarissen.

Jaarlijks beoordelen we onze risico's en bepalen vervolgens maatregelen. Belangrijke uitgangspunten zijn:

- **Veiligheid**

Drinkwater is een eerste levensbehoefte. De veiligheid en betrouwbaarheid van ons product, middelen, informatie en medewerkers mag niet aan twijfel onderhevig zijn.

- **Financiën**

Wij streven een gezonde financiële huishouding na. De risicobereidheid is afgeleid van het financieel sturingskader. Voor risico's die kunnen leiden tot overschrijding of het niet behalen van de tolerantiegrenzen, zoals de streefsofbaarheid, worden passende maatregelen genomen.

- **Reputatie**

Onze goede reputatie is een wezenlijk onderdeel van ons bestaansrecht. Onder het risico dat onze strategische doelen om een duurzame en betrouwbare drinkwatervoorziening te handhaven niet worden behaald, verstaan wij ook het reputatierisico.

Met inachtneming van het gegeven dat een intern risicobeheersingsraamwerk nooit absolute zekerheid kan geven op het voorkómen van risico's, verklaart het Bestuur dat de interne risicobeheersings- en controlesystemen toereikend inzicht geven dat de financiële verslaggeving geen onjuistheden van materieel belang bevat en dat de risicobeheersings- en controlesystemen in het verslagjaar naar behoren hebben gewerkt.

Ontwikkelingen 2023

De wereld is turbulent en dat brengt ontwikkelingen met zich mee op het gebied van klimaat, energie, water en de arbeidsmarkt. Deze ontwikkelingen volgen elkaar in hoog tempo op wat het onvoorspelbaar maakt. Wendbaar zijn en snel in kunnen spelen op veranderingen wordt de norm.

We zijn verder 'Op Pad' gegaan om invulling te geven aan ontwikkelingen zoals de verdroging, verduurzaming, veiligheid van onze mensen, assets en data. De belangrijkste risico's op deze gebieden worden hieronder verder uitgediept.

Ons product

Bescherming van de kwaliteit en kwantiteit van onze bronnen

Brabant Water maakt gebruik van grondwater als grondstof voor haar drinkwater. We zien in de langetermijnprognoses de drinkwatervraag stijgen. Onze grondwaterbronnen komen steeds meer onder druk te staan. Het watersysteem is uit balans en we moeten rekening houden met klimaatverandering. De droogte van de afgelopen jaren heeft ons nog meer bewust gemaakt van het belang van de kwantitatieve kant van een robuust watersysteem. Zo zijn in West-Brabant op een aantal waterproductielocaties de vergunningen op jaarbasis nagenoeg uitgenut. Ook zien we steeds meer bestrijdingsmiddelen, meststoffen en antropogene stoffen in het grondwater en wordt ruimte steeds schaarser. Dit alles maakt dat we voorbereid moeten zijn op een minder zekere toekomst. Het behoud van voldoende bronnen van goede kwaliteit vraagt forse (investerings)inspanningen.

Maatregelen

De bescherming van de kwaliteit en kwantiteit loopt via een aantal sporen, waarmee we de beschreven risico's aanpakken. Het eerste spoor is gericht op duurzame bronnen in een robuust watersysteem, waarbij we uitgaan van beschermen om te blijven en maximale inbedding van de winningen in het watersysteem. Om de groeiende drinkwatervraag op te kunnen vangen, zonder het watersysteem verder te belasten, zoeken we actief naar aanvullende bronnen naast grondwater, dat ook in de toekomst

onze belangrijkste bron zal blijven. De zoektocht is ingewikkeld. In de signaalrapportage 'Drinkwater steeds schaarser: provincie neemt verantwoordelijkheid' wijst de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) op het tekort aan geschikte drinkwaterbronnen, wat het handhaven van voldoende reserves bemoeilijkt. Dit leidt tot een afname van drinkwaterreserves, waardoor de continuïteit van de drinkwatervoorziening in gevaar komt.

Brabant Water verkent actief zeewater en brak grondwater als aanvullende bron. Een pilot brak water in Drongelen gaat in 2024 van start. Ook voor zeewater wordt een pilot voorbereid. Zo sorteren we voor op een multi-bronnen strategie voor de lange termijn.

In West-Brabant hebben we op dit moment een acuut knelpunt. Om dit op te lossen, zetten we samen met de provincie Noord-Brabant in op een zo snel mogelijke realisatie van een nieuwe winning in Kruisland.

In de regio Tilburg/ Midden-Brabant was in 2023 geen knelpunt omdat de vergunning Gilzerbaan volledig kon worden ingezet. Er loopt hier een beroepszaak in het kader van de wet natuurbescherming. In januari 2024 is in deze beroepszaak een tussenvonnis uitgesproken met een voorlopige voorziening. Dit houdt in dat de vergunning per direct niet meer volledig inzetbaar is. Hiermee ontstaat ook in dit gebied op korte termijn een knelpunt. Brabant Water voert een risicoanalyse uit om de consequenties in beeld te brengen.

We investeren op verschillende locaties in het vergroten van de beschikbare productiecapaciteiten en op een paar locaties worden aanvullende zuiveringen voorbereid.

Een ander spoor is bewust en zuinig watergebruik. Dit kunnen we bij onze klanten stimuleren, maar niet afdwingen. We zetten in op alternatieven voor industrie waar geen drinkwaterkwaliteit wordt gevraagd. Daarnaast nemen we interne maatregelen zoals het plaatsen van spoelwaterterugwinunits en optimalisatie van onze productieprocessen. Al deze sporen vormen samen een adaptieve strategie.

Provincie en Brabant Water zetten zich samen in voor de toekomstige drinkwatervoorziening. In een bestuursovereenkomst

zijn hierover concrete afspraken gemaakt, onder andere over een onttrekkingsplafond, waterbesparing en inzet van bronnen.

We werken samen om de drinkwatervoorziening in 2040 robuust te laten zijn, uitgaande van het Global Economy Scenario. Hierin zijn Aanvullende Strategische Voorraden (ASV's) ofwel drinkwaterreserveringsgebieden opgenomen. Deze reserveringen worden door de provincie vastgesteld en dienen als 'vangnet' voor als het ondanks alle inspanningen niet lukt de bestaande bronnen robuust te maken. Ook werken we samen met de provincie aan een regionaal actieplan voor voldoende drinkwaterbronnen, waarin de urgentie en gewenste maatregelen worden beschreven.

We participeren actief in programma's, zoals het Breed Bestuurlijk Grondwateroverleg, samen met provincie, gemeenten, waterschappen, natuurorganisaties en de agrarische sector aan een robuust watersysteem waarin onze bronnen goed zijn ingebed. In 2021 heeft Brabant Water samen met twaalf waterpartners het Grondwaterconvenant 2022-2027 getekend. Hierin wordt gezamenlijk ingezet op herstel van het grondwatersysteem om ook in de toekomst voldoende grondwater te hebben voor verschillende functies waaronder drinkwater. Het in 2022 uitgebrachte advies van de onafhankelijke commissie droogte is met deze partijen vertaald in een Droogte-agenda 2040. Samen met deze partijen houden wij ook de ontwikkelingen op het gebied van grondwaterkwaliteit nauwlettend in de gaten. Wij participeren actief mee aan programma's om uitspoeling van meststoffen en bestrijdingsmiddelen naar het grondwater te beperken. De kwaliteit van het grondwater bewaken wij met een intensief meetprogramma om tijdig verslechtering van de grondwaterkwaliteit te signaleren en hierop te kunnen reageren (Early Warning). Ook nemen we deel aan samenwerkingen met de waterpartners aan het uitvoeringsprogramma gebiedsdossiers, gericht op een betere bescherming van de bronnen.

Bij planvoorbereiding en besluitvorming van de diverse overheden vragen wij constant aandacht voor het drinkwaterbelang. Dit vraagt de komende jaren extra inzet vanwege de decentralisatie als gevolg van de Omgevingswet, de toenemende drukte in de ondergrond door warmtenetten en bodemenergie en het lozingsvraagstuk van de zoute reststroom bij brak- en zeewater.

Bedreigingen van de kwaliteit van het drinkwater

Brabant Water stelt hoge eisen aan de kwaliteit en veiligheid van het drinkwater. Hiervoor hanteren wij strenge bedrijfsnormen om ervoor te zorgen dat het drinkwater altijd aan de wettelijke norm (het Drinkwaterbesluit) voldoet. In 2023 waren er 72 wettelijke normoverschrijdingen. In alle gevallen was de overschrijding bij het nemen van een herhalingsmonster niet meer aanwezig.

Maatregelen

We nemen maatregelen om te controleren en rapporteren of wij aan deze normen voldoen. Zo is het kwaliteitsmanagementsysteem ISO 9001 gecertificeerd en rapporteren we jaarlijks aan de Inspectie Leefomgeving en Transport (ILT) over eventuele overschrijdingen van de wettelijke normen.

Onze assets

Leveringszekerheid

De kwetsbaarheid van de uitgestrekte technische infrastructuur is een gegeven. Het belang van een ongestoorde drinkwatervoorziening voor de Brabantse burger en het bedrijfsleven is groot.

Maatregelen

De grootste risico's ten aanzien van de fysieke drinkwatervoorziening zijn geanalyseerd op basis van de wettelijk voorgeschreven Verstorings-Risico-Analyse (VRA). De dreigingen bestaan uit onder andere cyberaanvallen, inbraak en sabotage, bosbrand, overstromingen, storm en stroomuitval. Na het bepalen van de kans en impact, hebben we de beheersmaatregelen vastgesteld als basis voor het leveringsplan van Brabant Water. In 2023 is de VRA geactualiseerd, mede aan de hand van de Regionale Risico Profielen van de Brabantse veiligheidsregio's. De samenvatting van de VRA wordt opgenomen in het leveringsplan dat in 2024 geactualiseerd wordt en ter goedkeuring aan ILT wordt aangeboden.

Betrouwbaarheid van onze assets

De gemiddelde ouderdom van onze assets zoals leidingen en waterproductiebedrijven neemt langzaam toe en daarmee ook de storingsgevoeligheid. Daarnaast vragen de bevolkingsgroei, klimaatverandering, de kwaliteit van onze bronnen en verduurzaming aanpassingen en uitbreidingen van onze assets voor het behouden van de gewenste prestatieniveaus.

Maatregelen

We passen assetmanagement toe om te komen tot een goede balans tussen prestatie, risico's en kosten van onze assets, zoals leidingen en waterproductiebedrijven. Hiermee veranderen, vernieuwen, renoveren of breiden we onze assets uit op de juiste plaats en op het juiste moment binnen het budget met een afgewogen investeringsprogramma. Voor het onderhouden van vernieuwingen en renovaties passen we inspectietechnieken toe. Met gericht assetmanagement is het mogelijk om het aandeel storingsafhankelijk onderhoud te verkleinen en het aandeel toestandsafhankelijk onderhoud te vergroten. Onderhoud op basis van de conditie is steeds meer de standaard. De ondersteunende systemen zijn hierop ingericht.

De eventuele impact op de natuur door stikstofdepositie bij uitvoering van de projecten wordt gemitigeerd door inzet van geëlektrificeerde gereedschappen.

Om te borgen dat het vernieuwen van leidingen en waterproductiebedrijven geen grote impact heeft op de financiële positie, zijn al geruime tijd voorzieningen getroffen om de met de vernieuwing samenhangende verwijderkosten te dekken. Om de kwaliteit van ons assetmanagementsysteem te borgen zijn we in 2023 gecertificeerd volgens de internationale norm voor Assetmanagement, namelijk ISO 55001.

Incidenten en calamiteiten

In geval van een incident bestaat de kans dat er niet of onvoldoende betrouwbaar drinkwater geleverd kan worden.

Maatregelen

Een kleinschalig of lokaal incident handelt de 24/7 parate storingsdienstorganisatie af. Voor grotere incidenten heeft Brabant Water een calamiteitenplan, een crisisorganisatie en een jaarlijks oefenprogramma. In 2023 is de crisisorganisatie een aantal keren ingezet: op 5 januari vanwege een lek in een transportleiding in Oirschot en op 11 juni vanwege een lek in een transportleiding in Breda. Deze incidenten zijn intern geëvalueerd. Daarnaast heeft Brabant Water meegedaan aan een meerdaagse landelijke crisioefening ISIDOOR IV, georganiseerd door het NCSC in samenwerking met de NCTV. In 2023 is een implementatiepartner gekozen om in 2024 een implementatie op het Landelijk Crisis Management Systeem (LCMS) te realiseren. Tevens is de aanzet gemaakt om medio 2024 tot een actueel crisisbeheersplan (vervanging van het calamiteitenplan) te komen.

Onze medewerkers

Duurzame inzet

Er zijn diverse risico's ten aanzien van de duurzame inzet van onze medewerkers. De gemiddelde leeftijd van onze medewerkers nam in 2023 af. Het aantal medewerkers dat met pensioen gaat, stijgt de komende jaren verder. Om voorbereid te zijn op de toekomst investeren we in zowel de kwaliteit van onze medewerkers als in de kwantiteit van ons personeelsbestand.

Maatregelen

Jaarlijks voeren we een kwalitatieve vlootschouw uit waarmee we inzicht krijgen in de kwaliteit, het ontwikkelpad, de vitaliteit en het vertrekrisico van onze medewerkers. De aanpak is gericht op 'de juiste medewerker op de juiste plek, nu en in de toekomst'. We nemen maatregelen, zoals:

- Inzicht geven in passende loopbaanpaden voor medewerkers die toe zijn aan de volgende stap in hun loopbaan
- Diverse leidinggevers hebben een management development traject afgerond
- Aanbod voor duurzame inzetbaarheid realiseren, zoals een

Periodiek Arbeidsdeskundig Gezondheidsonderzoek (PAGO) gecombineerd met een Preventief Medisch Onderzoek (PMO) voor alle medewerkers, een vitaliteitsweek en een stoppen met roken cursus

- Begeleiding bij de ontwikkelcyclus en de goede gesprekken, zoals leiderschapsonwikkeling op dit thema via intervisie en begeleiding bij individuele casuïstiek
- Inzetten op de gedragswaarden lef, eigenaarschap en samenwerken door deze expliciet onderdeel te maken van de ontwikkelcyclus (beoordelingsgesprekken en goede gesprekken)
- Stimuleren van het volgen van trainingen op het online leerplatform GoodHabit, gericht op persoonlijke ontwikkeling en duurzame inzetbaarheid
- Talentmanagement analyses inzetten voor medewerkers met behulp van het instrument TMA
- Teamtrainingen aanbieden gericht op het inzetten op talent en samenwerking
- Gerichte interventies n.a.v. de vlootschouw, zoals preventie burn-out jonge medewerkers in de vorm van twee trainingen
- Actualiseren van de functieprofielen
- Exitgesprekken met medewerkers die onze organisatie verlaten
- Opvolging geven aan de resultaten uit het bedrijfsbrede medewerkeronderzoek

Krapte arbeidsmarkt

De Nederlandse arbeidsmarkt kampt in 2023 met een krapte in verschillende beroepsgroepen. Bij Brabant Water merken we dit vooral in het vervullen van vacatures in de techniek en ICT. Ook is er een hoger risico op verloop in deze specifieke doelgroepen. We nemen maatregelen om personeel te vinden en te behouden. Eén van de uitgangspunten is om zo veel mogelijk van onze werkzaamheden met eigen inzet te doen en externe inhuur te beperken. Vooralsnog zien we geen directe risico's ten aanzien van de continuïteit en betrouwbaarheid van de drinkwatervoorziening en bedrijfsvoering.

Maatregelen

In 2023 hebben we ons recruitmentbeleid verder geprofessionaliseerd en het team recruitment versterkt. Voor nieuwe medewerkers wordt een Experience Day georganiseerd. Tijdens deze dag maken nieuwe medewerkers kennis met Brabant Water. Er wordt een rondleiding gegeven op het waterproductiebedrijf, medewerkers maken zelf een aanboring op een waterleiding en er wordt uitleg gegeven over de strategie. Daarnaast is het introductieprogramma voor de eerste werkdag van alle nieuwe medewerkers verbeterd. Ook is geïnvesteerd in recruitmentmarketing via onze verschillende online kanalen. Er is een centrale inhuurdesk opgezet, waarbij het contractmanagement is geprofessionaliseerd en benodigde kennis en expertise is opgebouwd. De maatregelen hebben geleid tot het aannemen van 150 nieuwe medewerkers. Ook hebben we meer bekendheid gecreëerd als aantrekkelijke werkgever.

Arbeidsverzuim

Het arbeidsverzuim was in 2023 lager dan voorgaande jaren. De nasleep van covid-19 is verminderd. Wel zijn er specifieke bedrijfsonderdelen waarbij in 2023 sprake was van een hoger arbeidsverzuim dan het organisatiegemiddelde. De oorzaken hiervoor zijn divers en de dossiers worden goed gemonitord.

Maatregelen

We zetten in op gerichte interventies voor medewerkers. Daarnaast begeleiden en trainen we onze leidinggevers in verzuimcasuïstiek en in het voeren van de goede gesprekken als het gaat over verzuimpreventie en vitaliteit. Verzuimpreventie is een belangrijk onderdeel van het duurzame inzetbaarheidsbeleid in 2024.

Sociale veiligheid

We streven naar een veilige en gezonde werkomgeving voor onze medewerkers en accepteren grensoverschrijdend gedrag niet. In 2023 waren er twintig meldingen bij de vertrouwenspersonen omtrent omgangsvormen. De meldingen zijn in overeenstemming met de melder

afgehandeld. Sociale veiligheid was ook een specifiek onderdeel van de in 2023 gehouden Periodieke Arbeids Gezondheidskundige onderzoeken (PAGO's). De conclusie uit dit onderzoek is dat van intimidatie of agressie bij Brabant Water weinig sprake is.

Maatregelen

Brabant Water heeft interne vertrouwenspersonen en een extern vertrouwenspersoon waar medewerkers melding kunnen maken van ongewenst gedrag. Jaarlijks blijven we aandacht houden voor het melden van incidenten en het kenbaar maken van de vertrouwenspersoon. In 2023 is de interne informatievoorziening hiervoor verder geprofessionaliseerd en geïntensiveerd.

Gezond en veilig werken

Gezond en veilig werken is belangrijk. We sturen daar bewust op voor onze mensen en klanten. In 2023 hebben acht ongevallen met verzuim plaatsgevonden.

Maatregelen

De organisatie voor veilig en gezond werken is versterkt door het centraliseren van de verschillende veiligheidskundigen binnen één enkele afdeling. Hiermee is de slagvaardigheid om veilig te werken en veiligheidsbewustzijn te creëren vergroot. De frequentie van de werkplekinspecties voor alle leidinggevend is opgevoerd, RI&E's zijn geactualiseerd en er zijn verschillende nieuwe toolboxes ontwikkeld. Begin 2023 heeft de opvolgingsaudit voor trede 3 van de Safety Culture Ladder plaatsgevonden en heeft de certificerende instelling vastgesteld dat Brabant Water trede 3 behoudt. Veilig werken is steeds meer de standaard geworden.

Onze systemen

Digitalisering

De toenemende digitalisering vraagt om continue aanpassing en wendbaarheid. Dat doen we voor onze klant, maar heeft ook effect op onze medewerker.

Maatregelen

Een nieuwe Klantstrategie is ontwikkeld, met daarin de digitalisering als 'schil' toegevoegd. Het uitgangspunt hierbij wordt 'digital first'. Nadat een nieuw klantinformatiesysteem is geïmplementeerd in 2022 en de basis in onze processen als gevolg hiervan weer op orde is gebracht in 2023, is de volgende stap volop aandacht te schenken aan het verbeteren van onze online dienstverlening voor de klant. Een roadmap is gemaakt met daarop verschillende initiatieven die aan de Klantstrategie inhoud zullen geven. Deze projecten worden volgens het Agile werken gerealiseerd, wat de wendbaarheid ten goede komt. In 2023 is een HRM-personeelsinformatiesysteem geïmplementeerd waardoor een aantal processen (o.a. indienst- of uitdiensttreding medewerker) in een centraal systeem is gedigitaliseerd.

Betrouwbaarheid van onze informatievoorziening

De betrouwbaarheid van onze processen op het gebied van de drinkwatervoorziening, klantinformatie en facturering is enorm belangrijk en onder andere verankerd in de Wet Beveiliging Netwerk- en informatiesystemen (Wbni) en de Algemene Verordening Gegevensbescherming (AVG). We zien om ons heen een toename van cybercriminaliteit, die ook ons (hard) kan raken.

Maatregelen

We besteden continu gerichte aandacht aan informatiebeveiliging. In 2024 zal de invoering van NIS2, de opvolger van de NIS-richtlijn gaan plaatsvinden, bedoeld om de cyberveiligheid en de weerbaarheid van essentiële diensten in EU-lidstaten te verbeteren. Dit zal betekenen dat we onze basis, geborgd in de ISO 27001 certificering, verder moeten uitbreiden en aanscherpen. Informatiebeveiliging over de gehele keten is van belang. Dit betekent dat in de samenwerking met externe partijen goed gekeken moet worden naar eventuele risico's en de maatregelen die hiervoor benodigd zijn. De ILT bezoekt op basis van de zorgplicht vanuit de Wbni elk jaar alle Nederlandse drinkwaterbedrijven. Tijdens de gesprekken is aangegeven dat de koers van verbeteringen binnen Brabant Water juist is ingezet.

Met het Nationaal Cyber Security Centrum (NCSC) is een continue, nauwe samenwerking in het kader van signalering en het mitigeren van risico's.

Wij voeren continu verbeteringen door op het gebied van beleid, organisatie, mens en techniek. De onderwerpen variëren van bewustzijn tot beveiliging van kantoor- en winlocaties en de ICT-infrastructuur. Brabant Water wordt regelmatig en op verschillende punten geaudit en laat ook zogeheten penetratietests uitvoeren. Met behulp van het intern controleprogramma, de externe adviezen en de kennis en kunde van eigen specialisten blijft Brabant Water werken aan het optimaliseren van de dienstverlening.

Onze financiën

Negatieve kasstromen en een dalend Weerstandsvermogen

De toenemende investeringen die noodzakelijk zijn ten gevolge van de eerder beschreven ontwikkelingen ten aanzien van de bedreigingen op het gebied van kwantiteit en kwaliteit van ons grondwater hebben geleid tot een situatie waarbij de uitgaande kasstromen groter zijn dan onze inkomende kasstromen, hetgeen leidt tot een verlaging van ons weerstandsvermogen. Het huidige weerstandsniveau is evenwel van dusdanige omvang dat onvoorziene grote tegenvallers geen direct effect zullen hebben op de continuïteit van de onderneming.

Recent heeft de Stichting Droogteschade Waterwinning (SDW) Brabant Water uitgenodigd om in overleg te treden over een minnelijke regeling voor boeren met droogteschade als gevolg van drinkwaterwinning door Brabant Water. SDW heeft aangekondigd dat zij, bij het uitblijven van een minnelijke oplossing, een procedure op grond van de Wet afwikkeling massaschade in een collectieve actie (Wamca) tegen Brabant Water zal starten. Indien deze procedure daadwerkelijk wordt gestart en uiteindelijk tot een verplichting tot uitbetaling leidt, zal dit het weerstandsvermogen verder verlagen.

Maatregelen

In 2024 zijn de tarieven voor vastrecht met 4% verhoogd. Dit voorkomt evenwel niet dat de kasstroom naar verwachting negatief zal zijn. Halverwege 2024 zal dan ook uitbreiding van ons vreemd vermogen aan de orde zijn. Om ons te verzekeren van voldoende beschikbaar vreemd vermogen is met de Europese Investeringsbank een kredietarrangement afgesloten dat ons in staat stelt om over een periode van 3 jaar een bedrag van maximaal 200 miljoen euro bij de Europese Investeringsbank te trekken. Daarnaast is een kredietlijn bij de Bank Nederlandse Gemeenten beschikbaar en een rekening courant faciliteit bij de huisbankier.

Om toegang te blijven houden tot de kapitaalmarkt voldoet Brabant Water aan de door banken gestelde eisen ten aanzien van solvabiliteit, debt ratio en interest coverage. Hiertoe zal, in lijn met de door de aandeelhouders vastgestelde minimum-solvabiliteit van 45%, ook in de toekomst een hogere indexering van de tarieven noodzakelijk zijn dan de klanten tot nu toe zijn gewend. Bij de opbouw van het vreemd vermogen zal worden gehandeld op basis van de normen en procedures zoals die zijn opgenomen in het Treasury statuut.

Planning en control cyclus

Risico's omtrent de exploitatiekosten en de investeringskosten moeten beheerst worden.

Maatregelen

Er is een budget- en beleidscyclus en een intern controleplan met elk kwartaal een rapportage aan het directieteam. De afgelopen jaren waren er geen structurele afwijkingen tussen begroting en realisatie. Eventuele afwijkingen of verbeteringen in het intern controleplan worden actief opgepakt. Externe controle vindt plaats door de accountant. Deze beperkt zich tot de risico's en interne beheersing voor zover relevant voor de jaarrekeningcontrole.

Fraude

Elke organisatie kan worden geconfronteerd met fraude. Dit kan zowel gebeuren door eigen medewerkers als door infiltratie in de systemen door buitenstaanders. In het verslagjaar is één fraude-incident, van beperkte omvang geconstateerd.

Maatregelen

Naar aanleiding van het incident zijn de interne controlemaatregelen beoordeeld. Zowel preventieve als correctieve aanvullende maatregelen zijn opgesteld. Deze worden verwerkt in het interne controleplan. Met onze informatiebeveiliging hebben wij externe toegang door derden zoveel als mogelijk geminimaliseerd. Intern wordt altijd gewerkt volgens het vier-ogen-principe.

Wettelijke kaders

Drinkwaterwet

Voor een drinkwaterbedrijf is de naleving van de Drinkwaterwet met bijbehorende regelingen van essentieel belang. Eind 2020 hebben het Europees Parlement en de Europese Raad overeenstemming bereikt over een herziening van de Europese Drinkwaterrichtlijn. Deze nieuwe richtlijn kent onder andere een risicogebaseerde aanpak van bron tot kraan, en aangepaste normen voor stoffen waar drinkwater aan moet voldoen.

Verder beoogt de nieuwe Drinkwaterrichtlijn in de hele EU de toegang tot drinkwater te verbeteren en het publiek eenvoudiger toegang te geven tot informatie over de kwaliteit en levering van hun drinkwater.

Met de komst van de Europese Drinkwaterrichtlijn dient de Nederlandse wetgeving op het gebied van drinkwater te worden aangepast.

Maatregelen

Brabant Water heeft in 2023 maatregelen getroffen om te voldoen aan de nieuwe voorschriften. Het betreft het minimaal jaarlijks informeren van de consument over de kwaliteit van het water, de prijs, de verbruikte hoeveelheid en de jaarlijkse tendens in het huishoudelijke verbruik.

Omgevingswet

Per 1 januari 2024 is de Omgevingswet van kracht geworden.

Maatregelen

Ter voorbereiding op de inwerkingtreding van de Omgevingswet is onder regie van Vewin het 'Handboek Omgevingswet voor een duurzame veiligstelling van de openbare drinkwatervoorziening' geactualiseerd. Vewin heeft dit handboek opgesteld om drinkwaterbedrijven en overheden te ondersteunen bij het in de praktijk omgaan met de Omgevingswet. Daarnaast heeft de drinkwatersector een gezamenlijke staalkaart ontwikkeld waarin de belangen van de drinkwaterbedrijven zijn weergegeven.

De staalkaart bevat concrete handvaten voor de gemeenten voor de borging van de belangen van Brabant Water in hun planvorming. Brabant Water brengt de staalkaart via diverse kanalen onder de aandacht van de gemeenten.

Corporate Sustainability Reporting Directive (CSRD)

De CSRD bevat de wettelijke verplichting om een duurzaamheidsverslag op te stellen. Hierbij geldt het principe van de dubbele materialiteit als uitgangspunt: de onderneming rapporteert over de impact van duurzaamheidsfactoren op de onderneming en over de impact van de onderneming op de omgeving: keten, mens, milieu en dier.

Maatregelen:

Brabant Water heeft een start gemaakt met het vaststellen van haar visie en ambitie voor duurzaamheid over de voor haarzelf en haar stakeholders relevante thema's. Dit moet uiteindelijk leiden tot doelstellingen, KPI's en een duurzaamheidsroadmap.

In 2023 is een werkgroep gestart voor het thema Duurzaamheid en CSRD. Vanwege de vereiste voortgang is in 2024 besloten CSRD projectmatig aan te gaan pakken. Het doel is over 2024 een eerste rapportage vorm te geven als voorbereiding voor de formeel vereiste rapportage over het boekjaar 2025.

Wet natuurbescherming/Porthos-uitspraak

Als gevolg van de Porthos-uitspraak van de Raad van State inzake stikstof zijn sloop-, bouw- en aanlegactiviteiten niet meer vrijgesteld van toetsing op stikstof. Om de depositie van stikstof te verminderen en natuurgebieden te herstellen, heeft de provincie Noord-Brabant in 2023 besloten voorlopig geen vergunningen te verlenen voor aanvragen met stikstofeffecten op Natura 2000-gebieden.

Maatregelen

Brabant Water heeft in 2023 de gevolgen van deze ontwikkelingen voor de geplande bouwprojecten in beeld gebracht. Zowel op landelijk niveau (via de Vewin) als op

provinciaal niveau heeft Brabant Water aangegeven dat de leveringszekerheid en continuïteit van het Brabantse drinkwater in gevaar komt als de huidige impasse voortduurt.

Wet Evenwichtige man-vrouwverhouding in de top van het bedrijfsleven

Sinds 1 januari 2022 is de wet 'Evenwichtige man-vrouwverhouding in de top van het bedrijfsleven' van kracht. Daarnaast heeft het kabinet de (semi-)publieke sector opgeroepen toe te werken naar meer vrouwen in de (sub)top.

Maatregelen

Brabant Water heeft in dit verband ingezet op een streefcijfer van minimaal 40% vrouwen en minimaal 40% mannen in de (sub-)top. Per 31 december 2023 bedraagt de verdeling in de Raad van Commissarissen 40% vrouwen en 60% mannen. De verhouding in het directieteam bedraagt 57% vrouwen en 43% mannen. Zowel de Raad van Commissarissen als het directieteam is daarmee op dit punt evenwichtig samengesteld.

Financiën

Financieel beleid

Het verslagjaar 2023 wordt afgesloten met een positief resultaat van 9,2 miljoen euro. Conform het in 2022 door de aandeelhouders vastgestelde financieel beleid wordt deze winst toegevoegd aan de Algemene Reserve.

Als gevolg van het positieve resultaat blijft de solvabiliteit boven het streefniveau van 50%. Dit robuuste weerstandsvermogen is noodzakelijk om de uitdagingen van de komende jaren het hoofd te kunnen bieden. Naast de vernieuwing en uitbreiding van ons distributienetwerk vragen de toenemende watervraag, veranderende klimatologische omstandigheden en veroudering van onze waterproductielocaties om een forse uitbreiding van onze investeringen. We zijn gestart met realisatie van de pilot voor de brak waterwinning en de voorbereidingen voor een zeewaterfaciliteit.

Bovenstaande ontwikkelingen zullen ertoe leiden dat het tariefbeleid voor de komende jaren gekenmerkt wordt door tariefstijgingen. Hierbij zal de stijging voornamelijk in het variabele deel van het tarief worden doorgevoerd zodat de prikkel om verstandig om te gaan met drinkwater zo groot mogelijk wordt.

In 2023 zijn de variabele tarieven voor onze huishoudelijke klanten met 51% gestegen ten opzichte van 2022, terwijl het vastrecht gelijk bleef. Voor een gemiddeld huishouden was het integrale effect een stijging van 22,3%. Deze tariefstijging was het gevolg van de aanzienlijk gestegen energietarieven in 2023.

Resultaat 2023 ten opzichte van 2022

Het netto resultaat steeg met 3,9 miljoen euro ten opzichte van 2022. De omzet is gestegen met 39,7 miljoen euro. Hierbinnen bedroeg de stijging van de drinkwateropbrengsten 37,7 miljoen euro. In belangrijke mate wordt dit verschil verklaard door het gestegen drinkwatertarief en de autonome groei van het aantal aansluitingen. De afzet van 2023 was lager dan die van 2022.

De bedrijfslasten zijn gestegen met 37,0 miljoen euro. Als gevolg van de oorlog in Oekraïne zijn de operationele kosten (met name energie) sterk gestegen. De kosten van grond- en hulpstoffen waren 29,4 miljoen hoger dan in 2022.

De post 'kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten' daalde met 9,9 miljoen euro, voornamelijk als gevolg van een daling van de dotaties aan de voorziening amovering leidingen.

Stijgende personele lasten (+ 4,4 miljoen euro) worden met name veroorzaakt door een stijging van het aantal medewerkers in loondienst en de cao-verhoging. De overige bedrijfskosten zijn met 8,1 miljoen euro gestegen, mede als gevolg van een verdubbeling van het grondwaterbelastingtarief en de precariokosten Geertruidenberg (verderop nader toegelicht).

Het saldo van financiële baten en lasten is gedaald met 0,6 miljoen euro. De daling is het gevolg van een hogere rentedotatie aan de voorzieningen.

Precario Geertruidenberg

Brabant Water en de gemeente Geertruidenberg zijn de afgelopen jaren verwickeld geweest in een juridische procedure. Deze procedure had betrekking op de door de gemeente opgelegde precarioaanslagen 2017 t/m 2021. Het Gerechtshof 's-Hertogenbosch heeft in 2023 in hoger beroep geoordeeld dat het opleggen van de precarioaanslagen 2017 t/m 2021 rechtmatig is en dat Brabant Water deze aanslagen derhalve dient te voldoen.

Brabant Water zal deze kosten vanaf 2025 over een periode van 5 jaren middels een opslag op het vastrechtstarief op de voorschotnota's bij de inwoners van de gemeente Geertruidenberg in rekening brengen.

Voorzieningen

In 2023 is het totale voorzieningenniveau per saldo gestegen met 17,6 miljoen euro. Deze stijging komt grotendeels voor rekening van reguliere dotaties aan de verschillende voorzieningen.

Treasury

Brabant Water NV heeft in 2023 een negatieve kasstroom gerealiseerd. Deze is veroorzaakt door de toenemende investeringen (zie financieel beleid). Het tarief over 2023 was onvoldoende om de stijgende investeringsuitgaven te compenseren.

De gelden, die niet direct noodzakelijk waren voor operationele activiteiten danwel financieren van investeringen, zijn belegd conform de richtlijnen van het Financieel Statuut van Brabant Water NV. Dit statuut voorziet in een risicomijdend beleggingsbeleid waarbij aangesloten is bij bepalingen uit de Wet Financiering Decentrale Overheden. In 2023 zijn alle lopende deposito's vrijgevallen.

Gezien de forse uitbreiding van de investeringen, zal in 2024 gebruik gemaakt gaan worden van de in 2022 afgesloten financieringsfaciliteit bij de Europese Investeringsbank (EIB). Dit jaar is Brabant Water NV, vanuit een aanbestedingstraject, overgegaan naar een nieuwe huisbankier.

Toegestane vermogenskosten (WACC) en solvabiliteit

Met de invoering van de Drinkwaterwet zijn met ingang van 2012 wettelijke eisen gesteld aan de toegestane hoogte van de vermogenskosten die betrekking hebben op drinkwateractiviteiten. Vermogenskosten zijn gedefinieerd als de kosten van eigen en vreemd vermogen. De kosten van vreemd vermogen zijn de rentelasten over de afgesloten leningenportefeuille; de kosten van eigen vermogen zijn gelijk aan het gerealiseerde resultaat.

Voor de jaren 2022 tot en met 2024 zijn de vermogenskosten (WACC) gemaximeerd op 2,95% van het balanstotaal verminderd met de liquide middelen. Jaarlijks vindt aan de hand van de jaarrekening en na correctie voor niet-drinkwateractiviteiten door de Minister van I&M toetsing plaats of aan deze wettelijke eis is voldaan. Aan de hand van de voorliggende jaarrekening kan – na eliminatie van de niet-drinkwateractiviteiten – een WACC berekend worden van ongeveer 0,7%. Brabant Water NV blijft daarmee ruim binnen de voor 2023 wettelijk toegestane WACC. Naar verwachting zullen ook in 2024 de gerealiseerde vermogenskosten onder het maximum blijven.

In de Drinkwaterwet is tevens vastgelegd dat de toegestane solvabiliteit een maximum kent van 70%. Hiervan kan (tijdelijk) afgeweken worden als een individueel bedrijf toekomstige verplichtingen kent waardoor een hoger maximum gerechtvaardigd is. Op grond van de enkelvoudige balans (de Drinkwaterwet reguleert namelijk uitsluitend drinkwateractiviteiten) kan de solvabiliteit per einde boekjaar berekend worden op 53,1%, dus ruim binnen het toegestane maximum.

In de Drinkwaterwet wordt de maximumsolvabiliteit gereguleerd. Financieel beleidsmatig minstens zo relevant is de vraag naar de te hanteren minimumsolvabiliteit. Deze is op de Algemene Vergadering van aandeelhouders vastgesteld op 50%. Hoewel de solvabiliteit ten opzichte van 2022 licht is gedaald wordt aan dit streven voldaan.

Vennootschapsbelasting

Vanaf 1 januari 2016 is Brabant Water NV vennootschapsbelastingplichtig. Voor de wettelijke drinkwatertaken geldt een vrijstelling van vennootschapsbelasting op grond van artikel 8f lid 1 sub b Wet Vpb 1969. Dit betreft het merendeel van de activiteiten van Brabant Water NV. Activiteiten waar wel vennootschapsbelasting over betaald moet worden zijn onder andere de dienstverlening aan derden (beheer terreinleidingen van bijvoorbeeld recreatieparken), verhuur van (voormalige) dienstwoningen, verpachting van grond en de verkoop van reststoffen. Naast de vrijstelling voor drinkwateractiviteiten heeft de Belastingdienst in 2018 een vrijstelling toegekend voor vrijwel alle diensten verleend aan HydroCare BV (verhuur van onroerend goed is uitgezonderd). Over 2023 moet over de niet vrijgestelde activiteiten door Brabant Water NV 0,1 miljoen euro vennootschapsbelasting worden betaald.

Investeringsen

In 2023 kwam voor een bedrag van circa 78,4 miljoen euro aan investeringswerken gereed en vond activering van deze werken plaats. De daadwerkelijke investeringsuitgaven in (im)materiele vaste activa over 2023 bedroegen 123,3 miljoen euro. Het verschil tussen de daadwerkelijke uitgaven en de waarde van de gereedgekomen investeringen wordt veroorzaakt door het verloop van de post 'Werken in uitvoering'.

De in financiële omvang belangrijkste investeringswerken in 2023 betroffen in de distributiesfeer de aanleg en vervanging van hoofd-, transport- en aansluitleidingen en de digitalisering van het leidingnetwerk. In 2023 werd hiertoe een bedrag van 65,0 miljoen euro geïnvesteerd. In de productiesfeer werd voor een bedrag van 43,2 miljoen euro investeringen gedaan in bouw en renovatie van een aantal productielocaties.

Vooruitblik op 2024

Voor 2024 wordt een resultaat verwacht dat hoger zal zijn dan dat van 2023. Dit is nodig om de toenemende investeringsuitgaven te kunnen dragen.

Met name de kosten van energie zullen in 2024 sterk dalen als gevolg van lagere tarieven die voor 2024 zijn vastgelegd. De overige kosten zullen als gevolg van de loon- en prijsstijgingen op een hoger niveau liggen dan in 2023. De salariskosten stijgen eveneens verder in verband met de noodzakelijke groei van het personeel. Deze groei is noodzakelijk als gevolg van de verdergaande intensivering van onze inspanningen aan het watersysteem. Bovendien willen we een groter deel van onze kernactiviteiten uitvoeren met eigen personeel.

In 2024 zullen we verder gaan met onze inspanningen op het gebied van waterbesparing. Waar mogelijk ondersteunen we initiatieven van bedrijven om over te gaan naar een andere bron. Concrete plannen worden gemaakt voor bedrijventerreinen in Helmond en Bergen op Zoom. Ook is actie gericht op de zoektocht naar alternatieve bronnen die noodzakelijk zijn om aan de groeiende drinkwatervraag te kunnen voldoen. Op onze winlocatie Genderen is inmiddels een pilot gestart voor de winning van brak grondwater.

In 2024 zullen de investeringen bijna 166,0 miljoen euro bedragen. Meer dan de helft van de investeringen betreft aanleg en vervanging van leidinginfrastructuur. Daarnaast wordt veel geïnvesteerd in nieuwbouw en renovatie van onze waterproductiebedrijven. Ook investeren we in 2024 in de realisatie van een Digital Twin van ons leidingnet waarmee we meer dan ooit in control komen over de watervoorziening en nog sneller kunnen inspelen op optredende onregelmatigheden in ons net.

Jaarrekening 2023

Geconsolideerde
jaarrekening

Geconsolideerde Balans per 31 december na resultaatbestemming

(Bedragen x 1.000 euro)

Activa		2023	2022
A	Vaste activa		
I	Immateriële vaste activa	31.670	34.922
II	Materiële vaste activa	1.176.899	1.104.751
III	Financiële activa	56.063	62.822
		1.264.632	1.202.495
B	Vlottende Activa		
I	Voorraden	242	306
II	Vorderingen en overlopende activa	35.942	51.812
III	Liquide middelen	17.034	20.022
		53.218	72.140
	Totaal Activa	1.317.850	1.274.635

Passiva		2023	2022
C	Eigen Vermogen		
I	Gestort en opgevraagd kapitaal	278	278
II	Wettelijke reserve	17.482	18.203
III	Overige reserves	681.475	671.541
		699.235	690.022
D	Vreemd Vermogen		
I	Voorzieningen	269.951	252.392
II	Langlopende schulden	266.738	261.284
III	Kortlopende schulden en overlopende passiva		
a	Kredietinstellingen	1.473	2.156
b	Leveranciers	28.458	16.553
c	Overige schulden	51.995	52.228
		81.926	70.937
		618.615	584.613
	Totaal Passiva	1.317.850	1.274.635

Geconsolideerde winst- en verliesrekening 2023

(Bedragen x 1.000 euro)

	2023	2022
E Bedrijfsopbrengsten		
I Netto omzet	235.389	195.720
II Geactiveerde productie voor het eigen bedrijf	22.517	22.896
III Overige bedrijfsopbrengsten	11.248	10.913
Som der bedrijfsopbrengsten	269.154	229.529
F Bedrijfslasten		
I Kosten van grond- en hulpstoffen	47.295	17.903
II Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten	69.683	79.534
III Lonen en salarissen	53.022	48.860
Sociale lasten	14.587	14.386
IV Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa	46.164	41.106
V Overige bedrijfskosten	25.908	17.844
Som der bedrijfslasten	256.659	219.633
Bedrijfsresultaat	12.495	9.896
G Financiële baten en lasten		
Opbrengst van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van obligaties	575	572
Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten	1.661	430
Rentelasten en soortgelijke kosten	-7.341	-5.497
Resultaat uit gewone bedrijfsuitoefening voor belastingen	7.390	5.401
H Belasting en resultaat deelnemingen		
Belasting uit gewone bedrijfsuitoefening	-225	-205
Aandeel resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen	2.048	151
Resultaat uit verkoop deelnemingen	-	-
Resultaat	9.213	5.347

Geconsolideerd kasstroomoverzicht 2023

(Bedragen x 1.000 euro)

	2023	2022
Bedrijfsresultaat	12.495	9.896
Aanpassingen voor:		
Reguliere afschrijvingen	44.688	39.741
Afschrijvingen i.v.m. desinvesteringen vaste activa	1.855	1.790
Dotaties/vrijval voorzieningen	29.376	36.877
Amortisatie agio	35	69
	75.954	78.477
Mutaties in werkkapitaal:		
Handelsvorderingen	6.448	15.288
Onttrekkingen aan voorzieningen	-11.818	-7.617
Onderhanden werk / voorraden	64	-108
Handelscrediteuren	11.905	2.875
Overige schulden en vorderingen	10.789	4
Kasstroom uit bedrijfsoperaties	17.388	10.442
Ontvangen interest	2.236	1.001
Betaalde interest	-682	-309
Betaalde winstbelasting	63	-205
	1.617	487
Kasstroom uit operationele activiteiten	107.454	99.302
Verwerving deelneming	-	-
Investerings in vaste en immateriële activa	-119.339	-90.760
Investerings in immateriële vaste activa	-4.382	-6.979
Desinvesteringen in materiële vaste activa	379	424
Investerings in financiële vaste activa	-440	-10.000
Desinvesteringen in financiële vaste activa	1.276	1.827
Ontvangen investeringsbijdragen	12.635	13.029
Kasstroom uit investeringsactiviteiten	-109.871	-92.459
Aflossing langlopende schulden	-1.250	-2.000
Ontvangsten langlopende leningen	679	-
Kasstroom uit financieringsactiviteiten	-571	-2.000
Netto kasstroom boekjaar	-2.988	4.843
Geldmiddelen ultimo	17.034	20.022
Geldmiddelen primo	20.022	15.179
Mutatie in geldmiddelen	-2.988	4.843

Dit overzicht is opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen zijn samengesteld uit de posten spaarrekeningen en banken rekening-courant (zoals opgenomen onder de liquide middelen) minus de post handelsbanken (zoals opgenomen in de post kredietinstellingen).

Overzicht totaalresultaat 2023

	2023	2022
Geconsolideerd nettoresultaat na belastingen	9.213	5.347
Totaalresultaat van de rechtspersoon	9.213	5.347

Toelichting op de geconsolideerde jaarrekening

(Bedragen x 1.000 euro)

Algemeen

Activiteiten

De activiteiten van Brabant Water NV, statutair gevestigd te 's-Hertogenbosch (KvK 16005077), en haar groepsmaatschappijen bestaan voornamelijk uit: het leveren van drinkwater en industriewater, advisering op het gebied van legionellapreventie en het bouwen en onderhouden van KWO-installaties.

Groepsverhoudingen

Brabant Water NV staat aan het hoofd van een groep rechtspersonen. Een overzicht van de gegevens vereist op grond van de artikelen 2:379 en 2:414 BW is onderstaand opgenomen:

Naam	Statutaire zetel	Aandelen in het geplaatste kapitaal
Geconsolideerde maatschappijen		
HydroCare BV	Breda	100%
Hydroscope BV	Breda	100% deelneming van HydroCare BV
HydroBusiness BV	Breda	100% deelneming van HydroCare BV
Hydreco BV	Breda	100% deelneming van HydroCare BV

Grondslagen voor de consolidatie

In de geconsolideerde jaarrekening van Brabant Water NV zijn de financiële gegevens verwerkt van de tot de groep behorende maatschappijen, waarop een overheersende zeggenschap kan worden uitgeoefend. De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld met toepassing van de grondslagen voor waardering en resultaatbepaling van Brabant Water NV. De financiële gegevens van Brabant Water NV zijn verwerkt in de geconsolideerde jaarrekening zodat, gebruikmakend van art.2: 402 BW, is volstaan met een verkorte Winst-en Verliesrekening in de enkelvoudige jaarrekening. De financiële gegevens van de groepsmaatschappijen en de andere in de consolidatie betrokken rechtspersonen en vennootschappen zijn volledig opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening onder eliminatie van de onderlinge verhoudingen en transacties.

Algemene grondslagen voor opstelling van de geconsolideerde jaarrekening

De geconsolideerde jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW.

De waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat vinden plaats op basis van historische kosten, tenzij anders bepaald.

Baten en lasten worden toegerekend aan het jaar waarop ze betrekking hebben. Winsten worden slechts opgenomen voor zover zij op balansdatum zijn gerealiseerd. Verplichtingen en mogelijke verliezen die hun oorsprong vinden voor het einde van het verslagjaar, worden in acht genomen indien zij voor het opmaken van de jaarrekening bekend zijn geworden.

Als gevolg van afrondingen kunnen minimale verschillen ontstaan tussen de bedragen in de toelichtingen en de bedragen zoals vermeld in de balans en de winst- en verliesrekening.

Stelselwijziging

Er zijn in 2023 geen stelselwijzigingen.

Schattingswijzigingen

De Voorziening amovering transport- en distributieleidingen wordt bepaald op basis van het aantal kilometers uit te nemen leidingen, het tempo waarin de uitname plaatsvindt, de gemiddelde uitnameprijs en de hoogte van inflatie en rente. Jaarlijks wordt beoordeeld of de schattingen nog valide zijn.

In 2023 is het beleid van Brabant Water gewijzigd van laten liggen tenzij, naar uitnemen tenzij. Na een nauwkeurige analyse blijkt het niet realistisch te zijn dat al het AC voor 2053 is uitgenomen, waardoor de termijn voor het uitnemen van AC met 10 jaar is verlengd.

Naast de aanpassing van het uitnametempo is ook de bepaling van het aantal uren dat wordt besteed aan het verwijderen van leidingen aangepast. Voorheen werd het percentage uurkosten wat werd toegewezen aan verwijderkosten berekend op basis van de totale uurkosten ten opzichte van de totale projectkosten van verwijderprojecten. In de nieuwe methodiek worden de uurkosten verdeeld over aanleg en verwijderen op basis van dezelfde toedeling zoals de externe kosten zijn verdeeld over aanleg- en verwijderkosten.

Voor de voorziening amovering productiemiddelen blijkt dat in de recente jaren als gevolg van met name de inflatoire ontwikkelingen de verwijderkosten van leidingwerken fors zijn gestegen. Ook de verwachte verwijderkosten van leidingwerk van de oudbouw op productielocatie Schijf zullen naar verwachting fors hoger zijn dan 55 euro per strekkende meter. Derhalve is de meterprijs verhoogd van 55 euro naar 90 euro per strekkende meter.

Tot slot is het aantal medewerkers op basis waarvan de Voorziening arbeidsongeschiktheid wordt bepaald gewijzigd. In 2023 hebben 3 medewerkers die in de voorziening waren opgenomen een IVA-uitkering gekregen waardoor er geen toekomstige kosten meer zijn voor Brabant Water. Hiertegenover staat een instroom van 3 nieuwe medewerkers waarvan wordt verwacht dat deze een arbeidsongeschiktheidsuitkering gaan krijgen die door Brabant Water zal moeten worden betaald.

De effecten van de schattingswijzigingen zijn onderstaand weergegeven:

Effect aanpassing slooprijzen amovering productiemiddelen

Totaal van dotatie en vrijval bij oude slooprijzen
Totaal van dotatie en vrijval bij nieuwe slooprijzen

937.600
1.058.700

Effect prijswijziging amovering productiemiddelen

-121.100

Effect aanpassing prijs verwijderen leidingen

Totaal van dotatie en vrijval bij oude verwijderprijs
Totaal van dotatie en vrijval bij nieuwe verwijderprijs

33.175.000
34.189.000

Effect prijswijziging amovering leidingen

-1.014.000

Effect aanpassen tempo en aantal kilometers amovering leidingen

Totaal van dotatie en vrijval bij oude aantal kilometers en uitnamegraad
Totaal van dotatie en vrijval bij nieuwe aantal kilometers en uitnamegraad

34.189.000
24.787.000

Effect tempowijziging

9.402.000

Effect aanpassen instroom voorziening arbeidsongeschiktheid

Totaal van dotatie en vrijval bij oude instroom
Totaal van dotatie en vrijval bij nieuwe instroom

-162.019
313.809

Effect aanpassen parameters voorziening arbeidsongeschiktheid

-475.828

Totaal effect op het resultaat

7.791.072

De afschrijvingstermijn van de transport- en distributieleidingen AC is conform de schattingswijziging bij de voorziening amovering leidingen aangepast van 60 naar 70 jaar. Daarnaast is uit de analyse gebleken dat de gemiddelde economische levensduur van transport- en distributieleidingen niet AC 70 jaar is. De afschrijvingstermijn van deze leidingen is derhalve aangepast van 90 naar 70 jaar.

De effecten van de schattingswijziging van de economische levensduur van de leidingen zijn hieronder weergegeven:

Effect aanpassing economische levensduur transport- en distributieleidingen

Totaal van afschrijvingen bij oude economische levensduur
Totaal van afschrijvingen bij nieuwe economische levensduur

-14.917.176
-17.509.103

Effect aanpassing economische levensduur transport- en distributieleidingen

-2.591.927

Effect aanpassing economische levensduur bijdragen transport- en distributieleidingen

Totaal van afschrijvingen bij oude economische levensduur
Totaal van afschrijvingen bij nieuwe economische levensduur

1.342.636
1.826.931

Effect aanpassing economische levensduur bijdragen transport- en distributieleidingen

484.295

Totaal effect op het resultaat

-2.107.632

Financiële instrumenten

Onder financiële instrumenten worden zowel primaire financiële instrumenten (zoals vorderingen en schulden) als financiële derivaten verstaan. In de toelichting op de onderscheiden posten van de balans wordt de reële waarde van het betreffende instrument toegelicht indien die afwijkt van de boekwaarde. Indien het financiële instrument niet in de balans is opgenomen wordt de informatie over de reële waarde gegeven in de “Toelichting niet uit de balans blijkende verplichtingen”. Voor de grondslagen van primaire financiële instrumenten wordt verwezen naar de toelichting per balanspost.

In het treasurystatuut staan de kaders benoemd omtrent het beheersen van risico's. Het aantrekken en afstoten van financiële derivaten heeft uitsluitend ten doel om risico's van het financiële beleid en beheer te beperken, specifiek het beheren van het renterisico. Derhalve zal de netto derivatenportefeuille per saldo nooit de omvang van de leningenportefeuille overstijgen. Er zijn door Brabant Water NV momenteel geen derivaten afgesloten.

Grondslagen voor de waardering van activa en passiva

Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa worden gewaardeerd op het bedrag van de kosten verminderd met de cumulatieve afschrijving en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De jaarlijkse afschrijvingen bedragen een vast percentage van de bestede kosten, zoals nader in de toelichting op de balans is gespecificeerd. De economische levensduur en de afschrijvingsmethode worden aan het einde van elk boekjaar opnieuw beoordeeld. De geactiveerde goodwill samenhangende met de overname van de NV Tilburgsche Waterleiding-Maatschappij wordt afgeschreven in twintig jaar. Geactiveerde software wordt afgeschreven in een periode die gelijk is aan de periode waarvoor het onderhoud aan de software is gecontracteerd.

Materiële vaste activa

De materiële vaste activa worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs verminderd met de cumulatieve afschrijvingen en indien van toepassing met bijzondere waardeverminderingen. De afschrijvingen worden gebaseerd op de geschatte economische levensduur en worden berekend op basis van een vast percentage van de verkrijgingsprijs of vervaardigingsprijs, rekening houdend met een eventuele residuwaarde. Er wordt afgeschreven vanaf het moment van ingebruikneming. Op terreinen wordt niet afgeschreven.

De afschrijvingen en desinvesteringen zijn verantwoord onder de post afschrijvingen in de winst- en verliesrekening. Bij verkoop van vaste activa wordt een eventueel restant van de boekwaarde in mindering gebracht op de opbrengst. Een eventuele verkoopopbrengst wordt in mindering op de afschrijvingen gebracht. De desinvesteringen in 2023 bestaan voornamelijk uit de restwaarde van verwijderde, nog niet geheel afgeschreven distributieleidingen en watermeters, en de restwaarde van verkochte auto's.

De materiële vaste activa waarvan de vennootschap en haar groepsmaatschappijen krachtens een financiële leaseovereenkomst het economisch eigendom hebben, worden geactiveerd. De uit de financiële

leaseovereenkomst voortkomende verplichting wordt als schuld verantwoord. Materiële vaste activa in aanbouw worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs en indien van toepassing verminderd met bijzondere waardeverminderingen. De vervaardigingsprijs bestaat uit materiaalkosten, directe arbeidskosten en een toerekenbaar deel van de indirecte productiekosten.

De kosten die samenhangen met verplichtingen inzake de ontmanteling en verwijdering van distributie- en transportleidingen en het herstel van de terreinen bij de productielocaties zijn opgenomen onder de post voorzieningen aan de passiefzijde van de balans. Kosten voor groot onderhoud worden geactiveerd volgens de componentenmethode.

De toegepaste afschrijvingstermijnen zijn:

Technische gebouwen	45 jaar
Reinwaterkelders	90 jaar
Kantoorgebouwen	40 jaar
Terreinvoorzieningen	15 jaar
Leidingen en kabels op terreinen	60 jaar
Machines en installaties	3-30 jaar
KWO-installaties	20-30 jaar
Industriewaterinstallaties	3-30 jaar
Transport- en distributieleidingen niet AC	70 jaar
Transport- en distributieleidingen AC	70 jaar
Telecommunicatiekabels	33 jaar
Watermeters	15 jaar
Aansluitleidingen	33 jaar
Inrichting, inventaris en computerapparatuur	3-5 jaar
Transportmiddelen	4-6 jaar
Terreinen en niet gebonden activa	Op deze activa wordt niet afgeschreven

Zoals al eerder is aangegeven is de afschrijvingstermijn van de transport- en distributieleidingen AC aangepast van 60 naar 70 jaar en de afschrijvingstermijn van de transport- en distributieleidingen niet AC van 90 naar 70 jaar.

Financiële vaste activa

De niet geconsolideerde deelnemingen waarop invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden (bij gebrek aan voldoende gegevens om de nettovermogenswaarde te bepalen) gewaardeerd op basis van het zichtbaar eigen vermogen (vermogensmutatiemethode), doch niet lager dan nihil.

Deelnemingen waarop geen invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op verkrijgingsprijs en (indien van toepassing) onder aftrek van bijzondere waardeverminderingen.

Deelnemingen met een negatieve waarde volgens de vermogensmutatiemethode worden op nihil gewaardeerd. Wanneer de vennootschap geheel of ten dele instaat voor de schulden van de desbetreffende deelneming, wordt een voorziening gevormd, primair ten laste van de vorderingen op deze deelneming en voor het overige onder de voorzieningen ter grootte van het resterende aandeel in de door de deelneming geleden verliezen, dan wel voor de verwachte betalingen door de vennootschap ten behoeve van deze deelnemingen. De vorderingen op en leningen aan deelnemingen alsmede de overige vorderingen worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs, welke gelijk is aan de nominale waarde, onder aftrek van noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke oninbaarheid. De onder de financiële vaste activa opgenomen obligaties (beursgenoteerd) behoren niet tot een handelsportefeuille en worden aangehouden tot het einde van de looptijd en worden gewaardeerd op de geamortiseerde kostprijs.

Effecten worden bij aankoop opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. Er vindt geen afwaardering plaats naar lagere marktwaarde, tenzij er sprake is van een reële kans op onvolledige terugbetaling van de hoofdsom.

Voorraden

De voorraden betreft onderhanden projecten waarbij de adviesdiensten reeds (gedeeltelijk) zijn uitgevoerd maar nog niet (volledig) zijn gefactureerd. Deze post is gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van de voorraden. De vervaardigingsprijs omvat het directe materiaalverbruik, de directe loonkosten en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. De netto-opbrengstwaarde is gebaseerd op een verwachte verkoopprijs, onder aftrek van nog te maken kosten voor voltooiing en verkoop.

Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde. Noodzakelijk geachte voorzieningen voor mogelijke verliezen als gevolg van oninbaarheid worden in mindering gebracht. Deze voorzieningen worden bepaald op basis van individuele beoordeling van de vorderingen.

Liquide middelen

De liquide middelen zijn gewaardeerd tegen de nominale waarde.

Voorzieningen

Voor de voorzieningen amovering transport- en distributieleidingen, amovering productielocaties en diensttijdgratificaties geldt dat deze contant zijn gemaakt tegen een reële rente van 0,55%. Deze is gebaseerd op het saldo van een gemiddelde lange rente van 2,55% en een gemiddelde verwachte inflatie van 2%. De rente is afzonderlijk als rentelast verantwoord.

- **Voorziening amovering transport- en distributieleidingen**

Op grond van concessies heeft Brabant Water NV de plicht om de transport- en distributieleidingen te verwijderen op het moment dat deze niet meer operationeel zijn. In de situatie waar dit niet formeel geregeld is, bestaat er wel een feitelijke verwijderingsverplichting gelet op het aantoonbare beleid. De voorziening wordt opgebouwd gedurende de levensduur van de leidingen, op basis van schattingen van de in de toekomst te verwachten uitgaven. Voor een nadere uiteenzetting van de in de bepaling van de omvang van de voorziening betrokken parameters wordt verwezen naar de 'Toelichting op de geconsolideerde balans'.

- **Voorziening amovering productielocaties**

Alle productielocaties liggen op terreinen met een ecologische bestemming, waarop de verplichting rust om deze na gebruik weer in de oorspronkelijke staat terug te brengen. De voorziening wordt opgebouwd gedurende de gemiddelde levensduur van de productielocaties, op basis van schattingen van de in de toekomst te verwachten uitgaven. Voor een nadere uiteenzetting van de in de bepaling van de omvang van de voorziening betrokken parameters wordt verwezen naar de 'Toelichting op de geconsolideerde balans'.

- **Voorziening droogteschade grondwaterwinning**

De voorziening droogteschade grondwaterwinning wordt opgenomen voor de geschatte kosten die naar verwachting voortvloeien uit de per balansdatum lopende verplichtingen uit hoofde van schades in relatie tot de agrarische sector en de natuur die hun oorsprong vinden in wateronttrekkingen in het verleden. Ten laste van de voorziening komen de kosten die voortvloeien uit het honoreren van (historische) claims. Voor een nadere uiteenzetting van de in de bepaling van de omvang van de voorziening betrokken parameters wordt verwezen naar de 'Toelichting op de geconsolideerde balans'.

- **Voorziening diensttijdgratificaties**

Voor de op balansdatum bestaande verplichtingen tot toekennen van diensttijdgratificaties is een voorziening gevormd ter grootte van het naar verwachting in de toekomst verschuldigde bedrag gebaseerd op de contante waarde en rekeninghoudend met de blijf- en sterftekans.

- **Voorziening arbeidsongeschiktheid**

Deze voorziening heeft betrekking op kosten uit hoofde van uitkeringen aan (oud)medewerkers die een uitkering ontvangen vanwege arbeidsongeschiktheid en die ten gevolge van het eigenrisicodragerschap voor rekening komen van Brabant Water NV.

Pensioenverplichtingen

De groep Brabant Water NV heeft diverse pensioenregelingen. De Nederlandse regelingen worden gefinancierd door afdrachten aan pensioenuitvoerders, te weten ABP en Zwitserleven. Binnen alle pensioenregelingen geldt een middelloonsysteem. De pensioenverplichtingen worden gewaardeerd volgens de 'verplichting aan de pensioenuitvoerder benadering'. In deze benadering wordt de aan de pensioenuitvoerder te betalen premie als last in de winst- en verliesrekening verantwoord. Aan de hand van de uitvoeringsovereenkomst wordt beoordeeld

of en zo ja welke verplichtingen naast de betaling van de jaarlijkse aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie op balansdatum bestaan. Deze additionele verplichtingen, waaronder eventuele verplichtingen uit herstelplannen van de pensioenuitvoerder, leiden tot lasten van de groep en worden in de balans dan opgenomen in een voorziening. Ultimo 2023 (en 2022) waren er voor de groep geen pensioenvorderingen en geen verplichtingen naast de betaling van de jaarlijks aan de pensioenuitvoerder verschuldigde premie. De dekkingsgraad van pensioenfonds ABP bedroeg per ultimo 2023 110,5%. De dekkingsgraad van Zwitserleven bedroeg 206%.

Langlopende schulden, kortlopende schulden en overlopende passiva

Opgenomen leningen, schulden en overlopende passiva worden bij eerste verwerking opgenomen tegen de reële waarde en vervolgens gewaardeerd tegen de geamortiseerde kostprijs. De reële waarde en geamortiseerde kostprijs zijn gelijk aan de nominale waarde.

De bijdragen die Brabant Water NV ontvangt voor de aanleg van distributie- en aansluitleidingen worden gepassiveerd onder de langlopende schulden. Deze bijdragen worden tijdsevenredig over de geschatte economische levensduur van deze activa ten gunste van de winst- en verliesrekening gebracht. De bijdragen worden in hetzelfde tempo afgeschreven als de afschrijvingstermijn van de bijbehorende activa.

Grondslagen voor de bepaling van het resultaat

Netto omzet

Onder netto omzet wordt verstaan de opbrengsten voortvloeiend uit prestatieverplichtingen aangaande het leveren van goederen en het verlenen van diensten alsmede de projectopbrengsten van onderhanden projecten onder aftrek van kortingen en de over de omzet geheven belastingen.

Opbrengsten voortvloeiend uit prestatieverplichtingen aangaande het leveren van goederen worden verantwoord op het moment dat alle belangrijke rechten op economische voordelen alsmede alle belangrijke risico's zijn overgegaan op de afnemer. De kostprijs van deze goederen wordt aan dezelfde periode toegerekend. Het betreft op basis van de omvang van de bijhorende omzet vooral de navolgende prestatieverplichtingen:

- De levering van drinkwater. Er is sprake van een gespreide meteropname waardoor per balansdatum niet al het waterverbruik feitelijk is afgerekend. Op basis van de afzetgegevens van de pompstations en de ervaringscijfers ten aanzien van lekverliezen wordt de te factureren gerealiseerde afzet over het verslagjaar bepaald. Hierbij wordt voor het distributieverlies een percentage van 3,6% (2022: 3,5%) gehanteerd;
- Beschikbaar stellen van capaciteit;
- Levering van industriewater;
- Realisatie van aansluitleidingen en aanleg/reconstructie van distributieleidingen; de hiervoor ontvangen bijdragen worden gepassiveerd en jaarlijks ten gunste van de verlies- en winstrekening gebracht;
- Levering van energie uit koude- en warmte opslag;

- Zuivering van afvalwater en het leveren van gezuiverd afvalwater;
- Meting en advisering inzake legionellapreventie.

Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de diensten zijn verricht, gebaseerd op de tot balansdatum in het kader van de dienstverlening gemaakte kosten in verhouding tot de geschatte kosten van de totaal te verrichten dienstverlening. De kostprijs van deze diensten wordt aan dezelfde periode toegerekend. Bij de jaarafgrenzing worden facturen met een lagere waarde dan 5.000 euro niet aan een nadere beoordeling onderworpen.

Geactiveerde productie voor het eigen bedrijf

De geactiveerde productie voor het eigen bedrijf betreft de toegerekende prestaties van personeel aan immateriële en materiële vaste activa die in eigen beheer vervaardigd zijn of werkzaamheden die ten laste van een voorziening worden gebracht. Opbrengsten voortvloeiend uit de geactiveerde productie worden verantwoord op het moment dat het materieel vast actief wordt vervaardigd of ten laste van een voorziening wordt gebracht en er derhalve kosten worden gemaakt. De geactiveerde kosten worden aan dezelfde periode toegerekend.

Overige bedrijfsopbrengsten

De overige bedrijfsopbrengsten omvatten de bedragen die aan derden in rekening zijn gebracht voor de levering van goederen of diensten. Opbrengsten van diensten worden opgenomen naar rato van de mate waarin de prestaties zijn verricht. De kostprijs van deze prestaties wordt aan dezelfde periode toegerekend.

De overige bedrijfsopbrengsten betreffen voornamelijk:

- Facturatiediensten voor gemeenten en waterschappen;
- Exploitatiesubsidies voor onderzoeksactiviteiten;
- Boekwinsten verkoop materiële vaste activa;
- Opbrengsten uit hoofde van verkoop reststoffen en hout;
- Pacht;
- Verhuur van voormalige dienstwoningen;
- Meetdiensten.

Bedrijfslasten

De bedrijfs- en overige lasten zijn bepaald op basis van historische kostprijs.

Afschrijvingen

De afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa bedragen een vast percentage van de historische kostprijs. Voor de gehanteerde afschrijvingstermijnen wordt verwezen naar de 'Grondslagen voor de waardering van activa en passiva'.

Financiële baten en lasten

De financiële baten en lasten omvatten de rentebaten en –lasten, de kosten die samenhangen met het aantrekken van vreemd vermogen evenals de eventuele koersverschillen hierop en waardeveranderingen en uitkeringen van financiële vaste activa.

Dividend

Dividend wordt verantwoord in het jaar waarin besloten is tot het uitkeren van dividend.

Aandeel in winst/verlies van ondernemingen waarin wordt deelgenomen

Als resultaat van deelnemingen waarin invloed van betekenis wordt uitgeoefend op het zakelijke en financiële beleid, wordt opgenomen het aan de vennootschap toekomende aandeel in het resultaat van deze deelnemingen. Een eventueel verkoopresultaat wordt bepaald door het ontvangen verkoopbedrag te verminderen met eventuele vorderingen op de deelneming en te verminderen met de waarde van het aandeel in de deelneming aan het begin van het boekjaar.

Belastingen

De vennootschapsbelasting wordt berekend tegen het geldende tarief over het resultaat van het boekjaar, waarbij rekening wordt gehouden met permanente verschillen tussen de winstberekening volgens de jaarrekening en de fiscale winstberekening, en waarbij actieve belastinglatenties (indien van toepassing) slechts (nominaal) worden gewaardeerd voor zover de realisatie daarvan waarschijnlijk is. Voor Brabant Water NV geldt dat zij met ingang van 1 januari 2016 vennootschapsbelastingplichtig is. Alle activiteiten die verband houden met haar wettelijke taken zijn echter vrijgesteld van vennootschapsbelasting. Hieronder valt het merendeel van de door Brabant Water NV uitgevoerde taken. Daarnaast is een vrijstelling verkregen voor diensten geleverd aan HydroCare BV (met uitzondering van de verhuur van het kantoorpand).

Grondslagen voor de opstelling van het geconsolideerd kasstroomoverzicht

Het kasstroomoverzicht wordt opgesteld volgens de indirecte methode. De geldmiddelen in het kasstroomoverzicht bestaan uit de liquide middelen onder aftrek van het debetsaldo binnen de gezamenlijke kredietfaciliteit van Brabant Water NV en haar dochters bij de Rabobank. Winstbelastingen, betaalde en ontvangen interest en ontvangen dividenden worden opgenomen onder de kasstroom uit operationele activiteiten.

De overige effecten worden voor zover dit betrekking heeft op aangekochte obligaties en meegekochte agio als een investering in (financiële) vaste activa aangemerkt (uitgave uit investeringsactiviteiten). Eventuele lossingen van obligaties worden gerubriceerd onder desinvesteringen. De ontvangen aflossing van verstrekte leningen (dit betreft de posten 'Overige vorderingen' en de 'Door hypotheek gedekte leningen' van de financiële vaste activa) wordt voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als ontvangsten uit verstrekte leningen in het kader van financieringsactiviteiten aangemerkt. Voor het gedeelte dat betrekking heeft op nieuwe verstrekte leningen wordt dit als verstrekte financiering (uitgave uit financieringsactiviteiten) aangemerkt.

Transacties waarbij geen ruil van geldmiddelen plaatsvindt, waaronder financiële leasing, worden niet in het kasstroomoverzicht opgenomen. De betaling van de leasetermijnen uit hoofde van een financieel leasecontract wordt voor het gedeelte dat betrekking heeft op de aflossing als een uitgave uit financieringsactiviteiten aangemerkt en voor het gedeelte dat betrekking heeft op de interest als een uitgave uit operationele activiteiten.

Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december

(Bedragen x 1.000 euro)

Activa

A-I Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa hebben betrekking op softwaresystemen en op de goodwill samenhangende met de overname van de NV TWM. De samenstelling en het verloop van deze post is als volgt:

				2023
	Software systemen	Software systemen in aanbouw	Goodwill	Totaal
Aanschafwaarde per 31 december 2022	29.669	-	42.353	72.022
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december 2022	-10.569	-	-26.531	-37.100
Boekwaarde per 31 december 2022	19.100	-	15.822	34.922
Investeringsuitgaven 2023	21	4.361	-	4.382
Afschrijvingen 2023	-4.052	-	-3.582	-7.634
In gebruik gestelde immateriële vaste activa 2023	4.333	-4.333	-	-
Desinvesteringen en overige waardeveranderingen 2023	-	-	-	-
Afgeschreven deel desinvesteringen 2023	-	-	-	-
Cumulatieve aanschafwaarde per 31 december 2023	34.023	28	42.353	76.404
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december 2023	-14.621	-	-30.113	-44.734
Boekwaarde per 31 december 2023	19.402	28	12.240	31.670

A-II Materiële vaste activa

	2023
Aanschafwaarde per 31 december 2022	2.071.908
Afschrijvingen t/m 31 december 2022	-967.156
Boekwaarde 31 december 2022	1.104.752
Investeringsuitgaven 2023	118.961
Afschrijvingen 2023	-44.958
Desinvesteringen en overige waardeveranderingen 2023	-1.856
	72.147
Boekwaarde per 31 december 2023	1.176.899

Materiële vaste activa	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Leidingen in distributie gebied	Andere vaste middelen en niet aan bedrijfs- uitoefening dienstbaar	Materiële vaste activa in uitvoering	Totaal
Aanschafwaarde per 31 december 2022	319.557	415.380	1.184.910	62.801	89.260	2.071.908
Investeringsuitgaven in 2023	-	176	-	15	118.770	118.961
Desinvesteringen in 2023	-	-	-4.183	-1.244	-	-5.427
In gebruik gestelde materiële vaste activa 2023	3.523	4.216	59.812	6.477	-74.028	-
Aanschafwaarde per 31 december 2023	323.080	419.772	1.240.539	68.049	134.002	2.185.442
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december 2022	-153.513	-277.076	-484.927	-51.635	-5	-967.156
Afschrijvingen in 2023	-5.404	-15.685	-19.461	-4.408	-	-44.958
Afgeschreven deel desinvesteringen in 2023	-	-	2.543	1.028	-	3.571
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december 2023	-158.917	-292.761	-501.845	-55.015	-5	-1.008.543
Boekwaarde per 31 december 2023	164.163	127.011	738.694	13.034	133.997	1.176.899
Boekwaarde per 31 december 2022	166.044	138.304	699.983	11.166	89.255	1.104.752

A-III Financiële vaste activa

	2023	2022
Overige effecten	-	1.533
Overige vorderingen	48.432	53.423
Andere deelnemingen	7.631	7.852
Door hypotheek gedekte leningen	-	14
Totaal	56.063	62.822

Overige effecten

Een deel van de liquiditeiten wordt belegd in obligaties van instellingen die bij het aangaan van de overeenkomst voldoen aan de eisen die zijn vastgelegd in het financieel statuut van Brabant Water NV.

Het verloop van de post overige effecten in 2023 is als volgt:

Overige effecten	2023
Stand per 31 december 2022	1.533
Overgeboekt naar overige vorderingen	-1.510
Amortisatie agio/disagio 2023	-23
	-1.533
Boekwaarde per 31 december 2023	-

De enige overgebleven obligatie ultimo 2023 is overgeboekt naar overige vorderingen (onder de vlottende activa). Dit betreft een obligatie die in 2024 zal worden afgelost.

Overige vorderingen

In de overige vorderingen zijn onder meer drie leningen (in totaal 45,1 miljoen euro) aan het Waterwinningsbedrijf Brabantse Biesbosch (WBB) en een vordering uit hoofde van een financial lease ter waarde van ruim 4,5 miljoen euro opgenomen. De aflossingen hebben betrekking op de financial lease die met Vion is overeengekomen, terwijl de uitzettingen betrekking hebben op de verrekening van het resultaat inzake het afvalwaterzuiveringscontract met Vion.

Het verloop van de post overige vorderingen in 2023 is als volgt:

	2023
Stand per 31 december 2022	53.423
Nieuwe uitzettingen 2023	440
Aflossingen 2023	-679
Overgeboekt naar vlottende activa	-5.000
Boekwaarde per 31 december 2023	48.184

Voor de vordering uit hoofde van de financial lease geldt dat het betreffende activum niet in juridisch eigendom is van Brabant Water NV.

Het verloop van de financial lease in 2023 is als volgt:

	2023
Stand per 31 december 2022	4.230
Aflossingen 2023	-592
Boekwaarde per 31 december 2023	3.638

Het totaal van de onverdiende rentebaten over de resterende leasetermijn bedraagt 1,0 miljoen euro.

Het verloop van de bruto investering is als volgt:

Bruto investering bij aanvang lease	7.114
Reeds afgeschreven deel	-3.476
Te ontvangen leasebetalingen	
Binnen 1 jaar	-896
In jaar 2 tot en met 5	-2.742
Vanaf jaar 6	-
Waarde na afloop leasetermijn	-

Andere deelnemingen

De niet-geconsolideerde deelnemingen betreffen:

Deelneming	Aandeel	Waardering
NV Waterwinningsbedrijf Brabantse Biesbosch	40,00%	6.018
Aqualab Zuid BV	32,50%	897
KWH Water BV	13,20%	629
Aquaminerals BV	14,40%	87
Submerge BV	33,30%	-
Boekwaarde per 31 december 2023		7.631

Het verloop van deze post is als volgt:

	2023
Stand per 31 december 2022	7.852
Aandeel resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen	-221
Boekwaarde per 31 december 2023	7.631

Het negatieve resultaat heeft betrekking op Aqualab Zuid.

Door hypotheek gedekte leningen

De door hypotheek gedekte leningen betreffen de gelden die in het verleden door de vennootschap ter beschikking zijn aan het personeel van Brabant Water NV. Er worden geen nieuwe hypotheekleningen meer aangegaan.

Het verloop van deze post is als volgt:

	2023
Stand per 31 december 2022	14
Aflossingen 2023	-14
Boekwaarde per 31 december 2023	-

B Vlottende activa

B-I Voorraden

De voorraden betreft onderhanden projecten. Het gaat hierbij om reeds gestarte advieswerkzaamheden die nog niet zijn afgerond en derhalve nog niet zijn gefactureerd. Deze worden gewaardeerd tegen vervaardigingsprijs of lagere netto-opbrengstwaarde. Deze lagere netto-opbrengstwaarde wordt bepaald door individuele beoordeling van het onderhanden werk. De vervaardigingsprijs omvat het directe materiaalverbruik, de directe loonkosten en de overige kosten die rechtstreeks aan de vervaardiging kunnen worden toegerekend. De netto-opbrengstwaarde is gebaseerd op een verwachte verkoopprijs, onder aftrek van nog te maken kosten voor voltooiing en verkoop.

B-II Vorderingen en overlopende activa

De vorderingen en overlopende activa hebben een kortlopend karakter (< 1 jaar), met uitzondering van de post vooruitbetaalde gebruiksrechten.

	2023	2022
Overige vorderingen en transitoria	14.508	31.047
Handelsdebiteuren	20.050	18.783
Vooruitbetaalde gebruiksrechten	1.329	1.913
Vorderingen op personeel	55	69
Totaal	35.942	51.812

Presentatiecorrectie nog te factureren watergelden

Gebleken is dat de post nog te factureren watergelden een structureel negatief karakter heeft, wat betekent dat de in rekening gebrachte voorschotten hoger zijn dan het deel van de omzet drinkwater dat op 31 december nog gefactureerd moet worden. Het betreft per 31 december daarom geen kortlopende vordering, maar een kortlopende schuld. Om die reden is de post nog te factureren watergelden per 31 december 2023 gepresenteerd onder de overige schulden en overlopende passiva. Voor de vergelijkbaarheid zijn de vergelijkende cijfers 2022 hierop aangepast.

De presentatiecorrectie is als volgt weer te geven:

Post

	Jaarrekening 2022	Presentatiecorrectie	Vergelijkende cijfers 2022 in jaarrekening 2023
Overige vorderingen en transitoria	22.235	8.812	31.074
Overige schulden en overlopende passiva	2.807	8.812	11.619
Vorderingen en overlopende activa	43.000	8.812	51.812
Overige schulden	43.416	8.812	52.228
Totaal activa	1.265.823	8.812	1.274.635
Totaal passiva	1.265.823	8.812	1.274.635

In de enkelvoudige jaarrekening heeft op eenzelfde wijze een presentatiecorrectie plaatsgevonden.

Overige vorderingen en transitoria

Hierin zijn opgenomen de aflossingen van obligaties en uitgezette leningen ter hoogte van 6,5 miljoen euro (ultimo 2022 17,6 miljoen euro) die in 2024 worden ontvangen. Verder zijn in deze post onder andere nog inbegrepen de leveringen en diensten die na het verslagjaar gefactureerd zijn en de nog te ontvangen rente op de obligaties.

Handelsdebiteuren

Hierin zijn opgenomen alle openstaande vorderingen in het kader van waterleveringen en de levering van andere diensten. De vorderingen zijn tegen de geamortiseerde kostprijs opgenomen. In het verslagjaar is een voorziening opgenomen ter hoogte van 0,9 miljoen euro (ultimo 2022 0,1 miljoen euro) voor mogelijk niet inbare vorderingen.

Vooruitbetaalde gebruiksrechten

In 2010 is een huurovereenkomst aangegaan voor de huur van glasvezelkabels ten behoeve van het datatransport voor de besturing van de productielocaties. De huurovereenkomst heeft een looptijd van 15 jaar en is, middels twee aanvullende betalingen in 2016, geheel bij vooruitbetaling voldaan. In 2019 en in 2021 zijn aanvullende huurovereenkomsten gesloten voor een aantal extra glasvezelverbindingen. Deze zijn aan de eerdere huurovereenkomst toegevoegd en expireren op hetzelfde moment als de reeds eerder afgesloten overeenkomst.

De vrijval per jaar wordt bepaald door de totale verplichtingen toe te rekenen aan de jaarschijven. Voor de gebruiksrechten geldt dat deze relatief eenvoudig om te zetten zijn in liquide middelen. Dientengevolge zijn zij geclassificeerd als kortlopend.

	2023
Glasvezelkabelnet per 31 december 2022	1.913
In 2022 vooruitbetaald glasvezelnet	-
Toerekening glasvezelkabelnet 2023	-584
Boekwaarde per 31 december 2023	1.329

Vorderingen op personeel

De vorderingen op personeel hebben betrekking op de financiering van fietsen in het kader van het fietsplan.

B-III Liquide middelen

	2023	2022
Spaarrekeningen	-	200
Banken rekening courant	17.034	19.822
Totaal	17.034	20.022

Passiva

C Eigen Vermogen

C-I Gestort en opgevraagd kapitaal

	2023
Maatschappelijk kapitaal	1.000
Niet geplaatst kapitaal	-722
Stand per 31 december 2023	278

Het maatschappelijk kapitaal bestaat uit 10.000.000 aandelen van 0,10 euro nominaal. De aandelen luiden op naam en zijn in eigendom van gemeenten en de Provincie Noord-Brabant.

C-II Wettelijke reserve

	2023
Stand per 31 december 2022	18.203
Vermogensmutatie 2023	-721
Stand per 31 december 2023	17.482

Dit betreft de wettelijke reserve deelnemingen en de wettelijke reserve ontwikkelingskosten. De mutatie in 2023 betreft hoofdzakelijk de in 2023 geactiveerde uren die besteed zijn aan de ontwikkeling van ons nieuwe klantinformatiesysteem onder aftrek van de vrijval van een deel van de reeds eerder geactiveerde uren. Nu het nieuwe systeem succesvol in gebruik is genomen valt deze post gedurende de afschrijvingstermijn vrij naar de overige reserves.

	Wettelijke reserve deelnemingen	Wettelijke reserve ontwikkelingskosten	Totaal
Stand per 31 december 2022	5.984	12.219	18.203
Mutatie 2023	-	-721	-721
Wettelijke reserve per 31 december 2023	5.984	11.498	17.482

C-III Overige reserves

	2023
Stand per 31 december 2022	671.541
Resultaat 2023	9.213
Naar wettelijke reserve	721
Mutatie 2023	9.934
Stand per 31 december 2023	681.475

Overzicht verloop eigen vermogen:

	Gestort en opgevraagd kapitaal	Wettelijke reserve	Overige reserves	Bestemmings-reserve	Totaal
Stand per 31 december 2022	278	18.203	671.541	-	690.022
Mutatie wettelijke reserve	-	-721	721	-	-
Resultaat 2023	-	-	9.213	-	9.213
Eigen Vermogen per 31 december 2023	278	17.482	681.475	-	699.235

D Vreemd Vermogen

D-I Voorzieningen

Voor verplichtingen waarvoor in de toekomst uitgaven moeten worden gedaan en die hun oorsprong vinden in het boekjaar of voorafgaande boekjaren zijn voorzieningen gevormd.

	2023	2022
Amovering transport- en distributieleidingen	225.802	212.506
Amovering productielocaties	14.565	13.273
Droogteschade grondwaterwinning	27.111	24.324
Diensttijdgratificaties	159	193
KWO-exploitatie	1.523	1.631
Arbeidsongeschiktheid	791	465
Totaal	269.951	252.392

Het verloop van de voorzieningen is als volgt:

	Saldo					Saldo
	31-12-2022	Toevoeging	Rente	Vrijval	Onttrekkingen	31-12-2023
Amovering transport- en distributieleidingen	212.506	19.367	5.420	-	-11.491	225.802
Amovering productielocaties	13.273	1.059	339	-	-106	14.565
Droogteschade grondwaterwinning	24.324	1.618	1.254	-85	-	27.111
Diensttijdgratificaties	193	2	5	-	-41	159
KWO-exploitatie	1.631	-	-	-	-108	1.523
Arbeidsongeschiktheid	465	963	-	-565	-72	791
Totaal	252.392	23.009	7.018	-650	-11.818	269.951

De mutaties van de voorzieningen amovering transport- en distributieleidingen, amovering productielocaties en droogteschade grondwaterwinning betreffen de reguliere jaarlijkse mutaties. Voor een nadere toelichting verwijzen we u naar hetgeen hieronder en onder de schattingswijzigingen is opgenomen. In 2022 is door Hydreco BV een voorziening gevormd in verband met de doorlopende exploitatieverliezen op een afvalzuiveringsinstallatie. In de voorziening arbeidsongeschiktheid heeft er een vrijval van 0,6 miljoen euro plaatsgevonden. Dit betreft een herberekening van de bestaande voorziening arbeidsongeschiktheid. Gedurende 2023 heeft een drietal medewerkers alsnog een IVA-uitkering ontvangen.

Het verloop van de uitgaven voor de voorzieningen is als volgt:

	Uitgaven binnen een jaar	Vanaf jaar 6
Amovering transport- en distributieleidingen	11.827	882.589
Amovering productielocaties	1.337	27.360
Droogteschade grondwaterwinning	-	-
Diensttijdgratificaties	49	-
Verlieslatend contract	350	-
Arbeidsongeschiktheid	215	209
Totaal	13.778	910.158

De nominaal verwachte uitgaven na vijf jaar zijn in bovenstaand overzicht contant gemaakt naar 31 december 2023.

Voorziening amovering transport- en distributieleidingen

Op het moment dat een leiding wordt vervangen door een nieuwe leiding is Brabant Water NV op grond van veel concessievoorwaarden verplicht om de oude leiding uit de grond te nemen. Waar de concessievoorwaarden dat niet voorschrijven acht Brabant Water NV zich hiertoe uit maatschappelijk oogpunt verplicht omdat zij zich verantwoordelijk voelt voor het handhaven van een zo schoon mogelijke ondergrond.

Om een gestructureerde, noodzakelijke vervanging van de oude leidingen te verkrijgen is een vervangingsplan over een groot aantal jaren opgesteld met de bijbehorende kosten. Gelet op het feit dat de toekomstige kosten goed zijn in te schatten, is het treffen van een voorziening voor verwijderingskosten daarom de geëigende weg om een stabiel kostenverloop en daarmee een stabiel tariefbeleid te bewerkstelligen. De voorziening is gebaseerd op onderbouwde schattingen van de te verwijderen aantallen kilometers leidingen, de daaraan verbonden kosten en de verwijderingsmomenten. De voorziening wordt opgebouwd vanaf het moment van aanleg leiding (omdat de verplichting feitelijk altijd heeft bestaan en buiten gebruik gestelde leidingen altijd zijn verwijderd) tot het moment van verwijdering.

Jaarlijks wordt beoordeeld of de schattingen nog valide zijn. Gelet op de lange opbouwperiode van de voorziening en de daaraan inherent verbonden onzekerheden, vindt aanpassing van de schattingen pas plaats indien er sprake is van een voldoende zeker structureel effect en als de prijs respectievelijk de disconteringsvoet meer dan 10% respectievelijk 0,5%-punt afwijkt van de gehanteerde parameters. In 2023 is de termijn voor het uitnemen van AC-leidingen met 10 jaar verlengd. Daarnaast is ook de bepaling van het aantal uren dat wordt besteed aan het verwijderen van de leidingen aangepast. Voor een verdere inhoudelijke toelichting op deze schattingswijziging verwijzen wij naar de 'Algemene grondslagen voor opstelling van de geconsolideerde jaarrekening'.

Voorziening amovering productielocaties

Deze voorziening is gevormd ter bestrijding van de kosten voor het slopen en verwijderen van buiten gebruik gestelde gebouwen en installaties van de waterproductiebedrijven. Bij het vernieuwen of staken van een productielocatie worden de bestaande gebouwen afgebroken en afgevoerd. Alle productielocaties liggen op terreinen met een ecologische bestemming, waarop de verplichting rust om deze na gebruik weer in de oorspronkelijke staat terug te brengen. Op de locaties waar deze verplichting niet op rust acht Brabant Water NV zich hiertoe uit maatschappelijk oogpunt verplicht. De kosten worden geraamd per locatie. Uitgangspunt is dat technische gebouwen na 45 jaar worden afgebroken en terreinleidingen na 90 jaar worden verwijderd. Ook bij deze voorziening zijn de gehanteerde prijzen verhoogd aan de hand van de recente en te verwachten prijsontwikkelingen.

Voorziening droogteschade grondwaterwinning

Deze voorziening is gevormd voor uitgaven ter zake van schades die hun oorsprong vinden in wateronttrekkingen in het verleden. De schade wordt op grond van wettelijke regelingen berekend vanaf twintig jaar voorafgaande aan het moment van claimen. Vanaf deze periode wordt aan de hand van de onttrekkingen van de betreffende productielocatie de verwachte schadeuitkering berekend en verhoogd met de wettelijke rente. Zodra de definitieve schade is vastgesteld wordt deze ten laste van de voorziening uitgekeerd. Daarna wordt jaarlijks de schade uitgekeerd en direct ten laste van de exploitatie gebracht. In 2020 is een belangrijke extra dotatie gedaan in verband met nieuw ingediende claims. De belangrijkste hiervan betreft de claim die Stichting Droogteschade Waterwinning heeft ingediend. De claims bestrijken al onze waterproductiebedrijven. In 2021 is een update verschenen van het instrumentarium waarmee de schade kan worden gecijferd (Waterwijzer Landbouw versie 3.0). Op basis van deze methodiek en het hydrologische Brabant Model is een nieuwe inschatting gemaakt van de hoogte van die claim. Hierbij is uitgegaan van een gemiddeld geclaimd gebied per claimant voor een gemengd bedrijf. Daarnaast is rekening gehouden met een gemiddeld percentage van de grondbezitters dat zich uiteindelijk meldt. Dit percentage is gebaseerd op onze ervaring met bestaande regelingen, waarbij een verschillend claimpercentage is geschat en gehanteerd voor gebieden met bestaande regelingen respectievelijk gebieden waar nog geen regeling is getroffen. Op basis van de huidige informatie is de best mogelijke schatting gemaakt, maar hierbij geldt dat er de nodige (inherente) onzekerheden zijn waardoor de definitieve hoogte van de droogteschade sterk kan afwijken. Er hebben zich in 2023 geen feiten voorgedaan die de opbouw van de voorziening beïnvloeden. De huidige dotatie bestaat uit toevoeging van de wettelijke rente over de historische claims en de toevoeging van de mogelijke schade als gevolg van de onttrekkingen in 2023.

Voorziening diensttijdgratificaties

Afhankelijk van het aantal jaren dat een werknemer onafgebroken in dienst is geweest bij een bedrijf dat aangesloten is bij de vigerende landelijke cao, wordt een éénmalige gratificatie toegekend als percentage van het inkomen per maand. Voor deze uitkering is een voorziening getroffen. Berekend wordt per medewerker wanneer de eerstvolgende gratificatie uitgekeerd wordt en tegen welk bedrag.

Conform afspraken in de cao zijn met ingang van 2016 deze gratificaties opgenomen in een persoonsgebonden budget, met uitzondering van de gratificatierechten voor medewerkers die op 1 januari 2016 55 jaar of ouder waren. Zij behouden hun recht op een gratificatie.

Voorziening arbeidsongeschiktheid

Per 1 juli 2010 is Brabant Water NV eigen risicodragers voor de WGA (Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten). Dit betekent dat WGA-uitkeringen aan (oud-)medewerkers die gedeeltelijk arbeidsongeschikt zijn verklaard door het UWV worden verhaald op Brabant Water NV. Per ultimo 2023 waren er negen (oud-)medewerkers waarvan met redelijke zekerheid vaststaat dat Brabant Water NV de komende jaren een uitkeringsplicht heeft.

D-II Langlopende schulden

	2023	2022
Bijdragen	222.377	215.673
Schulden aan kredietinstellingen	44.361	45.611
Totaal	266.738	261.284

Bijdragen

Onder bijdragen worden verstaan de eenmalige bijdragen die in rekening zijn gebracht voor de aanleg van materiële vaste activa. De samenstelling en ontwikkeling van deze post is als volgt:

	Distributie- leidingen	Aansluitleidingen	KWO-installaties en geothermie	Totaal
Stand per 31 december 2022	101.439	114.177	57	215.673
Bijdragen 2023	5.405	9.203	-	14.608
	106.844	123.380	57	230.281
Vrijval 2023 ten gunste van de winst- en verliesrekening	-1.827	-6.051	-26	-7.904
Stand per 31 december 2023	105.017	117.329	31	222.377

De ontvangen bijdragen ten behoeve van aansluitleidingen vallen in 33 jaar vrij; dit is gelijk aan de afschrijvingstermijn van de op deze bijdragen betrekking hebbende activa. De bijdragen ontvangen voor de aanleg van distributieleidingen vallen, gelijk aan de afschrijvingstermijn van de leidingen zelf, in 70 jaar vrij. De bijdragen KWO-installaties worden afgeschreven over een periode gelijk aan de contractduur van de bijbehorende installatie. De totale vrijval wordt ten gunste van de post afschrijvingen in de winst- en verliesrekening gebracht.

Overzicht van schulden aan kredietinstellingen

	0%	0-1%	1-2%	2-3%	3-4%	4-5%	7-8%
Beginstand 2023	-	44.000	250	-	-	-	1.361
- Aflossingen 2024*	-	1.000	250	-	-	-	-
- Wijziging %	-	-3.000	-	-	3.000	-	-
Eindstand 2023	-	40.000	-	-	3.000	-	1.361

Jaar van aflossing	0%	0-1%	1-2%	2-3%	3-4%	4-5%	7-8%
2025	-	-	-	-	1.000	-	-
2026	-	17.000	-	-	1.000	-	-
2027	-	-	-	-	1.000	-	1.361
2028	-	-	-	-	-	-	-
2029	-	23.000	-	-	-	-	-
	-	40.000	-	-	3.000	-	1.361

* De aflossingen 2024 zijn verantwoord onder D-III a); Kredietinstellingen.

Terzake de langlopende leningen zijn zekerheden gesteld in de vorm van een negative pledge en een pari passu verklaring.

D-III Kortlopende schulden en overlopende passiva

a. Kredietinstellingen

Deze schulden hebben een kortlopend karakter (<1 jaar). Aan geldgevers aangaande kortlopende schulden zijn geen zekerheden verstrekt.

	2023	2022
Aflossingen langlopende schulden volgend verslagjaar	1.250	2.000
Nog te betalen rente	223	156
Totaal	1.473	2.156

b. Leveranciers

De schulden aan leveranciers zijn tegen de nominale waarde opgenomen. Inbegrepen is een bedrag van 6,7 miljoen euro, waarvoor de facturen pas in 2024 zijn ontvangen, terwijl de prestaties reeds in 2023 zijn geleverd.

c. Overige schulden

	2023	2022
Incasso afdrachten voor derden	9.739	9.337
Belastingen en sociale lasten	13.710	12.238
Pensioenpremies	805	800
Personeel	15.993	15.642
Schulden aan deelnemingen	474	335
Vooruit ontvangen investeringsbijdragen	152	2.127
Overige schulden en overlopende passiva	11.102	11.619
Waarborgsommen	20	130
Totaal	51.995	52.228

Presentatiecorrectie nog te factureren watergelden

Zoals omschreven bij de vorderingen en overlopende activa, is gebleken dat de post nog te factureren watergelden een structureel negatief karakter heeft, wat betekent dat de in rekening gebrachte voorschotten hoger zijn dan het deel van de omzet drinkwater dat op 31 december nog gefactureerd moet worden. Het betreft per 31 december daarom geen kortlopende vordering, maar een kortlopende schuld. Om die reden is de post nog te factureren watergelden per 31 december 2023 (6,4 miljoen euro) gepresenteerd onder de overige schulden en overlopende passiva. Voor de vergelijkbaarheid zijn de vergelijkende cijfers 2022 (8,8 miljoen euro) hierop aangepast.

Toelichting niet uit de balans bijkende rechten en verplichtingen

Er is voor 65 miljoen euro te ontvangen aan goederen en diensten, waarvoor wel een opdracht is verstrekt.

De verplichting uit hoofde van met derden aangegane leaseovereenkomsten bedraagt gedurende de looptijd in totaal 1,7 miljoen euro. Hiervan vervalt binnen 1 jaar 0,6 miljoen euro (2024) en na 5 jaar 0,1 miljoen euro (2028).

Per 1 december 2022 is een nieuw financieringsarrangement afgesloten tussen Brabant Water NV en de Europese Investeringsbank (EIB). Hiermee wordt het voor Brabant Water tot 1 december 2025 mogelijk om tot maximaal 200 miljoen euro aan leningen op te nemen bij de EIB. In het verslagjaar is van het arrangement nog geen gebruik gemaakt. Brabant Water beschikt eveneens over een kredietlijn in de vorm van een rekening-courant krediet bij de Rabobank en de BNG ter hoogte van respectievelijk 20 en 25 miljoen euro. Bij de BNG is daarnaast nog sprake van een kasgeldlimiet ter hoogte van 25 miljoen euro. Van deze limieten is per ultimo 2023 geen gebruik gemaakt. Terzake de kredietfaciliteiten zijn zekerheden gesteld in de vorm van een negative pledge en een pari passuverklaring.

Hydrocare BV heeft zich bij wijze van zelfstandige verbintenis ten behoeve van VION in Boxtel, garant gesteld voor nakoming van de overeenkomst tussen Hydreco BV en VION Boxtel BV, hetgeen is vastgelegd in de samenwerkingsovereenkomst tot realisatie en exploitatie van een afvalwaterzuiveringsinstallatie. De resterende looptijd van deze overeenkomst bedraagt 5 jaar en heeft een waarde van circa 12 miljoen euro.

Toelichting op de geconsolideerde winst- en verliesrekening

(Bedragen x 1.000 euro)

E Som der bedrijfsopbrengsten

E-I Netto omzet

De opbrengst drinkwater en ander water wordt verantwoord op basis van de berekende omzet vanuit de gerealiseerde afzet. Deze methode garandeert dat de gepresenteerde omzet zo goed mogelijk aansluit bij de gerealiseerde afzet. Jaarlijks wordt over het jaar voorafgaand aan het verslagjaar een analyse gemaakt van de werkelijk afgerekende omzet en de berekende omzet.

‘Technische ondersteuning en exploitatie installaties’ betreft voornamelijk uitgevoerde risicoanalyses, periodieke onderzoeken, opstellen beheersplannen en periodieke audits van de beheersplannen.

	2023	2022
Drinkwater	210.754	173.028
Ander water	8.734	8.239
Technische ondersteuning en exploitatie installaties	6.360	7.678
Koude-warmteopslag	5.181	2.729
En gros levering	4.360	4.046
Totaal	235.389	195.720

De omzet in drinkwater in het eigen voorzieningsgebied is in 2023 37,7 miljoen euro hoger dan in 2022. Dit dankzij de stijging van het tarief met 51% en de groei van het aantal aansluitingen. De afzet was in 2023 5,8 miljoen m³ lager dan die van 2022.

	Opbrengst 2023	2022	Afzet * 1.000 m ³ 2023	2022
Drinkwater	210.754	173.028	173.013	178.766
En gros levering	4.360	4.046	7.046	6.991
Totaal drinkwater	215.114	177.074	180.059	185.757

E-II Geactiveerde productie voor het eigen bedrijf

Dit betreft kosten van afdelingen die toegerekend zijn aan materiële vaste activa en activa in uitvoering die in eigen beheer zijn vervaardigd alsmede de toegerekende kosten van afdelingen die ten laste van de voorzieningen worden gebracht.

E-III Overige bedrijfsopbrengsten

Onder de overige bedrijfsopbrengsten zijn begrepen alle opbrengsten van aan de waterlevering gerelateerde producten en diensten. Ons bedrijf beoogt een meerwaarde te bieden aan haar klanten door het aanbieden van een totaalpakket van waterzorg op maat. Uitgangspunt hierbij is dat met dergelijke activiteiten een neutrale dan wel een positieve bijdrage wordt geleverd aan het bedrijfsresultaat.

	2023	2022
Diverse opbrengsten	4.963	4.604
Administratieve boetes	1.778	1.411
Brandvoorzieningen	2.249	2.252
Meeliften op de nota door derden	1.598	1.529
Pachten, huur en jachtrechten	709	771
Subsidies	-49	346
Totaal	11.248	10.913

De negatieve opbrengst op de subsidies wordt veroorzaakt door de subsidie op zonnepanelen. De subsidie van de zonnepanelen is gebaseerd op het onrendabele deel. Als gevolg van de gestegen elektriciteitsprijs is het onrendabele deel lager uitgevallen dan initieel ingeschat, waardoor de ontvangen subsidie is gerestitueerd.

F Bedrijfslasten

F-I Kosten van grond- en hulpstoffen

	2023	2022
Energie	37.417	8.705
Materialen	5.588	5.481
Chemicaliën	3.953	3.425
Rein- en ru ater	337	292
Totaal	47.295	17.903

De energiekosten zijn fors gestegen als gevolg van de tariefstijging van de energie vanwege de oorlog in Oekraïne.

F-II Kosten van uitbesteed werk en andere externe kosten

	2023	2022
Uitbesteed onderhoud	20.806	20.286
Ingeleend personeel	13.812	15.544
Andere bedrijfskosten	7.434	7.025
Onderzoek, advies en ontwikkeling	4.152	3.463
Kosten accountantsorganisatie	469	425
Afvoeren en storten afval	1.051	921
Dotaties voorzieningen en vrijval	21.959	31.870
Totaal	69.683	79.534

De daling van de dotaties voorzieningen en vrijval wordt vooral veroorzaakt door de schattingswijzigingen.

Kosten accountantsorganisatie

	2023	2022
Controle van de jaarrekening	285	249
Andere controleopdrachten	164	99
Andere niet-controlediensten	20	77
Totaal	469	425

De accountantskosten worden verantwoord in het jaar waarin deze zijn gemaakt en niet op basis van het boekjaar waarop de controle betrekking heeft.

Dotaties voorzieningen en vrijval

De post dotaties voorzieningen en vrijval betreft de volgende posten:

	2023	2022
Amovering transport- en distributieleidingen	19.367	28.180
Amovering productielocaties	1.059	1.001
Droogteschade grondwaterwinning	1.533	1.057
Verlieslatend contract	-	1.632
Totaal	21.959	31.870

F-III Lonen en salarissen

	2023	2022
Lonen en salarissen	52.622	48.996
Dotatie/vrijval diensttijdgratificaties	2	-3
Dotatie/vrijval arbeidsongeschiktheid	398	-133
Totaal mutaties in personeelsvoorzieningen	400	-136
Totaal lonen en salarissen	53.022	48.860
Pensioenlasten	7.393	7.862
Sociale premies	7.194	6.524
Totaal sociale lasten	14.587	14.386
Totaal	67.609	63.246

Gewogen gemiddeld aantal personeelsleden naar voltijdbanen

	2023	2022
Brabant Water NV	772	722
HydroCare BV	73	70
Totaal	845	792

In 2023 bedroeg de cao-stijging 5%. Het totaal aantal fte is gestegen met 6%.

Bezoldiging Raad van Commissarissen en Bestuur

De bezoldigingen van de Raad van Commissarissen alsmede van het Bestuur vinden plaats op basis van het bezoldigingsbeleid zoals dat door de Algemene Vergadering vastgesteld is in haar vergaderingen van respectievelijk 24 juni 2011 en 16 juni 2023.

Sinds 1 januari 2013 vallen de Raad van Commissarissen en het Bestuur onder de Wet Normering Topinkomens (WNT) met de daarbij behorende normen en overgangperiodes. De bezoldigingsmaxima voor de Raad waren voor 2023 en 2022 respectievelijk 33.450 en 32.400 euro (voorzitter) en 22.300 en 21.600 euro (leden). De bezoldigingsmaxima voor de bestuurder bedroegen respectievelijk 223.000 en 216.000 euro. Deze bezoldigingsmaxima gelden bij een aanstelling voor een geheel jaar en moeten naar rato worden berekend bij een kortere aanstelling. De bezoldigingen van de Raad van Commissarissen en het Bestuur voldeden over het verslagjaar 2023 aan alle wettelijke vereisten van de WNT-2 en hebben op basis daarvan een goedkeurende WNT-verklaring van de accountant.

Onderstaand zijn de bezoldigingselementen weergegeven volgens de definities zoals voorgeschreven in de WNT-2, uitgedrukt in euro's. De corresponderende vergelijkende cijfers uit 2022 zijn eveneens weergegeven.

Raad van Commissarissen

Naam		Bezoldiging	
		2023	2022
Mevrouw E.E.H.C. van de Bosch	lid	13.380	6.480
Mevrouw drs. ir. J.M. Driessen	voorzitter (tot juli 23), daarna lid (tot november)	8.363	17.719
Mevrouw drs. C.J.M.A. van Esch	lid (tot juli 22)	-	4.569
Mevrouw Y.E.A.M. de Haan RE	lid	13.380	6.480
De heer R.A.C. van Heugten	lid (vanaf juli)	6.690	-
De heer H. Hieltjes	lid (tot juli)	-	4.700
De heer M.W.A.M. van Stappershoef	voorzitter (vanaf juli 23), daarvoor lid	15.053	11.080
De heer ir R.P.M. Swinkels	lid	13.380	11.105

Bestuur

Het Bestuur van Brabant Water NV bestaat uit één persoon: de heer drs. R.A.M. van Dongen. Hij heeft een arbeidscontract op fulltime-basis. Ook zijn bezoldiging voldoet aan de eisen van de WNT-2.

	2023	2022
Salaris	175.453	171.097
Overige belastbare emolumenten	14.190	10.005
Beloningen betaalbaar op termijn (pensioenpremies en dergelijke)	23.264	24.805
Fiscale bijtelling leaseauto	10.093	10.093
Totaal bezoldiging	223.000	216.000

F-IV Afschrijvingen op immateriële en materiële vaste activa

	2023	2022
Materiële vaste activa	44.958	41.493
Immateriële vaste activa	7.634	5.458
Desinvesteringen en overige waardeveranderingen	1.855	1.790
Opbrengsten verkoop vaste activa	-379	-424
Bijdragen leidingen en KWO-installaties	-7.904	-7.211
Totaal	46.164	41.106

De afschrijvingen op de immateriële vaste activa stijgen doordat de investering in ons nieuwe klantinformatiesysteem halverwege 2022 is geactiveerd. In 2023 wordt hierdoor in vergelijking met het voorgaand jaar een volledig boekjaar afgeschreven. Als gevolg van de doorontwikkeling van ons nieuwe klantinformatiesysteem stijgen ook de reguliere afschrijvingskosten in het boekjaar.

F-V Overige bedrijfskosten

	2023	2022
Kantoorkosten	10.004	8.841
Belastingen en overheidsheffingen	9.456	5.030
Andere personeelskosten	4.729	3.108
Gebruiksrechten	584	584
Oninbare vorderingen	1.134	281
Totaal	25.907	17.844

Het totaal van de overige bedrijfskosten is met 8,1 miljoen euro gestegen. De stijging van de kantoorkosten wordt veroorzaakt door met name gestegen licentiekosten. De stijging van de belastingen en overheidsheffingen wordt veroorzaakt door de tariefstijging van de Provinciale grondwaterheffing (3,5 miljoen euro) en de precarioheffing (0,6 miljoen euro) van de gemeente Geertruidenberg met terugwerkende kracht vanaf 2017. De andere personeelskosten zijn gestegen door hogere kosten voor opleidingen en vervoer. De stijging van de oninbare vorderingen wordt veroorzaakt door een dotatie aan de voorziening dubieuze debiteuren.

G Financiële baten en lasten

	2023	2022
Opbrengst van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van obligaties	575	572
Andere rentebaten en soortgelijke opbrengsten	1.661	430
Rentelasten en soortgelijke kosten	-322	-355
Rente opgenomen in voorziening	-7.019	-5.142
Totaal	-5.105	-4.495

De rentebaten en opbrengsten van vorderingen die tot de vaste activa behoren en van obligaties hebben betrekking op uitstaande geldleningen, aangekochte obligaties, het verkoopresultaat op obligaties en hypotheekleningen verstrekt aan personeel. De rentebaten zijn gestegen vanwege de ontvangst van rente voor deposito's sinds december 2022.

De rentelasten hebben betrekking op rekening-courant kredieten en langlopende geldleningen. Deze zijn licht gedaald als gevolg van reguliere aflossingen.

De post rente opgenomen in voorziening is in 2023 hoger dan in 2022 omdat in 2023 zowel de voorziening droogteschade als de voorziening herstelkosten distributieleidingen is gestegen. Dit resulteerde in hogere rentedotaties.

H Belasting en resultaat deelnemingen

	2023	2022
Belasting uit gewone bedrijfsuitoefening	-225	-205
Aandeel resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen	2.048	151
Totaal	1.823	-54

Vanaf 1 januari 2016 is vennootschapsbelasting verschuldigd over de winst die gerealiseerd wordt op alle activiteiten die niet voortvloeien uit de wettelijke taken van Brabant Water NV. Dit brengt met zich mee dat niet alleen de activiteiten van Hydreco BV zijn belast (Hydreco BV was al vennootschapsbelastingplichtig), maar ook de activiteiten van HydroBusiness BV en HydroScope BV, alsmede de niet-wettelijke activiteiten van Brabant Water NV. Dit laatste betreft onder andere de verhuur van voormalige dienstwoningen en de verkoop van reststoffen. In afstemming met de belastingdienst is inmiddels vast komen te staan dat de diensten die Brabant Water NV levert aan HydroCare BV grotendeels zijn vrijgesteld.

De te betalen belastingen zijn in het verslagjaar ten opzichte van het vorig jaar gestegen met 0,2 miljoen euro. Het te betalen bedrag aan vennootschapsbelasting is met name gestegen door een hoger resultaat van HydroCare BV.

De stijging van het aandeel resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen wordt grotendeels veroorzaakt door een ontvangst vanuit de liquidatie van Stichting Water Zuid (oud-deelneming). Omdat het besluit tot liquidatie in 2023 is genomen, komt de opbrengst hiervan ten gunste van 2023.

Enkelvoudige jaarrekening

Enkelvoudige balans per 31 december *na resultaatbestemming*

(Bedragen x 1.000 euro)

Activa		2023	2022
A	Vaste Activa		
I	Immateriële vaste activa	31.647	34.864
II	Materiële vaste activa	1.169.094	1.095.988
III	Financiële vaste activa	67.682	73.015
		1.268.423	1.203.867
B	Vlottende Activa		
I	Vorderingen en overlopende activa	31.387	46.373
II	Liquide middelen	13.628	18.720
		45.015	65.093
Totaal Activa		1.313.438	1.268.960
Passiva		2023	2022
C	Eigen Vermogen		
I	Gestort en opgevraagd kapitaal	278	278
II	Wettelijke reserve	17.482	18.203
III	Overige reserves	681.475	671.541
		699.235	690.022
D	Vreemd Vermogen		
I	Voorzieningen	268.428	250.761
II	Langlopende schulden	266.706	260.976
III	Kortlopende schulden en overlopende passiva		
a	Kredietinstellingen	1.223	1.156
b	Leveranciers	27.015	14.905
c	Overige schulden	50.831	51.140
		79.069	67.201
		614.203	578.938
Totaal Passiva		1.313.438	1.268.960

Enkelvoudige winst- en verliesrekening

(Bedragen x 1.000 euro)

	2023	2022
Overig resultaat na belastingen	5.726	5.929
Aandeel resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen	3.487	-582
Netto resultaat	9.213	5.347

Toelichting op de enkelvoudige jaarrekening

(Bedragen x 1.000 euro)

Algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening

De enkelvoudige jaarrekening is opgesteld volgens de bepalingen van Titel 9 Boek 2 BW.

Voor de algemene grondslagen voor de opstelling van de jaarrekening, de grondslagen voor de waardering van activa en passiva en de bepaling van het resultaat, alsmede voor de toelichting op de onderscheiden activa en passiva en de resultaten wordt verwezen naar de toelichting op de geconsolideerde jaarrekening, voor zover hierna niet anders wordt vermeld.

Toepassing van artikel 402 Boek 2 BW

De financiële gegevens van Brabant Water NV zijn in de geconsolideerde jaarrekening verwerkt. Derhalve vermeldt de winst-en verliesrekening van Brabant Water NV conform artikel 402 Boek 2 BW slechts het aandeel in het resultaat van ondernemingen waarin wordt deelgenomen na belastingen en het overige resultaat na belastingen.

Financiële vaste activa

Deelnemingen in groepsmaatschappijen waarin invloed van betekenis op het zakelijke en financiële beleid wordt uitgeoefend, worden gewaardeerd op de nettovermogenswaarde, doch niet lager dan nihil. Deze nettovermogenswaarde wordt berekend op basis van de grondslagen van Brabant Water NV.

Deelnemingen met een negatieve nettovermogenswaarde worden op nihil gewaardeerd. Wanneer de vennootschap geheel of ten dele instaat voor schulden van de desbetreffende deelneming, respectievelijk de feitelijke verplichting heeft de deelneming (voor haar aandeel) tot betaling van haar schulden in staat te stellen, wordt een voorziening gevormd. Bij het bepalen van de omvang van deze voorziening wordt rekening gehouden met reeds op vorderingen op de deelneming in mindering gebrachte voorzieningen voor oninbaarheid.

Activa

A-I Immateriële vaste activa

De immateriële vaste activa hebben betrekking op softwaresystemen en op de goodwill samenhangende met de overname van de NV TWM.

De afschrijvingen en desinvesteringen zijn verantwoord onder de post afschrijvingen in de winst- en verliesrekening. Bij verkoop van vaste activa wordt een eventueel restant van de boekwaarde in mindering gebracht op de opbrengst. Een eventuele verkoopopbrengst wordt in mindering op de afschrijvingen gebracht.

De samenstelling en het verloop van deze post is als volgt:

				2023
	Goodwill	Software	Software in aanbouw	Totaal
Aanschafwaarde per 31 december 2022	42.353	28.765	-	71.118
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december 2022	-26.531	-9.723	-	-36.254
Boekwaarde per 31 december 2022	15.822	19.042	-	34.864
Investeringsuitgaven 2023	-	-	4.361	4.361
Afschrijvingen in 2023	-3.582	-3.996	-	-7.578
In gebruik gestelde immateriële vaste activa 2023	-	4.333	-4.333	-
Desinvesteringen en overige waardeveranderingen 2023	-	-	-	-
Afgeschreven deel desinvesteringen 2023	-	-	-	-
	-3.582	337	28	-3.217
Cumulatieve aanschafwaarde per 31 december 2023	42.353	33.098	28	75.479
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december 2023	-30.113	-13.719	-	-43.832
Boekwaarde per 31 december 2023	12.240	19.379	28	31.647

A-II Materiële vaste activa

	2023
Aanschafwaarde per 31 december 2022	2.043.673
Afschrijvingen t/m 31 december 2022	-947.684
Boekwaarde per 31 december 2022	1.095.989
Investeringsuitgaven 2023	118.696
Afschrijvingen 2023	-43.734
Desinvesteringen en overige waardeveranderingen 2023	-1.857
	73.105
Boekwaarde per 31 december 2023	1.169.094

Materiële vaste activa	Bedrijfs- gebouwen en terreinen	Machines en installaties	Leidingen in distributie gebied	Andere vaste middelen en niet aan bedrijfs- uitoefening dienstbaar	Materiële vaste activa in uitvoering	Totaal
Aanschafwaarde per 31 december 2022	319.557	387.576	1.184.910	62.528	89.102	2.043.673
Investeringsuitgaven 2023	-	-	-	-	118.696	118.696
Desinvesteringen in 2023	-	-	-4.183	-1.244	-	-5.427
In gebruik gestelde materiële vaste activa 2023	3.523	4.204	59.812	6.477	-74.016	-
Aanschafwaarde per 31 december 2023	323.080	391.780	1.240.539	67.761	133.782	2.156.942
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december 2022	-153.513	-257.788	-484.927	-51.457	-	-947.685
Afschrijvingen in 2023	-5.404	-14.498	-19.461	-4.371	-	-43.734
Afgeschreven deel desinvesteringen 2023	-	-	2.543	1.028	-	3.571
Cumulatieve afschrijvingen per 31 december 2023	-158.917	-272.286	-501.845	-54.800	-	-987.848
Boekwaarde per 31 december 2023	164.163	119.494	738.694	12.961	133.782	1.169.094
Boekwaarde per 31 december 2022	166.044	129.788	699.983	11.071	89.102	1.095.989

A-III Financiële vaste activa

	2023	2022
Deelnemingen in groepsmaatschappijen	19.964	18.524
Overige effecten	-	1.533
Overige vorderingen	40.087	45.092
Andere deelnemingen	7.631	7.852
Door hypotheek gedekte leningen	-	14
Totaal	67.682	73.015

Deelnemingen in groepsmaatschappijen

In 2008 is door Brabant Water NV de vennootschap HydroCare BV opgericht. Dit is een 100% deelneming die gewaardeerd wordt tegen de netto vermogenswaarde.

	2023
Boekwaarde per 31 december 2022	18.524
Resultaat 2023 HydroCare BV	1.440
Boekwaarde per 31 december 2023	19.964

De financiële gegevens van de HydroCare BV zijn opgenomen in de geconsolideerde jaarrekening.

B-I Vorderingen en overlopende activa

Deze vorderingen hebben een kortlopend karakter (<1 jaar), met uitzondering van de vooruitbetaalde gebruiksrechten.

	2023	2022
Vorderingen op groepsmaatschappijen	1.084	929
Overige vorderingen en transitoria	11.596	27.708
Handelsdebiteuren	17.323	15.754
Vooruitbetaalde gebruiksrechten	1.329	1.913
Vorderingen op personeel	55	69
Totaal	31.387	46.373

Vorderingen op groepsmaatschappijen

Aan groepsmaatschappijen zijn goederen en diensten geleverd. Voor onderlinge leveringen worden marktconforme tarieven berekend.

B-II Liquide middelen

	2023	2022
Spaarrekeningen	-	200
Banken rekening courant	13.628	18.520
Totaal	13.628	18.720

De liquide middelen staan ter vrije beschikking van de vennootschap.

Passiva

C Eigen Vermogen

	Gestort en opgevraagd kapitaal	Wettelijke reserve	Overige reserves	Bestemmings-reserve	Totaal
Stand per 31 december 2021	278	14.861	669.536	-	684.675
Resultaat 2022	-	-	5.347	-	5.347
Aanpassing wettelijke reserve 2022	-	3.342	-3.342	-	-
Stand per 31 december 2022	278	18.203	671.541	-	690.022
Aanpassing wettelijke reserve	-	-721	721	-	-
Resultaat 2023	-	-	9.213	-	9.213
Eigen Vermogen per 31 december 2023	278	17.482	681.475	-	699.235

Winstbestemming 2023

Gelet op het in 2023 door de Algemene Vergadering vastgestelde financieel beleid adviseren de Aandeelhouderscommissie en de Raad van Commissarissen aan de Algemene Vergadering in te stemmen met het voorstel van het Bestuur om het resultaat van het boekjaar 2023 (9,2 miljoen euro) toe te voegen aan de Overige Reserves teneinde het weerstandsvermogen te versterken, mede met het oog op de toenemende noodzakelijke investeringen in zowel de leidinginfrastructuur als in de waterwinning en –zuivering en de mogelijke toename van droogteschadeclaims.

D Vreemd Vermogen

D-I Voorzieningen

	2023	2022
Herstelkosten transport- en distributieleidingen	225.802	212.506
Herstelkosten productielocaties	14.565	13.273
Droogteschade grondwaterwinning en hydrologisch natuurherstel	27.111	24.324
Diensttijdgratificaties	159	193
Arbeidsongeschiktheid	791	465
Totaal	268.428	250.761

De toelichting, opbouw, het verloop en de verplichtingen in de toekomst van deze voorzieningen zijn toegelicht in de geconsolideerde jaarrekening.

D-II Langlopende schulden

	2023	2022
Bijdragen	222.345	215.615
Schulden aan kredietinstellingen	44.361	45.361
Totaal	266.706	260.976

Terzake de langlopende leningen zijn zekerheden gesteld in de vorm van een negative pledge en een pari passu verklaring.

D-III Kortlopende schulden en overlopende passiva

a. Kredietinstellingen

	2023	2022
Handelsbanken	-	-
Aflossingen langlopende schulden volgend verslagjaar	1.000	1.000
Nog te betalen rente	223	156
Totaal	1.223	1.156

b. Leveranciers

De schulden aan leveranciers zijn tegen de nominale waarde opgenomen.

c. Overige schulden

	2023	2022
Incasso afdrachten voor derden	9.739	9.337
Belastingen en sociale lasten	13.118	11.707
Pensioenpremies	805	800
Personeel	15.523	15.199
Schulden aan deelnemingen	474	335
Vooruit ontvangen investeringsbijdragen	152	2.127
Overige schulden en overlopende passiva	11.000	11.505
Waarborgsommen	20	130
Totaal	50.831	51.140

Toelichting niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen

Er zijn geen andere niet uit de balans blijkende rechten en verplichtingen dan vermeld in de geconsolideerde jaarrekening.

's-Hertogenbosch, 22 april 2024

Raad van Commissarissen van Brabant Water NV

De heer M.W.A.M. van Stappershoef (voorzitter)

Mevrouw E.E.H.C. van den Bosch

Mevrouw Y.E.A.M. de Haan RE

De heer ir. R.P.M. Swinkels

De heer R.A.C. van Heugten – per 1 juli 2023

Mevrouw drs. ir. J.M. Driessen (voorzitter) – tot 1 juli 2023

Bestuur van Brabant Water

De heer drs. R.A.M. van Dongen

Overig

Controleverklaring van de onafhankelijke accountant

Aan de aandeelhouders en de raad van commissarissen van Brabant Water N.V.

Verklaring over de in het Jaarverslag 2023 opgenomen Jaarrekening 2023

Ons oordeel

Wij hebben de jaarrekening 2023 van Brabant Water N.V. te 's-Hertogenbosch gecontroleerd.

Naar ons oordeel geeft de in dit jaarverslag opgenomen jaarrekening een getrouw beeld van de grootte en de samenstelling van het vermogen van Brabant Water N.V. op 31 december 2023 en van het resultaat over 2023 in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

De jaarrekening bestaat uit:

1. De geconsolideerde en enkelvoudige balans per 31 december 2023.
2. De geconsolideerde en enkelvoudige winst-en-verliesrekening over 2023.
3. De toelichting met een overzicht van de gehanteerde grondslagen voor financiële verslaggeving en andere toelichtingen.

De basis voor ons oordeel

Wij hebben onze controle uitgevoerd volgens het Nederlands recht, waaronder ook de Nederlandse controlestandaarden en het Controleprotocol WNT 2023 vallen. Onze verantwoordelijkheden op grond hiervan zijn beschreven in de sectie 'Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening'.

Wij zijn onafhankelijk van Brabant Water N.V. zoals vereist in de Wet toezicht accountantsorganisaties (Wta), de Verordening inzake de onafhankelijkheid van accountants bij assurance-opdrachten (ViO) en andere voor de opdracht relevante onafhankelijkheidsregels in Nederland.

Verder hebben wij voldaan aan de Verordening gedrags- en beroepsregels accountants (VGBA).

Wij vinden dat de door ons verkregen controle-informatie voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel.

Informatie ter ondersteuning van ons oordeel

Wij hebben onze controlewerkzaamheden bepaald in het kader van de controle van de jaarrekening als geheel en bij het vormen van ons oordeel hierover. Onderstaande informatie ter ondersteuning van ons oordeel en onze bevindingen moeten in dat kader worden gezien en niet als afzonderlijke oordelen of conclusies.

Controleaanpak frauderisico's

Wij hebben risico's geïdentificeerd en ingeschat op een afwijking van materieel belang op de jaarrekening die het gevolg is van fraude.

Wij hebben tijdens onze controle inzicht verkregen in de entiteit en haar omgeving, de componenten van het interne beheersingssysteem, waaronder het risico-inschattingsproces, de wijze waarop het bestuur inspeelt op frauderisico's en het interne beheersingssysteem monitort, en de wijze waarop de raad van commissarissen toezicht uitoefent, alsmede de uitkomsten daarvan. Wij verwijzen naar het hoofdstuk 'Risicomanagement' van het bestuursverslag 2023, waarin het bestuur verslag aflegt over fraude en de ter zake getroffen maatregelen.

Wij hebben de opzet en de relevante aspecten van het interne beheersingssysteem en in het bijzonder de frauderisicoanalyse geëvalueerd alsook bijvoorbeeld het financieel intern controleplan, de gedragscode, de Beleidslijn Melden vermoeden van een misstand ('klokkenluidersregeling') en het register compliance incidenten. Wij hebben de opzet en het bestaan geëvalueerd, en voor zover wij noodzakelijk achten, de werking getoetst van interne beheersmaatregelen gericht op het mitigeren van frauderisico's.

Als onderdeel van ons proces voor het identificeren van risico's op een afwijking van materieel belang in de jaarrekening die het gevolg is van fraude, hebben wij frauderisicofactoren overwogen met betrekking tot

frauduleuze financiële verslaggeving, oneigenlijke toe-eigening van activa en omkoping en corruptie. Wij hebben geëvalueerd of deze factoren een indicatie vormden voor de aanwezigheid van het risico op afwijkingen van materieel belang als gevolg van fraude.

De door ons geïdentificeerde frauderisico's en uitgevoerde specifieke werkzaamheden zijn als volgt:

- Op basis van de hiervoor beschreven werkzaamheden en rekening houdend met de materialiteit voor de jaarrekeningcontrole van € 4,4 miljoen, hebben wij een tweetal frauderisico's geïdentificeerd: het in de Nederlandse controlestandaarden veronderstelde frauderisico inzake de mogelijkheid van het doorbreken van de interne beheersingsmaatregelen door het management, en – vanwege de omvang en complexiteit van de uitgangspunten – de waardering van de voorziening amovering transport- en distributieleidingen.
- Onze controlewerkzaamheden ten aanzien van deze frauderisico's waren onder andere gericht op een evaluatie van de opzet en implementatie van de relevante interne beheersingsmaatregelen om het risico te beperken.
- Daarnaast hebben wij aanvullende gegevensgerichte werkzaamheden uitgevoerd, waaronder het toetsen van journaalboekingen en het beoordelen van (wijzigingen in) schattingen voor de voorziening amovering transport- en distributieleidingen (inclusief een retrospectieve beoordeling van significante schattingen uit het voorgaande boekjaar).
- In onze controle bouwen wij een element in van onvoorspelbaarheid. Ook hebben wij de uitkomst van andere controlewerkzaamheden beoordeeld en overwogen of er bevindingen zijn die een aanwijzing geven voor fraude of het niet-naleven van wet- en regelgeving.
- Wij hebben kennis genomen van de beschikbare informatie en om inlichtingen gevraagd bij het bestuur, de sectordirecteur Finance & Control en de raad van commissarissen. Hieruit volgden geen signalen van (mogelijke) fraude die kunnen leiden tot een afwijking van materieel belang.
- Wij hebben getoetst of de in het grootboek vastgelegde journaalposten en andere aanpassingen die tijdens het opstellen van de jaarrekening zijn aangebracht aanvaardbaar zijn.

- Wij hebben geëvalueerd of de keuze en toepassing van de grondslagen voor financiële verslaggeving door de entiteit, met name die welke betrekking hebben op de waardering van de voorziening amovering transport- en distributieleidingen, mogelijk wijzen op frauduleuze financiële verslaggeving.
- Wij hebben geëvalueerd of de oordeelsvormingen en beslissingen van het management bij het maken van de in de financiële overzichten opgenomen schattingen wijzen op een mogelijke tendentie bij het management van de entiteit die mogelijk een risico vormt op een afwijking van materieel belang die het gevolg is van fraude. De oordeelsvormingen, schattingen en veronderstellingen die mogelijk een belangrijke invloed hebben op de jaarrekening zijn toegelicht in het hoofdstuk 'Grondslagen voor de waardering van activa en passiva' en de 'Toelichting op de geconsolideerde balans per 31 december' van de jaarrekening. Wij hebben een retrospectieve beoordeling uitgevoerd van de oordeelsvormingen en veronderstellingen van het management met betrekking tot significante schattingen die in de jaarrekening van het voorgaande boekjaar zijn opgenomen.

Controleaanpak naleving van wet- en regelgeving

Wij hebben een algemeen inzicht verworven in het wet- en regelgevingskader dat van toepassing is op de entiteit door inlichtingen in te winnen bij en kennis te nemen van rapportages van het bestuur, de sectordirecteur Finance & Control en de afdeling Audit & Risk, en het lezen van notulen.

Voor zover materieel voor de jaarrekening, hebben wij op basis van onze risicoanalyse, en rekening houdende met het feit dat het effect van niet-naleving van wet- en regelgeving aanzienlijk varieert, de naleving van de Drinkwaterwet, het (vennootschaps)belastingrecht en de vereisten in het kader van Titel 9 van Boek 2 BW en de Richtlijnen voor de Jaarverslaggeving, aangemerkt als wet- en regelgeving met een directe invloed op de financiële overzichten.

Wij hebben voldoende en geschikte controle-informatie verkregen omtrent het naleven van de bepalingen van die wet- en regelgeving die gewoonlijk wordt geacht van directe invloed te zijn op de financiële overzichten.

Daarnaast is Brabant Water N.V. onderworpen aan overige wet- en regelgeving (zoals de Europese aanbestedingsrichtlijnen) waarvan de gevolgen van niet-naleving een van materieel belang zijnde invloed kunnen hebben op de jaarrekening, bijvoorbeeld ten gevolge van boetes of rechtszaken.

Gezien de aard van de activiteiten van de entiteit en de complexiteit van deze overige wet- en regelgeving bestaat het risico dat niet wordt voldaan aan de vereisten van deze wet- en regelgeving.

Ten aanzien van deze wet- en regelgeving die geen direct effect hebben op de vaststelling van de bedragen en de toelichtingen in de jaarrekening, zijn onze werkzaamheden beperkter.

Naleving van wet- en regelgeving kan van fundamenteel belang zijn voor de operationele aspecten van de entiteit, voor de mogelijkheid van de entiteit om haar activiteiten voort te zetten, dan wel voor het voorkomen van sancties van materieel belang (bijv. het naleven van de voorwaarden van een vergunning voor het uitvoeren van een activiteit, of het naleven van regelgeving betreffende het milieu); niet-naleving van dergelijke wet- en regelgeving kan daarom van materieel belang zijnde invloed hebben op de financiële overzichten. Onze verantwoordelijkheid is beperkt tot het uitvoeren van gespecificeerde controlewerkzaamheden ter bevordering van het identificeren van niet-naleving van wet- en regelgeving die een invloed van materieel belang kan hebben op de jaarrekening. Onze werkzaamheden ter bevordering van het identificeren van gevallen van niet-naleving van overige wet- en regelgeving die een invloed van materieel belang kan hebben op de jaarrekening, zijn beperkt tot (i) het management en, in voorkomend geval, de met governance belaste personen vragen of de entiteit dergelijke wet- en regelgeving naleeft; (ii) de eventuele correspondentie met de desbetreffende vergunningverlenende of regelgevende of toezichthoudende instanties inspecteren.

Uiteraard zijn wij gedurende de controle alert op indicaties van (vermoedens van) niet-naleving van wet- en regelgeving. Ten slotte hebben wij een schriftelijke bevestiging verkregen dat alle bekende gevallen van niet-naleving of vermoede niet-naleving van wet- en regelgeving, ons ter kennis zijn gebracht.

Controleaanpak continuïteit

Onze verantwoordelijkheden, evenals de verantwoordelijkheden van het bestuur, met betrekking tot de continuïteitsveronderstelling zijn beschreven in het hoofdstuk “Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening”.

Het bestuur heeft de jaarrekening opgesteld onder de veronderstelling dat de continuïteit van de vennootschap gewaarborgd is en dat zij haar activiteiten minimaal in de komende 12 maanden na vaststelling van de jaarrekening 2023 kan voortzetten. Wij hebben de beoordeling door het bestuur met betrekking tot de mogelijkheid van de vennootschap om haar continuïteit te handhaven, geëvalueerd. Hiertoe hebben wij de volgende werkzaamheden verricht:

- Wij hebben risico-inschattingswerkzaamheden verricht, waarbij wij hebben overwogen of sprake is van gebeurtenissen of omstandigheden die gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de vennootschap om haar continuïteit te handhaven.
- Wij hebben om inlichtingen verzocht bij het bestuur en de sectordirecteur Finance & Control of zij gebeurtenissen of omstandigheden hebben geïdentificeerd, die afzonderlijk of collectief, gerede twijfel kunnen doen ontstaan over de mogelijkheid van de vennootschap om haar continuïteit te handhaven.
- Wij hebben geëvalueerd of de beoordeling door het bestuur alle relevante informatie bevat, waarvan wij naar aanleiding van de controle kennis hebben verkregen.
- Wij hebben op basis van de jaarrekening 2023 en de begroting 2024 de ontwikkeling van de voor de vennootschap relevante kengetallen beoordeeld in relatie tot de continuïteitsveronderstelling.

Op basis van deze werkzaamheden is onze conclusie dat de door de vennootschap bij het opmaken van de jaarrekening gehanteerde continuïteitsveronderstelling gerechtvaardigd is.

Naleving anticumulatiebepaling WNT niet gecontroleerd

In overeenstemming met het Controleprotocol WNT 2023 hebben wij de anticumulatiebepaling, bedoeld in artikel 1.6a WNT en artikel 5, lid 1, sub n en o Uitvoeringsregeling WNT, niet gecontroleerd. Dit betekent dat wij niet hebben gecontroleerd of er wel of niet sprake is van een normoverschrijding door een leidinggevende topfunctionaris vanwege eventuele dienstbetrekkingen als leidinggevende topfunctionaris bij andere WNT-plichtige instellingen, alsmede of de in dit kader vereiste

toelichting juist en volledig is. Voor de bestuurder hebben wij de naleving van de anticumulatiebepaling wel gecontroleerd en daaruit zijn geen bijzonderheden gebleken.

Verklaring over de in het jaarverslag opgenomen andere informatie

Het jaarverslag omvat andere informatie, naast de jaarrekening en onze controleverklaring daarbij.

De andere informatie bestaat uit:

- Het bestuursverslag
- De overige gegevens

Op grond van onderstaande werkzaamheden zijn wij van mening dat de andere informatie:

- Met de jaarrekening verenigbaar is en geen materiële afwijkingen bevat.
- Alle informatie bevat die op grond van Titel 9 Boek 2 BW is vereist voor het bestuursverslag en de overige gegevens.

Wij hebben de andere informatie gelezen en hebben op basis van onze kennis en ons begrip, verkregen vanuit de jaarrekeningcontrole of anderszins, overwogen of de andere informatie materiële afwijkingen bevat.

Met onze werkzaamheden hebben wij voldaan aan de vereisten in Titel 9 Boek 2 BW en de Nederlandse Standaard 720. Deze werkzaamheden hebben niet dezelfde diepgang als onze controlewerkzaamheden bij de jaarrekening.

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opstellen van de andere informatie, waaronder het bestuursverslag en de overige gegevens, in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW.

Beschrijving van verantwoordelijkheden met betrekking tot de jaarrekening

Verantwoordelijkheden van het bestuur voor de jaarrekening

Het bestuur is verantwoordelijk voor het opmaken en getrouw weergeven van de jaarrekening in overeenstemming met Titel 9 Boek 2 BW. In dit kader is het bestuur verantwoordelijk voor een zodanige interne beheersing die het bestuur noodzakelijk acht om het opmaken van de

jaarrekening mogelijk te maken zonder afwijkingen van materieel belang als gevolg van fouten of fraude.

Bij het opmaken van de jaarrekening moet het bestuur afwegen of de vennootschap in staat is om haar werkzaamheden in continuïteit voort te zetten. Op grond van genoemd verslaggevingsstelsel moet het bestuur de jaarrekening opmaken op basis van de continuïteitsveronderstelling, tenzij het bestuur het voornemen heeft om de vennootschap te liquideren of de bedrijfsactiviteiten te beëindigen of als beëindiging het realistische alternatief is.

Het bestuur moet gebeurtenissen en omstandigheden waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten, toelichten in de jaarrekening.

Onze verantwoordelijkheden voor de controle van de jaarrekening

Onze verantwoordelijkheid is het zodanig plannen en uitvoeren van een controleopdracht dat wij daarmee voldoende en geschikte controle-informatie verkrijgen voor het door ons af te geven oordeel. Onze controle is uitgevoerd met een hoge mate maar geen absolute mate van zekerheid, waardoor het mogelijk is dat wij tijdens onze controle niet alle materiële fouten en fraude ontdekken.

Afwijkingen kunnen ontstaan als gevolg van fraude of fouten en zijn materieel indien redelijkerwijs kan worden verwacht dat deze, afzonderlijk of gezamenlijk, van invloed kunnen zijn op de economische beslissingen die gebruikers op basis van deze jaarrekening nemen. De materialiteit beïnvloedt de aard, timing en omvang van onze controlewerkzaamheden en de evaluatie van het effect van onderkende afwijkingen op ons oordeel.

Wij hebben deze accountantscontrole professioneel-kritisch uitgevoerd en hebben waar relevant professionele oordeelsvorming toegepast in overeenstemming met de Nederlandse controlestandaarden, ethische voorschriften en de onafhankelijkheidseisen. Onze controle bestond onder andere uit:

- Het identificeren en inschatten van de risico's dat de jaarrekening afwijkingen van materieel belang bevat als gevolg van fouten of fraude, het in reactie op deze risico's bepalen en uitvoeren van controlewerkzaamheden en het verkrijgen van controle-informatie die voldoende en geschikt is als basis voor ons oordeel. Bij fraude is het risico dat een afwijking van materieel belang niet ontdekt wordt

- groter dan bij fouten. Bij fraude kan sprake zijn van samenspanning, valsheid in geschrifte, het opzettelijk nalaten transacties vast te leggen, het opzettelijk verkeerd voorstellen van zaken of het doorbreken van de interne beheersing.
- Het verkrijgen van inzicht in de interne beheersing die relevant is voor de controle met als doel controlewerkzaamheden te selecteren die passend zijn in de omstandigheden. Deze werkzaamheden hebben niet als doel om een oordeel uit te spreken over de effectiviteit van de interne beheersing van de vennootschap.
 - Het evalueren van de geschiktheid van de gebruikte grondslagen voor financiële verslaggeving en het evalueren van de redelijkheid van schattingen door het bestuur en de toelichtingen die daarover in de jaarrekening staan.
 - Het vaststellen dat de door het bestuur gehanteerde continuïteitsveronderstelling aanvaardbaar is. Tevens het op basis van de verkregen controle-informatie vaststellen of er gebeurtenissen en omstandigheden zijn waardoor gerede twijfel zou kunnen bestaan of de vennootschap haar bedrijfsactiviteiten in continuïteit kan voortzetten. Als wij concluderen dat er een onzekerheid van materieel belang bestaat, zijn wij verplicht om aandacht in onze controleverklaring te vestigen op de relevante gerelateerde toelichtingen in de jaarrekening. Als de toelichtingen inadequaat zijn, moeten wij onze verklaring aanpassen. Onze conclusies zijn gebaseerd op de controle-informatie die verkregen is tot de datum van onze controleverklaring. Toekomstige gebeurtenissen of omstandigheden kunnen er echter toe leiden dat een vennootschap haar continuïteit niet langer kan handhaven.
 - Het evalueren van de presentatie, structuur en inhoud van de jaarrekening en de daarin opgenomen toelichtingen.
 - Het evalueren of de jaarrekening een getrouw beeld geeft van de onderliggende transacties en gebeurtenissen.

Gegeven onze eindverantwoordelijkheid voor het oordeel zijn wij verantwoordelijk voor de aansturing van, het toezicht op en de uitvoering van de groepscontrole. In dit kader hebben wij de aard en omvang bepaald van de uit te voeren werkzaamheden voor de groepsonderdelen. Bepalend hierbij zijn de omvang en/of het risicoprofiel van de groepsonderdelen of de activiteiten. Op grond hiervan hebben wij de groepsonderdelen geselecteerd waarbij een

controle of beoordeling van de volledige financiële informatie of specifieke posten noodzakelijk was.

Wij communiceren met de raad van commissarissen onder andere over de geplande reikwijdte en timing van de controle en over de significante bevindingen die uit onze controle naar voren zijn gekomen, waaronder eventuele significante tekortkomingen in de interne beheersing.

Eindhoven, 22 april 2024
Deloitte Accountants B.V.

Was getekend:
drs. J.J. Zuidema RA

Colofon

Teksten

Lemon Copy

Vormgeving

Scheepens

Fotografie

Joost Tuithof

Arnold Reyneveld

Wim Roefs

Afkortingen

Bevers bij waterproductiebedrijf Schijndel

Begin 2023 heeft een koppeltje bevers een thuis gemaakt bij ons waterproductiebedrijf Schijndel. Dat is fantastisch, alleen viel het nu samen met het boren van nieuwe winputten. Holen van de bever zaten precies op de lozingspunten van het werkwater. In goed overleg tussen de ecologen en het projectteam zijn er aanpassingen gedaan, en kon het project zonder vertraging gewoon doorgaan. De bevers zijn gedurende het project ook gewoon blijven zitten. Een prachtig voorbeeld hoe ons werk en de natuur hand in hand gaan.

AC	Asbestcement	MVO	Maatschappelijk Verantwoord Ondernemen
ABP	Algemeen Burgerlijk Pensioenfonds	NV	Naamloze Vennootschap
AVG	Algemene Verordening Gegevensbescherming	OR	Ondernemingsraad
BAG	Basisregistratie Adressen en Gebouwen	RvC	Raad van Commissarissen
BW	Burgerlijk Wetboek	TWM	NV Tilburgsche Waterleiding-Maatschappij
Cao	Collectieve arbeidsovereenkomst	UWV	Uitvoeringsinstituut Werknemersverzekeringen
EIB	Europese Investerings Bank	Vewin	Vereniging voor Waterleidingbedrijven
FTE	Fulltime-equivalent	VEI	Vitens Evides International
FUR	Flexibele UittredingsRegeling	VNG	Vereniging Nederlandse Gemeenten
GGD	Gemeentelijke Gezondheidsdienst	VPB	Vennootschapsbelasting
HRM	Human Resource Management	VRA	VerstoringsRisicoAnalyse
IBD	Informatie BeveiligingsDienst	WBB	NV Waterwinningsbedrijf Brabantse Biesbosch
ILT	Inspectie Leefomgeving en Transport	Wbni	Wet Beveiliging Netwerk- en Informatiesystemen
ISO	International Organisation of Standardization	WGA	Werkhervatting Gedeeltelijk Arbeidsgeschikten
I&M	Infrastructuur en Milieu	WIA	Wet werk inkomen naar arbeidsvermogen
KvK	Kamer van Koophandel	WNT	Wet Normering Topinkomens
KWO	Koude- en Warmte Opslag	WACC	Weighted Average Cost of Capital

Telefoon 073 683 80 00
Website www.brabantwater.nl
Post Brabant Water
Postbus 1068
5200 BC 's-Hertogenbosch